

การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ปริญญานิพนธ์
ของ
กลอยใจ ทองลิ่ม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๗
156-5
15585

การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

บทคัดย่อ
ของ
กลอยใจ ทองลิ่ม

17 มี.ค. 2544

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2544

#156643 ๑

กลอยใจ ทองลิ้ม. (2544). การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ปริญญาโท
กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร นัตริศกุล, รองศาสตราจารย์
ดร.บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น สาเหตุที่
เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับ
ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น และตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายความคิดอยากฆ่า
ตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ของโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2543 จำนวน 1,141 คน เป็นชาย 433 คน
เป็นหญิง 708 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามความคิดความรู้สึกของ
นักเรียน สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาค่าไคสแควร์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ร้อยละ 37.20
ไม่มีความคิดจนถึงมีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับต่ำ ร้อยละ 28.80 มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
ค่อนข้างสูง ร้อยละ 24.10 และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง ร้อยละ 9.90

ตัวแปรที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่
อายุ บุคลิกภาพ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ลำดับการเกิด ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศในโรงเรียน ความ
สัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู

2. สาเหตุที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัญหาบิดามารดา ร้อยละ 45.61 ปัญหาพี่น้องหรือ
สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 12.28 ปัญหาความรัก ร้อยละ 8.77

3. ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย มีค่าตั้งแต่ -.1253 ถึง .1834
และมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น
เท่ากับ .258 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นที่สุดคือ ตัวแปรด้านส่วนตัว
การศึกษานี้ยังพบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างอายุ บุคลิกภาพ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าเท่ากับ .266 ที่ระดับนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตาย ได้ร้อยละ 7.0

A STUDY OF SUICIDAL IDEATION OF ADOLESCENT STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
GLOYJAI THONGLIM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
Of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
September 2001

Gloyjai Thonglim. (2001). *A Study of Suicidal Ideation of Adolescent Students*. Master Thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology) Bangkok : Graduate School ; Srinakharinwirot University. Advisor Committee. Assoc.Prof.Dr.Khompet Chatsupakul, Assoc.Prof.Dr.Boonchird Pinyoanuntapong.

This research study was designed to investigate suicidal ideation of adolescent student and to examine the student's suicidal ideation causes, the relationship between the students' suicidal ideation and their personal variables, family variables, and school environment variables, and also examine if the stated variables have a significant impact upon their suicidal ideation. The subjects for this study were 1,141 Mathayom Suksa 1 – 6 students, 433 male and 708 females, from secondary schools in Changwat Ratchaburi.

The research instrument were a personal data questionnaire, a family variable questionnaire, a school environment questionnaire, and an ideation questionnaire. The data were analyzed By Chi-Square and the Multiple Regression Analysis.

The results of the study were as follows :

1. The suicidal ideation levels of the adolescent students were "somewhat low" (37.20% of the sample), "not at all" extending up to "very low" (28.80%), "strongly high" (24.10%), and "very strongly high" (9.90%).

Analyses also revealed that statistically significant differences in the adolescent Students' suicidal ideation existed when groped according to the differences in age levels, Personality characteristics, level of education, birth order, parental-relationships, parent student relationships, sibling relationships or family-member relationships, school atmosphere, student-student relationships, and teacher-student relationships at .01 level. had the highest suicidal ideation.

2. The adolescent students' suicidal ideation causes or the most common Difficulties Preceding the suicidal ideation were involving problems with parents (45.61%), Siblings or family members. (12.28%), and strong affection or love (8.77%).

3. The correlations between the variables of this study and the students' suicidal Ideation ranged from -.1253 to .1834 and was shown by the Multiple R statistic of .258 and significant at .01 level.

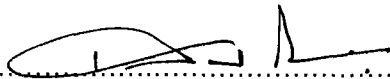
4. Analyses revealed that the personal variables significantly predicted the Adolescent students' suicidal ideation in the first position.

The results also showed that the correlation between students' age, personality characteristics, level of education, economic status, and student- student relationships was Shown by Multiple R statistic of .266 and significant at .01 level, with 7% the variability in Suicidal ideation predictable from the stated variables.

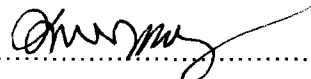
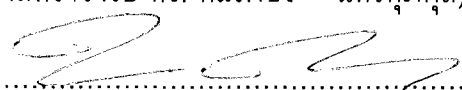
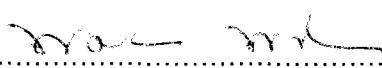
ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ของ
นางกลอยใจ ทองลิ่ม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ ...๓๐... เดือน กันยายน พ.ศ.2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรสุกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ปิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและกรุณาช่วยตรวจแก้ไขบทความภาษาอังกฤษให้ ด้วยความเมตตา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ที่กรุณาให้คำแนะนำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดและผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบพระคุณ อาจารย์แนะแนว และขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์มิ่ง เทพครเมือง คุณพิสุทธิ คงขำ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด ราชบุรี อาจารย์สุพิศ รัตนเสถียร อาจารย์ปราณี ดัชนีตระกูล อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง คุณสุภาภรณ์ ศศิธิลภรรรม คุณลัดดาภรณ์ พิพัฒน์เขมากร พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนวที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณ จ.ส.อ.เผด็จสิทธิ์ ทองลิ่ม เด็กหญิงตรีนติ ทองลิ่ม ที่เป็นกำลังใจ และแสดงความห่วงใยให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้กับบิดา มารดา และบรรพคณาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณความดีตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน

กลอยใจ ทองลิ่ม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
	ความสำคัญของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
	ตัวแปรที่ศึกษา	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	ขอบเขตในการวิจัย	10
	สมมติฐานในการวิจัย	10
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย	11
	ความหมายของการฆ่าตัวตาย	11
	สาเหตุของการคิดฆ่าตัวตาย	15
	ประเภทของการคิดฆ่าตัวตาย	19
	ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกว่าเป็นบุคคลที่เสี่ยงต่อการคิดฆ่าตัวตาย	23
	ความเชื่อเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย	33
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย	36
	งานวิจัยในประเทศ	36
	งานวิจัยในต่างประเทศ	38
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัยรุ่นกับการคิดฆ่าตัวตาย	39
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น และความคิดอยากฆ่าตัวตาย	48
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและครอบครัว	51
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	51
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	56

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	58
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	60
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้	61
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	137
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย	137
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	139
อภิปรายผล	145
ข้อเสนอแนะ	159
 บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	170
ประวัติย่อของผู้วิจัย	195

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงรายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ..	66
2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่น	83
3	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามตัวแปรด้านครอบครัว	86
4	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน	88
5	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามระดับความคิดอยาก ฆ่าตัวตาย	89
6	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรเพศ จำแนกตามระดับความคิด อยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	90
7	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปร อายุ จำแนกตามระดับความคิด อยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	90
8	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรระดับชั้นที่กำลังศึกษา จำแนก ตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	91
9	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรลำดับที่ของการเกิด จำแนกตาม ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	91
10	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับความคิด อยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	92
11	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรการใช้สารเสพติด จำแนกตาม ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	92
12	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรสุขภาพทางกาย จำแนกตาม ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	93
13	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรสุขภาพทางจิต จำแนกตาม ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	93
14	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา หรือผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของ นักเรียนวัยรุ่น	94
15	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ของนักเรียน	94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน	95
17	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรเศรษฐกิจของครอบครัว จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	95
18	จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรประวัติบุคคลในครอบครัวมีความเจ็บป่วยทางจิต จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	96
19	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรด้านบรรยากาศในโรงเรียน จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	96
20	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน	97
21	จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	97
22	จำนวน ร้อยละ ของความคิดทำร้ายตนเอง นักเรียนกระทำถึงขั้นใด	98
23	จำนวน ร้อยละของสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง	99
24	จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสาเหตุและเหตุการณ์ที่ทำให้เป็นทุกข์มาก และรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย	100
25	ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของความคิดทำร้ายตนเองกับตัวแปรด้านต่างๆ ...	103
26	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและเพศของนักเรียน	107
27	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและอายุของนักเรียน	108
28	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับชั้นที่ศึกษาของนักเรียน	109
29	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และลำดับที่ของการเกิด	110

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และประวัติการใช้สารเสพติด	111
31	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความถี่ในการใช้สารเสพติด	112
32	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และประวัติสุขภาพด้านร่างกาย	113
33	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและประวัติสุขภาพด้านจิตใจ	114
34	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความเจ็บป่วยด้านร่างกายและจิตใจ	115
35	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือลงมือทำร้ายตนเอง และรายได้ของครอบครัว	116
36	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความเจ็บป่วยทางจิตใจของคนในครอบครัว	117
37	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับบุคลิกภาพ	118
38	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและระดับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ..	119
39	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	120
40	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว	121
41	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียน	122
42	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือลงมือทำร้ายตนเอง และระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ...	123

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
43	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู	124
44	จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน	125
45	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	127
46	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี	130
47	สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ..	132
48	สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	133
49	ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่น	134
50	สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุด	135
51	ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของกลุ่มตัวแปรบางตัวต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	136
52	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ	189
53	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	190
54	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	191
55	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว	192
56	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	193
57	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียน	194

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่กำลังพัฒนาเพื่อนำประเทศไปสู่ความทันสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นอย่างมาก จากสภาวะดังกล่าวแล้วมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน นอกจากนี้การที่ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่สะสมต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ก็ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ราคาสินค้าเครื่องอุปโภค บริโภคสูง แต่รายได้ของประชาชนลดลงไม่สมดุลกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วมีผลกระทบต่อภาวะจิตใจและความเป็นอยู่ของประชาชนและก่อให้เกิดความเครียด ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 122) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเครียดจะพยายามดิ้นรนหาทางออกให้กับตนเองด้วยวิธีการหลายอย่าง โดยอาจใช้กลไกทางจิตประเภทต่าง ๆ บางคนแม้ว่าจะพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ ทำให้ครุ่นคิด คิดไม่ตก คิดซ้ำ ๆ หาทางออกไม่ได้ แยกตัวอยู่คนเดียว ซึมเศร้า มีความกลัดกลุ้มในจิตใจ รู้สึกตนเองไม่มีค่าหมดหวังในชีวิต คิดมากมองโลกในแง่ร้าย และหากอาการรุนแรงมากขึ้น ๆ ในที่สุดก็จะหาทางออกเพื่อให้พ้นทุกข์ หรือเพื่อให้พ้นจากสภาพปัญหาที่ประสบนั้นโดยการพยายามฆ่าตัวตาย

ในทางจิตวิทยาการฆ่าตัวตายถือเป็นดัชนีบ่งชี้ภาวะสุขภาพจิตที่สำคัญของบุคคล ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่ศึกษาคุณลักษณะของผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จพบว่า มีประวัติการเจ็บป่วยทางจิตมาก่อน ซึ่งปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นโรคซึมเศร้าและมีบุคลิกภาพแปรปรวน รวมถึงการเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ ปัญหาเศรษฐกิจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เป็นสาเหตุทำให้คนฆ่าตัวตาย (จิรังกูร ญัฐรังสี. 2542 : 6) การที่สังคมปัจจุบันมีปัญหาด้านอาชญากรรม อัดวินิบาตกรรม ยาเสพติด การทารุณกรรม ทำร้ายกันในครอบครัว การชุมนุมประท้วง การยกพวกตีกันของกลุ่มวัยรุ่น ล้วนเป็นปัญหาสำคัญของสังคมที่มีอัตราเพิ่มอย่างน่าเป็นห่วง และที่เห็นได้ชัด ได้แก่ คดีฆ่าตัวตายซึ่งเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2541 พบว่า อัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นจนน่าตกใจ (คำรณ ณ ลำพูน. 2542 : 16) สำหรับเรื่องการฆ่าตัวตายนั้น อุมพร ตรังคสมบัติ (2540 : 244 – 245) กล่าวว่า โดยทั่วไปการฆ่าตัวตาย หมายถึง ความคิดหรือการกระทำใด ๆ ก็ตาม ซึ่งถ้ากระทำไปสำเร็จแล้วจะทำให้เกิดอันตรายรุนแรงจนถึงแก่ความตายได้ พฤติกรรมฆ่าตัวตายมีตั้งแต่ ความคิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) ขู่จะฆ่าตัวตาย

(Suicidal Threat) พยายามฆ่าตัวตาย (Suicidal Attempt) ไปจนถึงการฆ่าตัวตายสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่น ๆ (2540 : 78) พบว่า พฤติกรรมฆ่าตัวตาย เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายเป็นกลุ่มพฤติกรรมที่ซับซ้อนโดยเริ่มต้นจากความคิดอยากฆ่าตัวตาย ต่อเนื่องไปถึงการพยายามฆ่าตัวตาย และการฆ่าตัวตายสำเร็จ นอกจากนี้เสีเยี่ยม สารบัณฑิตกุล และคนอื่น ๆ (2539 : 4) อธิบายว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายจะมีพฤติกรรมตามขั้นตอนดังนี้

ความคิดฆ่าตัวตาย -----> พยายามฆ่า -----> ฆ่าตัวตายสำเร็จ

จากขั้นตอนที่กล่าวแล้ว พบว่าความคิดฆ่าตัวตาย (Suicidal Idea) เป็นขั้นของความคิดว่าตนเองมีความทุกข์มาก จนมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย สำหรับระยะของการคิดฆ่าตัวตายนี้ บุคคลอาจมีความลังเลใจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นหากเราสามารถค้นพบว่า มีบุคคลที่กำลังมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และรู้ถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ก็จะสามารถให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นได้โดยคอยเฝ้าระมัดระวัง เพื่อป้องกันความพยายามที่จะฆ่าตัวตายได้

การมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย อาจเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกวัย แต่ที่น่าสนใจคือเด็กที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น ดังคำกล่าวของอรุณี (2527 : 46) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่มีวัยอายุระหว่าง 13 - 20 ปี เป็นวัยที่เชื่อมระหว่างวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีปัญหาหนักที่สุด เพราะมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านพร้อมกัน คือ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม (2529 : 72) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน พร้อมกันทำให้ปรับตัวได้ยาก มีความเครียด วิตกกังวล มีอารมณ์ และพฤติกรรมที่รุนแรง หุนหันพลันแล่น วัยรุ่นจึงเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต ส่วนสาโรช คำรัตน์ (2522 : 102 - 103) ได้สำรวจสุขภาพจิตของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน พบว่า ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนร้อยละ 35 มีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย คิดมาก มีความวิตกกังวลสูง เมื่อมีปัญหา สะเทือนอารมณ์ มีความโน้มเอียงจะเป็นโรคประสาทได้ง่าย และปัจจุบันพบว่า ปัญหาของวัยรุ่นมีความรุนแรงมากขึ้น อาจมาจากสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การคบเพื่อน สภาพกดดันทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมในครอบครัว สังคม โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา การเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งทำให้นักเรียนวัยรุ่นต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงมากขึ้น สำหรับพรพิมล จันทราพร (2540 : 2) ได้อธิบายถึงความคับข้องใจของนักเรียนวัยรุ่นว่า เมื่อมีความคับข้องใจแล้ว อาจแสดงออกมาในลักษณะก้าวร้าว บางประเภท อาจมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ มากเกินไป จนเกิดอาการผิดปกติทางกาย บางรายมีอาการซึมเศร้าสิ้นหวังและฆ่าตัวตายในที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยของอุมพร ตรังคสมบัติ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการฆ่าตัวตายในเด็ก พบสิ่งที่น่าสนใจคือ เด็กมีความคิดอยากฆ่าตัวตายก่อนจะมีการพยายามฆ่าตัวตาย และอายุของเด็กที่เริ่มต้นมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายครั้งแรก ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง คือ ระหว่าง 10- 15 ปี ปัจจัยที่กระตุ้นให้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตายบ่อยที่สุด คือ ความรู้สึกท้อแท้และสิ้นหวังเกี่ยวกับอนาคต ส่วนความผิดปกติที่พบบ่อยที่สุดคือ ภาวะซึมเศร้า การมีความคิดอยากฆ่าตัวตายของเด็กและวัยรุ่น เกิดจากผลรวมของสภาพจิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม สิ่งแวดล้อม ดังที่ อมรกุล อินโชนนท์ (2540) ได้สรุปไว้ว่า การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นเกิดจากความรู้สึกหมดหวังในสิ่งต่างๆ รอบด้านและคิดว่าไม่สามารถที่จะเปลี่ยนให้ดีขึ้นได้ เป็นการแสดงถึงการหมดความอดทน เป็นปมซับซ้อนในการพัฒนาทางด้านกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

จากที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการฆ่าตัวตายในเด็กและวัยรุ่นเป็นปัญหาสำคัญ และควรจะได้รับเอาใจใส่ โดยเฉพาะความคิดอยากฆ่าตัวตายซึ่งจะมีผลนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายต่อไป การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายในเด็กและวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจในระดับความคิด และสาเหตุที่ชัดเจนอันจะนำไปสู่การวางแผนป้องกันการฆ่าตัวตายในวัยหนุ่มสาว

สถิติที่จะแสดงให้เห็นถึงการฆ่าตัวตายที่น่าสนใจจากการรายงานขององค์การอนามัยโลก ว่าในแต่ละปีมีคนฆ่าตัวตายประมาณ 400,000 คน หรือเฉลี่ยวันละ 1,096 คน และการฆ่าตัวตายยังเป็นสาเหตุการตาย 10 อันดับแรกของประชากรทุกกลุ่มอายุในเกือบทุกประเทศ และที่น่ากลัวที่สุดคือ การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นอายุระหว่าง 15 – 24 ปี ที่มักเกิด 1 ใน 3 ของสาเหตุการตายอันดับต้น ๆ จากการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์พบว่า เด็กนักเรียนประมาณ 12 % เคยมีความคิดฆ่าตัวตายก่อนอายุจะครบ 16 ปี ในจำนวนนี้ 3% เคยพยายามทำร้ายตนเอง (ทิพย์ชาวสาธารณสุข น.ส.พ.ไทยรัฐ. 2542 : 16)

สำหรับสถิติการฆ่าตัวตายในประเทศไทยนั้นพบว่า มีเพิ่มขึ้นจากอัตรา 6.7 ต่อประชากรแสนคนในปี 2536 เป็น 7.2 ต่อประชากรแสนคนในปี 2538 และ 8.1 ต่อประชากรแสนคนในปี 2539 (กองสถิติ กระทรวงสาธารณสุข. 2541) และเมื่อพิจารณาจากรายงานข้อมูลระบาดวิทยาภาคกลาง พบว่า จังหวัดราชบุรีมีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายจำนวน 259 ราย คิดเป็นอัตรา

36.69 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นในเขต 4 แล้วถือว่ามียอดตราสูงที่สุด และสูงกว่าอัตราการพยายามฆ่าตัวตายของภาคกลาง ซึ่งมีอัตรา 14.53 ต่อประชากรแสนคน (กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. 2541) นอกจากนี้สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดราชบุรีได้มีการรวบรวมสถิติการพยายามฆ่าตัวตาย ตั้งแต่ปี 2539 ถึงปี 2542 ดังนี้คือ ในปี 2539 มียอดการพยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 259 ราย คิดเป็นอัตรา 32.69 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2540 มีจำนวน 295 ราย คิดเป็นอัตรา 36.54 ต่อประชากรแสนคนและเพิ่มขึ้น ในปี 2541 มีจำนวน 337 ราย คิดเป็นอัตรา 56.35 ต่อประชากรแสนคน และในปี 2542 มีการรณรงค์วางแผน ป้องกันการฆ่าตัวตายในประชาชน แต่ยังมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยมีจำนวน 338 ราย คิดเป็น อัตรา 56.51 ต่อประชากรแสนคน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี. 2539 – 2542) จาก สถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ผู้พยายาม ฆ่าตัวตายมีอายุเริ่มต้นตั้งแต่ 10 ขวบขึ้นไปอัตราสูงสุดจะอยู่ในช่วงอายุ 15 – 24 ปี นอกจากนี้การ ฆ่าตัวตายยังระบุเป็นเรื่องที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับแรกของจังหวัดราชบุรี

ปัจจุบันนักเรียนนักศึกษาฆ่าตัวตาย สามารถพบได้บ่อยขึ้น ดังปรากฏในรายงานข่าว หนังสือพิมพ์ ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2542 จำนวน 7 ราย ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 ถึงวันที่ 18 มกราคม 2543 ซึ่งเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษา (ไกรเลิศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา. 2543) ข่าวการฆ่าตัวตายของเยาวชนยังมีปรากฏให้เห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะในช่วงต้นปี 2544 พบข่าวนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนชื่อดังแห่งหนึ่ง ฆ่าตัวตายด้วยสาเหตุมีปัญหาด้านการเรียน (“ม.3 เครียด” 2544 : 1, 14,18)

เนื่องจากผู้วิจัยทำงานด้านการแนะแนวและมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการฆ่าตัวตายของ นักเรียนวัยรุ่นจึงได้สัมภาษณ์ครูแนะแนว ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ จำนวน 5 โรงเรียน โดยสัมภาษณ์ครูแนะแนว 7 คน พบว่า เด็กนักเรียนวัยรุ่นมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาการปรับตัว ทะเลาะวิวาท หนีเรียน ปัญหายา เสพติด และปัญหาพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม เบื่อหน่ายการเรียน ท้อแท้ ก้าวร้าว ทำร้าย ตนเอง และรุนแรงถึงขั้นทำลายชีวิตตนเอง สาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหาดังกล่าวมักจะพบว่า มาจาก ปัญหาครอบครัวซึ่งพ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ และประมาณร้อยละ 80 ของเด็กที่มีปัญหาเหล่านี้มา จากครอบครัวที่มีสภาวะเสี่ยง เช่น แยกแยก ทะเลาะวิวาทเป็นประจำ มีปัญหาทางเศรษฐกิจ บรรยากาศภายในบ้านตึงเครียด ทำให้เด็กมีปัญหาทางอารมณ์ เมื่อมาโรงเรียนไม่ได้รับการ ยอมรับจากเพื่อน ๆ มีปัญหาการปรับตัว ก็จะเรียกร้องแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

วิธีการช่วยเหลือเด็กส่วนใหญ่ ครูแนะแนวจะใช้การให้คำปรึกษา หรืออาจจะใช้การแนะแนวทางปฏิบัติตน หากพบปัญหารุนแรง เช่น ปัญหาการพยายามฆ่าตัวตาย ครูแนะแนวจะใช้วิธีร่วมมือผู้ปกครอง โดยส่งเด็กไปยังหน่วยงานจิตเวชที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนให้ดีขึ้นและพบว่า มีบางโรงเรียนจะให้นักเรียนพักการเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้ดูแลอย่างใกล้ชิด

จากข้อมูลต่าง ๆ ที่เสนอไปแล้วทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย โดยในการศึกษครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี การศึกษานี้จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครอบครัว และโรงเรียนในการวางแผนป้องกัน และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่นักเรียน เพื่อมิให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตรุนแรงส่งผลไปสู่การฆ่าตัวตาย อันจะเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายในเด็กนักเรียนวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาสาเหตุที่เกี่ยวข้องหรือกระตุ้นให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น
4. เพื่อหาคำแนะนำที่สำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรที่มีต่อความคิดอยากฆ่าตัวตาย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้รับข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร หน่วยงาน และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน เพื่อนำไปเป็นแนวทางให้ความช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะผู้ปกครอง และครูแนะแนวในโรงเรียนจะได้ร่วมมือวางแผนในการช่วยเหลือป้องกันปัญหา เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2543 จำนวน 31,436 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน
1,141 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2543
ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างของอำเภอได้ 5 อำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย อำเภอละ
1 โรงเรียน ได้จำนวน 5 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนสุ่มห้องเรียนในระดับที่ต้องการศึกษา 1 ห้อง
ให้ได้ทั้งนักเรียนชาย หญิง แล้วให้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระคือ

1.1 ด้านส่วนตัวของวัยรุ่น ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ระดับการศึกษา

1.1.4 ลำดับการเกิด

1.1.5 บุคลิกภาพ

1.1.6 ประวัติการใช้สารเสพติด

1.1.7 ประวัติการเจ็บป่วย

1.2 ด้านครอบครัว

1.2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว

1.2.2 สถานะเศรษฐกิจของครอบครัว

1.2.3 ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตของบุคคลในครอบครัว

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.3.1 บรรยากาศในโรงเรียน

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1.4 สาเหตุที่เกี่ยวข้อง

2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) หมายถึง ระดับของความคิดเกี่ยวกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย อันสืบเนื่องมาจากความรู้สึกว่าตนเองมีความทุกข์มาก ไม่สามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ ทำให้เกิดความสิ้นหวังและปรารถนาจะกระทำการใด ๆ อันจะนำมาซึ่งอันตรายจนถึงแก่ชีวิตตนเอง แบ่งได้ 4 ระดับคือ

1.1 ความคิดและความรู้สึกที่ตนเองมีความทุกข์ในชีวิต แต่ยังไม่ถึงระดับที่คิดอยากฆ่าตัวตาย หรือมีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับต่ำ

1.2 ความคิดและความรู้สึกของบุคคลที่ถือว่าการฆ่าตัวตายคือทางออกของปัญหา โดยที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับค่อนข้างต่ำ

1.3 ความคิดและความรู้สึกเมื่อเกิดขึ้น จะมีการวางแผนเกี่ยวกับวิธีการฆ่าตัวตาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับค่อนข้างสูง

1.4 ความคิดและความรู้สึกที่มีผลทำให้บุคคลลงมือทำร้ายตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ จนถึงการพยายามฆ่าตัวตาย โดยมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับสูง

2. นักเรียนวัยรุ่น หมายถึง นักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี

3. ด้านส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่น หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคล ได้แก่

3.1 เพศ หมายถึง เพศหญิง เพศชาย

3.2 อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันเต็มปีตามปฏิทิน แบ่งเป็นอายุ 13 – 15 ปี และ 16 – 18 ปี

3.3 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นเรียนของนักเรียนในปัจจุบันแบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.4 ลำดับการเกิด หมายถึง ลำดับการเกิดของนักเรียน คนแรกนับเป็นบุตรคนที่ 1 บุตรคนสุดท้ายนับเป็นคนสุดท้าย และบุตรคนรองก่อนถึงคนสุดท้าย นับเป็นคนกลาง

3.5 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่รวมอยู่ภายในตัวของนักเรียนวัยรุ่นและพฤติกรรมที่แสดงออก หรือตอบสนองในเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้นักเรียนนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น บุคลิกภาพในงานวิจัยครั้งนี้จำแนกเป็น 3 ประเภท

3.5.1 บุคลิกภาพแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่ชอบเข้าสังคม ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบอ่านหนังสือหรือทำงานโดยลำพัง ชอบกิจกรรม ที่ให้ความตื่นเต้น ชอบสนุกสนานร่าเริง ชอบการเปลี่ยนแปลงไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี เป็นคนแสดงอารมณ์และความรู้สึกเปิดเผย มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวและวู่วาม ไม่ควบคุมอารมณ์

3.5.2 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่ไม่ชอบเข้าสังคม เป็นคนเงียบแยกจากผู้อื่น ชอบอ่านหนังสือโดยลำพัง ทำอะไรเต็มไปด้วยความระมัดระวัง

และวางแผนล่วงหน้า เจ้าระเบียบ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่ชอบความตื่นเต้น ควบคุมอารมณ์ไม่ใคร่แสดง อารมณ์วู่วาม และให้ค่านิยมกับจริยธรรมสูง

3.5.3 บุคลิกภาพที่แสดงตัว-เก็บตัว หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่มี บุคลิกภาพร่วมกันระหว่างบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

สามารถวัดได้โดยแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัด บุคลิกภาพ ของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (ม.ป.ป.) และแบบสอบถาม ชมนุช บุญสิทธิ์ (2541) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดบุคลิกภาพ ของมอดสเลย์ (MPI) ของไอแซงค์ (Eysenck. 1964)

3.6 ประวัติการใช้สารเสพติด หมายถึง การที่นักเรียน เคยใช้สิ่งเสพติดต่าง ๆ ได้แก่ การสูบบุหรี่ เสพยาบ้า ดื่มสุรา สูบกัญชา ดมทินเนอร์ ยานอนหลับและยาเสพติดชนิดอื่น เป็นประจำ

3.7 ประวัติการเจ็บป่วย หมายถึง การมีประวัติความเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย และจิตใจ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ลักษณะด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนวัยรุ่น ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4.1 สิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว หมายถึง สภาพและรูปแบบความสัมพันธ์ของ ครอบครัว ได้แก่

4.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสัมพันธ์กันระหว่างบิดากับมารดา นักเรียนกับบิดามารดา นักเรียนกับผู้ปกครอง และนักเรียน กับสมาชิกในครอบครัว สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัย ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536)

4.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดา มารดา รวม กันในแต่ละเดือน หรือรายได้ของผู้ปกครองที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ดังนี้

4.1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หมายถึง ครอบครัวที่มี รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

4.1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง หมายถึง ครอบครัว ที่มีรายได้ 5,000 - 15,000 บาท

4.1.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หมายถึง ครอบครัวที่มี รายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป

4.2 ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน วัดได้จากแบบ สอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งปรับปรุงจากแบบสอบถามของสานิต รัตตัญญู (2533 : 154 - 163) เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535) และวรางคณา แสงวิภาค (2542) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

4.2.1 บรรยากาศในโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อสภาพหรือบรรยากาศในการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน รวมถึงสภาพทั่วไปในโรงเรียน

4.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การคบเพื่อนภายในโรงเรียนและความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน

4.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครูในด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์กับบุคคล

5. สาเหตุที่เกี่ยวข้อง หมายถึง มูลเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือกระตุ้นให้นักเรียนรู้สึก หดหวัง ท้อแท้ในชีวิต จนไม่ปรารถนาจะมีชีวิตอยู่ และมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย อาจเกิดจากการเรียน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สิ่งแวดล้อมหรือปัญหาสุขภาพ

ขอบเขตในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ด้านส่วนตัว
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ระดับการศึกษา
 - 1.4 ลำดับการเกิด
 - 1.5 บุคลิกภาพ
 - 1.6 ประวัติการใช้สารเสพติด
 - 1.7 ประวัติการเจ็บป่วย
2. ด้านครอบครัว
 - 2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว
 - 2.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 2.3 ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว
3. ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 3.1 บรรยากาศในโรงเรียน
 - 3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
4. สาเหตุที่มาเกี่ยวข้อง
5. ความคิดอยากฆ่าตัวตาย

สมมติฐานการวิจัย

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย
2. ตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัว มีค่านำหนักสำคัญสัมพันธ์ต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย
 - 1.1 ความหมายของการฆ่าตัวตาย
 - 1.2 ขั้นตอนการคิดฆ่าตัวตาย
 - 1.3 สาเหตุของการคิดฆ่าตัวตาย
 - 1.4 ประเภทของการฆ่าตัวตาย
 - 1.5 ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกว่าเป็นบุคคลที่เสี่ยงต่อการคิดฆ่าตัวตาย
 - 1.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย
 - 1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย
 - 2.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัยรุ่นกับการคิดฆ่าตัวตาย
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น และความคิดอยากฆ่าตัวตาย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
 - 4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย

1.1 ความหมายของการฆ่าตัวตาย

“การฆ่าตัวตาย” หรือ อัตวินิบาตกรรม ถ้าจะพิจารณาตามรากศัพท์จะมีจากคำต่าง ๆ ต่อไปนี้

อัตต (Sui) หมายถึง ตนเอง (Self)

วินิบาต (Cide) หมายถึง การทำลาย การฆ่า (Murder)

รวมความแล้วจึงหมายถึง การกระทำที่เป็นการฆ่า หรือทำลายตนเองมีค่าต่าง ๆ เกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอยู่หลายคำ เช่น (นิรา พรเดชวงศ์. 2541 : 14 - 15)

“Suicidal Ideation” คือ แนวคิดที่จะฆ่าตัวตาย หรือความคิดอยากฆ่าตัวตาย

“Suicidal Trends” คือ ความคิดที่บ่งชี้ว่าผู้นั้นมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

“Suicidal Risk” คือ การเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

“Suicidal Behavior” คือ ความคิดและ/หรือการกระทำถ้าปล่อยให้ดำเนินเรื่อยไป อาจทำให้ร่างกายได้รับอันตรายหรือเสียชีวิตได้ มีความหมายเช่นเดียวกับ Suicidal Gesture แต่ Suicidal Gesture เป็นลักษณะเรียกร้องความสนใจ

“Suicidal Attempt” หมายถึงการพยายามฆ่าตัวตาย

“Completed Suicidal or Committed Suicidal” หมายถึง การฆ่าตัวตายสำเร็จ

“Parasuicide” เป็นคำที่ใช้กันอยู่บ้าง Preffer อธิบายว่า หมายถึง ภาวะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการฆ่าตัวตายไม่สำเร็จ เป็นที่มีความหมายรวม ๆ มักจะเป็นลักษณะเรียกร้องความสนใจ (วิจารณ์ วิชัยยะ. 2533 : 1 – 3 ; อ้างอิงจาก Preffer. 1981 : *Suicidal Behavior of Children : a review with implicatiors for research and practice* : 154 – 159)

การฆ่าตัวตาย มิใช่เป็นเพียงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้ทำร้ายตนเอง เพื่อให้เกิดการสูญสิ้นชีวิตของตนเท่านั้น แต่แท้จริงมีความหมายที่มึนัยมากไปกว่านี้ และมีผู้ซึ่งให้ความหมายของการฆ่าตัวตายไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

ธนู ชาติชนานนท์ (2520 : 73) กล่าวว่า อัตวินิบาตกรรม เป็นวิธีการที่บุคคลใด บุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่งประกอบกิจกรรมบางอย่าง อันจะทำให้ชีวิตของตนสิ้นสุดลง กิจกรรมนั้น ๆ อาจจะเป็นการกระทำอย่างตรงไปตรงมา หรือกิจกรรมที่มีผลทางอ้อมให้ชีวิตสิ้นสุดลง

สุวัทนา อารีพรรค (2524 : 525) อธิบายว่า อัตวินิบาตกรรม เป็นการฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นผลให้ผู้กระทำเสียชีวิต

ฉลอง ภิมรัตน์ (2525 : 182) อธิบายว่า การฆ่าตัวตาย หมายถึง การทำร้ายตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่จะให้ตนเองได้ตายไปอย่างใจคิด

มณีรัตน์ เฟื่องวุฒิราญ (2528 : 26) อธิบายว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรม แปลว่า การทำชีวิตตนให้ล่วงไป หมายถึง การฆ่าตัวตาย เป็นการฆ่าตัวเองที่เกิดจากความรู้สึกน้อยใจ คับแค้นใจ รู้สึกพ่ายแพ้ อับจน มองไม่เห็นทางแก้ไข หหมดทางออก

วรนุช สราญมย์ (2530 : 68) กล่าวว่า อัตวินิบาตกรรม หมายถึง ผู้ที่มี พฤติกรรมเชิงทำร้ายตนเอง และพยายามฆ่าตัวตายด้วยวิธีการต่าง ๆ

อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2541 : 247) อธิบายว่า การฆ่าตัวตาย หมายถึง การที่ บุคคลทำให้ชีวิตของตนเองสิ้นสุดด้วยตัวของตัวเอง และไม่ใช่อุบัติเหตุ โดยพฤติกรรมที่ แสดงออกนั้นมีทั้งวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือเป็นแบบหุนหัน

กิมศักดิ์ บุญเจียร (2541 : 4) อธิบายว่า การฆ่าตัวตายเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นกับคนในสังคม ซึ่งการกระทำไปโดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่จะทำให้ตนเองจบชีวิตลงหรือหลุดพ้นจากปัญหา อาจเป็นการกระทำอย่างตรงไปตรงมา หรือโดยอ้อมก็ได้

ชวนีย์ พงศาพิชณ์ (2542 : 25) กล่าวว่า การฆ่าตัวตายหรืออัตวินิบาตกรรมเป็นการกระทำเพื่อปลิดชีวิตของตนเองโดยเจตนา

สติเจล (Stengel. 1975 : 14) ได้ให้ความหมายของการฆ่าตัวตายว่า หมายถึง การกระทำที่เป็นการจบชีวิตตนเองหรือตายด้วยน้ำมือของตนเอง หรือมีแนวโน้มที่จะทำลายชีวิตตนเอง

เดอร์ไคม์ (Durkheim. 1976) อธิบายว่า การฆ่าตัวตายเป็นการตาย ซึ่งเกิดขึ้นมาโดยเป็นผลจากทางตรงหรือทางอ้อม จากการกระทำซึ่งเป็นทั้งในทางบวกและทางลบ ด้วยเหตุผลของตัวเขาเอง และตัวผู้กระทำมีความเข้าใจในการกระทำนั้น

เอ็ดวิน (Edwin. 1976 : 5) อธิบายว่า การฆ่าตัวตาย หมายถึง การกระทำของมนุษย์ เพื่อเป็นการลงโทษตนเองและตั้งใจที่จะให้ชีวิตของตนเองสิ้นสุดลง

ฟาร์เบอร์ (Faberow. 1980 : 1) ได้อธิบายไว้ว่า การฆ่าตัวตายเป็นการกระทำให้ตนเองบาดเจ็บ พ่ายแพ้แก่ตนเองและเป็นการทำลายตนเอง

จากความหมายที่นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้อธิบายการฆ่าตัวตายไว้สรุปได้ว่า การฆ่าตัวตายเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ชีวิตของตนเอง สิ้นสุดลงโดยเจตนา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อรู้สึกวุ่นวายตนเองหมดทางออก หมดทางแก้ไข โดยอาจกระทำอย่างตรงไปตรงมา หรือโดยอ้อม เพื่อหลุดพ้นจากปัญหา และพฤติกรรมที่แสดงออกนั้น มีทั้งวางแผนไว้ล่วงหน้า หรือแบบหุนหันในการทำลายชีวิตตนเอง

1.2 ขั้นตอนการคิดฆ่าตัวตาย

เริ่มจากกระบวนการคิดและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของบุคคลซึ่งวอล์คัพ (Walkup. 1972 : 151 – 157) กล่าวถึงขั้นตอนของการเกิดกระบวนการคิดและการตัดสินใจฆ่าตัวตายไว้ดังนี้

1. เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบของกลไกที่สมดุลย์
2. ระบบรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังเช่น ความยุ่งยากในความสมดุลย์ของระบบและความต้องการภายในกับความเรียกร้องจากภายนอก
3. ระบบต่างๆ พยายามระดมพลังกำลังภายในตัวเองเพื่อช่วยขจัดปัญหาและปรารถนาจะได้รับการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมภายนอกในการช่วยเหลือให้กลับคืนสู่ภาวะสมดุลย์
4. ทั้งระบบภายในร่างกายและสิ่งแวดล้อมภายนอกไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาตามความเรียกร้องได้

5. ความรู้สึกขาดที่พึ่งและหมดหนทางในการแก้ไขเป็นผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ในระยะนี้สิ่งที่ควรระวังคือการประกอบอัตวินิบาตกรรมหรือการฆ่าตัวตาย

กระบวนการคิดและตัดสินใจของบุคคล ซึ่ง “การตัดสินใจ” (To Decide) ในภาวะที่บุคคลมีความยุ่งยากลำบากในการตัดสินใจ คือตัดสินใจไม่ได้ หรือแก้ปัญหาไม่ได้เป็นระยะเวลาที่มีความทุกข์หนักจากเหตุการณ์หนึ่งในชีวิต แล้วแก้ปัญหาไม่ได้กลไกการปรับตัวต่างๆ ที่เคยใช้ได้ผลก็ใช้ไม่ได้ผล ดังที่ มนตรี นามมงคล (2540 : 35) กล่าวไว้ว่า ความคิดฆ่าตัวตาย เป็นกลไกการปรับตัวอย่างหนึ่ง เพื่อให้รู้สึกว่ายังสามารถควบคุมชีวิตตนเองได้ คนเราเกิดความคิดนี้ได้หากต้องตกอยู่ในสภาพชีวิตที่เต็มไปด้วยปัญหาความไม่แน่นอน ส่วน ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่นๆ (2540 : 78) อธิบายว่า พฤติกรรมฆ่าตัวตายจะเริ่มต้นจาก ความคิดอยากฆ่าตัวตายต่อเนื่องไปถึงการพยายามฆ่าตัวตาย สอดคล้องกับ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 244 – 245) ที่ได้อธิบายว่า พฤติกรรมฆ่าตัวตาย มีดังนี้ ความคิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) ขู่จะฆ่าตัวตาย (Suicidal Threat) พยายามฆ่าตัวตาย (Suicidal Attempt) และฆ่าตัวตายสำเร็จ (Complete Suicide) และที่น่าสนใจคือความคิดอยากฆ่าตัวตาย ซึ่งจะนำไปสู่การฆ่าตัวตายในที่สุด

ในเรื่องความคิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) พบว่า เป็นขั้นตอนแรกของการต่อเนื่องและนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายและฆ่าตัวตายสำเร็จ มีผู้กล่าวและอธิบายความเกี่ยวข้องไว้อย่างน่าสนใจอีกดังนี้

เสงี่ยม สารบัณฑิตกุล (2539 : 410) กล่าวไว้ว่า ความคิดอยากฆ่าตัวตายเป็นขั้นของความคิดว่าตนเองมีความทุกข์มากจะมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย

โซโลมอน และฟาร์เรนด (Solomon and Farrand. 1996 : 111 – 119) กล่าวว่า การทำร้ายร่างกายของบุคคลโดยบุคคลนั้น กระทำด้วยตนเองไม่มีผู้อื่นร่วมกระทำ ซึ่งมักกระทำด้วยจิตใต้สำนึกมักเป็นแนวโน้มของการคิดฆ่าตัวตาย

เบคและคนอื่นๆ (Beck and others. 1972) อธิบายว่า ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายเป็นผู้ที่คิดวางแผนและปรารถนาฆ่าตัวตายโดยไม่แสดงกริยาให้เห็นว่าจะมีการพยายามฆ่าตัวตาย

เวทเซล (Wetzel. 1975 : 878 – 885) กล่าวว่ามีความต่อเนื่องกันระหว่างผู้ที่คิดฆ่าตัวตายกับผู้พยายามฆ่าตัวตาย คนที่ทำร้ายตนเองมีแนวโน้มชัดเจนว่าเป็นความคิดและปรารถนาจะฆ่าตัวตาย

จากแนวคิดของบุคคลที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ความคิดอยากฆ่าตัวตายคือ ความคิดว่าตนเองมีความทุกข์มากจนปรารถนาจะฆ่าตัวตาย เพื่อให้พ้นทุกข์ โดยมีขั้นตอนของการคิดต่อเนื่องกันไปจากเพียงแต่คิด อาจต่อเนื่องไปสู่การคิดวางแผนเมื่อมีความคิดมากขึ้นในระดับรุนแรง จะลงมือทำร้ายตนเอง ซึ่งจะชัดเจนว่ามีความคิดอยากฆ่าตัวตาย

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายจะมีพฤติกรรมตามขั้นตอนดังนี้

คิดอยากฆ่าตัวตาย → พยายามฆ่าตัวตาย → ฆ่าตัวตายสำเร็จ

1. คิดอยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) เป็นขั้นของความคิดว่าตนเองมีความทุกข์มาก และมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย บุคคลเหล่านี้จะคิดว่าจะฆ่าตัวตายโดยวิธีใด วิธีการฆ่าตัวตายมีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด สมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 คนไทยนิยมกินน้ำมันระกำฆ่าตัวตายพอ ๆ กับการผูกคอตาย หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นิยมกินยานอนหลับ ยาฆ่าแมลง และสารพิษ ปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ยุคของการรับประทานยาเกินขนาด และการกระโดดตึกสูง ๆ ตาย ในระยะของการคิดอยากฆ่าตัวตายนี้อาจมีการลงมือเกิดขึ้นได้

2. พยายามหรือลงมือกระทำการฆ่าตัวตาย (Suicidal Attempt) ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายจะเลือกวิธีที่ตนเองพอใจ ซึ่งอาจเป็นวิธีที่คิดว่าไม่เจ็บปวด ตายอย่างสงบ หรือเป็นวิธีที่ “สะใจ” หรือทำให้ผู้เกี่ยวข้องรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ ผู้ชายมักเลือกวิธีที่รุนแรง เช่น การกระโดดตึกสูง การผูกคอตาย ส่วนผู้หญิงจะเลือกวิธีที่ไม่รุนแรงนัก เช่น การรับประทานยาเกินขนาด

3. ฆ่าตัวตายสำเร็จ (Committed Suicide) ขั้นนี้เป็นอันว่า ตายแน่นอน ถ้าคนใกล้ชิดคิดจะช่วยเหลือก็ต้องช่วยก่อนขั้นตอนนี้ (ชวนีย์ พงศาพิชญ์. 2542 : 25 – 26 ; อ้างอิงจากเสถียร สारบัณฑิตกุล และคนอื่น ๆ. 2539 : รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาการฆ่าตัวตาย 7 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพยาบาลจิตเวช ขอนแก่น : 4)

1.3 สาเหตุของการคิดฆ่าตัวตาย

นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา จากสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย (เรณู ปทุมมณี. 2523 : 19 - 21) ได้กล่าวถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลประกอบอัตวินิบาตกรรมสรุปเป็นสาเหตุใหญ่ ๆ ได้ 3 ประการ ด้วยกันกล่าวคือ

1. สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจุบันบ้านเมืองเจริญขึ้น พัฒนาขึ้นจากสังคมกสิกรรม (เกษตรกรรม) เป็นสังคมอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้ประชาชนจะต้องต่อสู้เพื่อการอยู่รอด ต้องดิ้นรนเพื่อตนเองและครอบครัว ความกดดันทางสังคมสอนให้บุคคลเห็นแก่ตัว สภาพในสังคมมีการต่อสู้ แ่งแย่ง แข่งขันสูงขึ้น ก่อให้เกิดความวุ่นวายทั่วไป ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอารมณ์จะเปลี่ยนแปลงตามสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในขณะนั้นจึงพบว่า ประชากรต่างมีสุขภาพจิตเสื่อมลงจนกระทั่งเป็นที่ยอมรับว่ายิ่งบ้านเมืองเจริญทางวัตถุเท่าใด สภาพจิตใจของผู้คนในสังคมนั้นจะยิ่งเสื่อมลงมากขึ้นเท่านั้น

สิ่งกระทบกระเทือนเหล่านี้ถ้าเพียงเล็กน้อยบุคคลสามารถอดทนได้ แก้ไขได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่เกินกว่าจะปรับตัวได้ อาจหาทางออกด้วยวิธีการฆ่าตัวตาย ซึ่งพบว่าในสังคมใหญ่ ๆ มีอัตราการฆ่าตัวตายสูง

2. สภาพทางร่างกาย ส่วนมากมักเป็นสภาพของความพิการ ไม่สมประกอบบุคคลประเภทนี้มีความท้อแท้ใจ หดห่อภายในชีวิต มองดูชีวิตไม่มีความหมายมีแต่เป็นภาระต่อบุคคลรอบข้าง นอกจากความพิการแล้วการเป็นโรคร้ายแรง รักษาพยาบาล หรือไม่มีทางรักษาให้หายได้ เช่น มะเร็ง ทำให้บุคคลไม่ยอมมีชีวิตอยู่ต่อไป จึงอาจคิดฆ่าตัวตายได้ง่าย

3. สาเหตุจากสภาพจิตใจและอารมณ์ บุคคลที่ฆ่าตัวตายจากสาเหตุนี้ได้แก่

3.1 พวกที่มีอารมณ์เศร้า บุคคลประเภทนี้ อาจมาปรึกษาแพทย์ด้วยอาการทางกาย เช่น เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ท้องอืดเฟ้อ เจ็บปวดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ถึงแม้ผ่านการรักษาทางยามามากอาการก็ไม่ดีขึ้น ยิ่งถ้ามีเหตุการณ์อื่นซ้ำเติม เช่น ญาติสนิทถึงแก่กรรม สูญเสียทรัพย์สินเงินทอง หรือภายหลังการผ่าตัด การคลอดลูก ยิ่งทำให้อาการเศร้ามากขึ้น มีความรู้สึกกว่าตนเองไร้ค่าหรืออาจรู้สึกผิดและบาป ซึ่งนำไปถึงการฆ่าตัวตายได้

3.2 บุคคลที่ฆ่าตัวตายเพื่อประท้วง หรือเรียกร้องความสนใจ มักเป็นวัยรุ่นอารมณ์วู่วาม ผิดหวังในเรื่องความรัก ขัดแย้งกับบิดามารดา เมื่อถูกขัดใจหรือไม่ได้ดังใจ ก็มักฆ่าตัวตาย

3.3 บุคคลที่ฆ่าตัวตายด้วยอาการทางจิต เช่น คนไข้โรคจิต โรคประสาทที่มีอาการประสาทหลอนและหลงผิด ผู้ป่วยหญิงรายหนึ่งเป็นโรคจิตเภทมีอาการประสาทหลอนทางหู ได้ยินเสียงคนด่าว่าเป็นหญิงโสเภณี ด้วยความเสียใจและความคิดผิดปกติ จึงใช้มีดโกนตัดหัวนมและกรีดอวัยวะสืบพันธุ์ของตนเอง บางรายได้ยินเสียงสั่งให้ตัดข้อมือ แทะท้อง บางรายหลงผิดคิดว่าผู้อื่นจะมาฆ่าจึงฆ่าตัวเองเสียก่อน ซึ่งจะพบว่า ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตมักจะกระทำการฆ่าตัวเองแบบรุนแรง และใช้วิธีการแปลกประหลาด (Bizarre)

3.4 บุคคลที่เป็นโรคจิตจากพิษต่าง ๆ จากเหล้า กัญชา ยาเสพติดและคนชราที่มีอารมณ์เศร้าจากเหตุใดเหตุหนึ่ง เช่น สุขภาพทรุดโทรม เจ็บป่วยเรื้อรัง ลูกหลานแยกไปอยู่ต่างหากและทอดทิ้ง

ส่วนนักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของการฆ่าตัวตายได้สรุปถึงสาเหตุของการฆ่าตัวตายไว้ 3 สาเหตุใหญ่ ๆ คือ (มนตรี นามมงคล. 2540 : 16 ; จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. 2534. ปัญหาทางจิตเวชในผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตาย)

1. สาเหตุเนื่องจากสังคม ในสังคมที่แก่งแย่ง สับสน แข่งขัน ชิงดีชิงเด่นกัน ผู้คนในสังคมต้องดิ้นรนต่อสู้ เพื่อความอยู่รอดของตนเองในสังคม ผู้ที่อ่อนแอจะอยู่ในสังคมไม่ได้ เพราะจะประสบกับความพ่ายแพ้ทั้งตนเองและผู้อื่น ผลที่ตามมาคือ ความอับอายศอดสู คับแค้นใจ ในโชคชะตา และในที่สุดก็ฆ่าตัวตาย นอกจากเงื่อนไขทางสังคมแล้ว สถาบันทางครอบครัว

ก็ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการฆ่าตัวตายได้ ลักษณะของครอบครัว แยกแยกครอบครัวที่ขาดหรือสูญเสียบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่บิดา หรือมารดา สภาพบรรยากาศของครอบครัวแบบนี้ ล้วนแต่จะสร้างประสบการณ์ที่เป็นบาดแผลทางใจ และมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เด็กมีพื้นอารมณ์และสังคมที่มั่นคง บุคลิกภาพที่อ่อนแอจะเป็นสาเหตุจูงใจให้บุคคลมีแนวโน้มกระทำการฆ่าตัวตายได้ง่าย เมื่อประสบกับภาวะวิกฤตต่าง ๆ ในชีวิต

2. สาเหตุเนื่องจากสภาพร่างกาย ผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะทำการฆ่าตัวตายนั้น ส่วนใหญ่มักเป็นบุคคลที่มีสภาพร่างกายไม่สมประกอบ มีความพิการ เป็นโรคเรื้อรังไม่มีทางรักษาให้หายได้ หรือยากแก่การรักษา สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ป่วยอ่อนแอองเกิดความท้อแท้ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป

3. สาเหตุเนื่องจากจิตใจหรือสุขภาพจิตเสื่อมโทรม เช่น ความผิดปกติทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นผลจากความล้มเหลวในการเผชิญภาวะวิกฤตของชีวิต โดยทั่วไปเมื่อบุคคลประสบกับการสูญเสียในชีวิตไม่ว่าจะเป็น การสูญเสียคนรัก เสี่ยงฐานะทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง หน้าที่แล้วไม่สามารถจัดการกับความตึงเครียดเหล่านี้ได้ จะทำให้บุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในสภาพเศร้าโศกเสียใจ หกหูเศร้าหมอง ท้อแท้หมดกำลังใจ รู้สึกตนเองไร้ค่า ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับบุคคลทั่วไปในสังคม เมื่อภาวะวิกฤตนั้นผ่านไป ความรู้สึกก็จะกลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยไม่คิดจะทำลายตัวเอง นอกเสียจากคนที่มีความผิดปกติทางด้านจิตใจและอารมณ์ จึงจะเลือกวิธีการทำลายตัวเองเพื่อหนีปัญหา

4. สาเหตุจากการเลียนแบบ การเลียนแบบก็เป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่ง ในการฆ่าตัวตาย อาจจะเป็นการเลียนแบบจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการฆ่าตัวตายของญาติ พี่น้อง หรือบิดามารดา

นอกจากนี้ได้มีผู้ที่พยายามศึกษาและอธิบายถึงสาเหตุต่างๆ ในการที่บุคคลฆ่าตัวตาย ซึ่งน่าสนใจคือ

ธนู ชาดิธนานนท์ (2520 : 72 - 73) อธิบายสาเหตุของการฆ่าตัวตายโดยทั่วไป แล้วเกิดจาสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ความวิกลจริต และจะฆ่าตัวเองตามอาการประสาทหลอน
2. ความต้องการประชดหรือประท้วงผู้อื่น โดยเชื่อว่าเมื่อตนเองตายไปแล้ว คนที่อยู่ข้างหลังจะต้องเศร้าเสียใจหรือสำนึกในคุณค่าของตัวเองขึ้นมา
3. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น ประวัติการฆ่าตัวตายของคนในครอบครัว ข่าวการฆ่าตัวตายที่เห็นจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น
4. ความเชื่อว่า ความตายจะทำให้เขาพ้นทุกข์ทรมาน เช่น ผู้สูงอายุที่ช่วยตัวเองไม่ได้ คนป่วยเรื้อรัง เป็นต้น

5. ความอ่อนแอของการทำงานของสมองจากการขาดการพักผ่อน จากผลของยาบางชนิด เช่น ยาคลายประสาท สุรา ยาเสพติดอื่น ๆ เป็นต้น

ส่วนศรี เกศมณี (2521 : 61) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดอัตวินิบาตกรรมมี 3 ด้านดังนี้

1. สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Socio-Environmental Factors)
2. สาเหตุที่เกิดจากทางชีววิทยา (Biological Factors)
3. สาเหตุที่เกิดจากจิตใจ (Psychological Factors)

สมภพ เรืองตระกูล (2524 : 182) อธิบายถึงสาเหตุการฆ่าตัวตายไว้ดังนี้

1. เป็นความเชื่อถือทางศาสนา เช่น การทรมานตัวเองจนถึงแก่ความตาย
2. เป็นความหลุดพ้นจากความทุกข์ เคราะห์กรรม หรือความทรมาน เพราะความเจ็บปวดเนื่องจากโรคทางกาย
3. มีความรู้สึกไม่สมควรมีชีวิตอยู่ต่อไป เพราะตนเองเป็นคนไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ต่อใครอีกแล้ว

4. เพื่อไปเกิดใหม่ มีชีวิตใหม่ด้วยความหวังว่าจะดีกว่าเดิม
5. เป็นการแก้แค้น โดยเชื่อว่าถ้าตนตาย บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จะเกิดความรู้สึกเสียใจและเป็นทุกข์ใจกับการสูญเสีย

6. เป็นการได้ไปอยู่ร่วมกันใหม่ในชาติหน้า (Reunification) กับบุคคลอันเป็นที่รัก ซึ่งได้เสียชีวิตก่อนหน้านี้หรือพร้อม ๆ กัน

7. เป็นการกระทำของผู้ป่วยโรคจิต เช่น ได้ยินเสียงบอกให้ฆ่าตัวตาย หรือผู้ป่วยได้รับพิษจากยาด้วยความหลงผิดคิดว่าตนบินได้ ก้าวออกมาจากหน้าต่างและตกมาจากตึกถึงแก่ความตาย

นอกจากนี้มนีรัตน์ เฟื่องวุฒิราญ (2528 : 27) กล่าวถึง สาเหตุการฆ่าตัวตายมีดังนี้

1. ความเชื่อทางศาสนา ประเพณีนิยม เช่น ฮาราคีรี
2. เพื่อหลุดพ้นความทุกข์ ความทรมาน เคราะห์กรรม เพราะเจ็บป่วยเนื่องจากทางกาย
3. รู้สึกตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ ไม่สมควรอยู่ต่อไป
4. เพื่อไปเกิดใหม่ หวังมีชีวิตใหม่ที่ดีกว่าเดิม
5. เป็นการแก้แค้น โดยเชื่อว่าถ้าตนตาย บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จะเกิดความรู้สึกเสียใจและเป็นทุกข์ทรมานใจกับการสูญเสีย
6. เป็นการอยู่กับบุคคลที่เป็นที่รักของตน ที่เสียชีวิตไปก่อนหน้านี้

7. เป็นการกระทำของคนเป็นโรคจิต มีเสียงบอกให้ฆ่าตัวตาย หรือจากพิษของยาด้วยความหลงผิดจึงฆ่าตัวตาย

8. ฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา เพราะไม่สามารถแก้ไขได้

9. ฆ่าตัวตายเพื่อลงโทษตัวเอง

ชวณีย์ พงศาพิชณ์ (2542 : 27) ได้ค้นคว้าสาเหตุการฆ่าตัวตายไว้ 3 ประการดังนี้

1. สาเหตุทางกาย (Somatic Problem) เช่น การมีโรคประจำตัว โรคที่รักษาไม่หาย หรืออารมณ์เปลี่ยนไปเพราะฤทธิ์ยา ดังที่เป็นข่าวเสมอว่าผู้ใช้ยาบ้าเกิดอาการประสาทหลอน คลุ้มคลั่งแล้วทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย

2. สาเหตุทางอารมณ์ (Emotional Problem) ได้แก่ ความรู้สึกเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง อารมณ์โกรธที่ไม่สามารถหาทางออกได้จึงหันมาทำร้ายตนเอง รวมทั้งความรู้สึกกลัว เช่น กลัวทรมาณก่อนตาย กลัวถูกประนาม กลัวตกนรก กลัวต้องไปชดใช้กรรมชาติหน้า ฯลฯ ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้คนจำนวนไม่น้อยตัดสินใจฆ่าตัวตาย

3. สาเหตุทางสังคม (Social Problem) เป็นสาเหตุที่สำคัญมากของการฆ่าตัวตาย บุคคลที่ถูกปฏิเสธจากคนรอบข้าง รู้สึกว่าตนเองเป็นภาระของครอบครัว เช่น ผู้ที่ตกงานรู้สึกว่าชีวิตนี้ไม่มีความหมาย ล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน จะเกิดความคิดฆ่าตัวตายได้ง่าย โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความเสี่ยงอยู่แล้ว

1.4 ประเภทของการฆ่าตัวตาย

มีผู้แบ่งประเภทของการฆ่าตัวตายไว้หลายแบบด้วยกัน อย่างเช่น อีไมล์ เดอร์ไครม์ (Emile Durkheim) ได้แบ่งการฆ่าตัวตายเป็น 3 ประเภทคือ (เรณู ประทุมมณี. 2523 : 22 - 23 ; อ้างอิงจาก Emile Durkheim. 1966 : Suicide. 152 - 241)

1. การฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากตัวเอง (Egoistic Suicide) เนื่องจากสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น บุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงคิดฆ่าตัวตาย เพื่อหนีความทุกข์ยากต่าง ๆ พบว่า อัตราการฆ่าตัวตายมีมากในสังคมไทย ๆ ที่ทันสมัย มีการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว ประชาชนประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย มีความบีบคั้นทางสังคมมากจนสุดแสนจะทนทาน

2. การฆ่าตัวตายเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นหรือความภักดี (Altruistic Suicide) การฆ่าตัวตายมักเป็นลักษณะเพื่ออุดมการณ์ของสังคมของตนหรือเพื่อสวัสดิภาพของชนกลุ่มใหญ่ เช่น คนชราชาวเอสกิโม หรือพวกซุกซี้ ซึ่งเห็นว่าตนเองหมดสมรรถภาพในการทำงานแล้วก็ไม่ควรจะมีชีวิตอยู่ให้เป็นภาระของคนอื่น ๆ ในครอบครัวหรือสังคมอีกต่อไป บางประเทศถือว่า การฆ่าตัวตายบางอย่างเป็นการกระทำที่ควรแก่การยกย่อง สรรเสริญ เช่น พิธีควานท้อง หรือฮาราคีรีของพวกซามูไรหรือนายทหารญี่ปุ่นประสบความปราชัยในการรบ

ถือว่า เป็นการกระทำเพื่อรักษาหน้าที่และเกียรติยศ ผู้หญิงที่ฆ่าตัวตายตามสามีที่เสียชีวิตโดยกระโดดเข้าไปตายในกองไฟที่เผาสามี ในประเทศอินเดียถือเป็นประเพณีที่ดั่งาม

3. การฆ่าตัวตายเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ (Anomic Suicide) พบว่า อัตราการฆ่าตัวตายจะสูงขึ้นเมื่อสังคมประสบภาวะวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ

ฟาร์บีโรว์ (Farberow. 1979 : 15 - 16) ได้แบ่งประเภทของอัตวินิบาตกรรมในแง่ของเจตนา ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การทำลายตนเองโดยตรง (Direct Self Destructive Behavior) ได้แก่ การมีพฤติกรรมที่ทำร้ายตนเองอย่างเห็นได้ชัด

2. การทำลายตนเองทางอ้อม (Indirect Self Destructive Behavior) ได้แก่ การเจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ เช่น เบาหวาน หัวใจ โรคไต ความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ซึ่งไม่พยายามจะคลี่คลายรักษาภาวะการเจ็บป่วย หรือไม่ให้ความร่วมมือกับการรักษาโรคเหล่านั้น นอกจากนี้ ได้แก่ การติดยาเสพติด การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การจงใจขับรถเร็ว การเป็นอาชญากร การเป็นโสเภณี แม้แต่การเล่นกีฬาที่เสี่ยงภัยต่าง ๆ เช่น การแข่งรถ การปีนเขา ฯลฯ ซึ่งการทำลายตนเองทางอ้อมนี้ ฟาร์บีโรว์ ถือว่าเป็นปัญหาที่น่าสนใจมากกว่าการทำลายตนเองโดยตรง

นอกจากนั้น เคมเมอร์ และคนอื่น ๆ (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูล. 2535 : 84 ; อ้างอิงจาก Kramer and others. 1982. Mental Disorders : Suicide. 185 – 187) ทำการรวบรวมและแบ่งประเภทของการฆ่าตัวตายออกกว้าง ๆ ดังนี้

1. Intentional Suicide เป็นการฆ่าตัวตายอย่างตั้งใจจริง เป็นการฆ่าตัวตายเองในขณะที่มีสติสัมปชัญญะดี

2. Psychotic Suicide เป็นการกระทำใด ๆ ที่ไม่ถึงแก่ความตาย เช่น การตัดอวัยวะส่วนที่ไม่ดีออกจากร่างกาย

3. Automatization Suicide เป็นการฆ่าตัวตายที่กระทำขณะปราศจากความรู้สึก เช่น ผู้ที่กินยานอนหลับ (Barbiturate) แล้วกระทำการใด ๆ โดยไม่มีสติที่จะคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

4. Chronic Suicide เป็นพวกที่อยู่โดยการฆ่าตัวตายมาเป็นระยะเวลานาน เช่น พวกที่ใช้สารต่าง ๆ ในทางที่ผิด ดื่มสุราเรื้อรังทั้ง ๆ ที่เป็นโรคตับ

5. Manipulation Suicide เป็นที่พยายามกระทำวิธีต่าง ๆ เพื่อแสดงความตั้งใจจริงในการเตือน หรือขอรับความช่วยเหลือ ตัวอย่างเช่น การที่กรีดข้อมือตัวเอง

6. Accidental Suicide เป็นการพยายามกระทำการใด ๆ แล้วมีผลตรงกันข้ามและถึงแก่ความตายไปในที่สุด เช่น การที่บุคคลต้องการได้รับความช่วยเหลือ แต่คู่สมรสกลับมาช้ากว่าปกติ และไม่สามารถช่วยชีวิตได้ บุคคลเหล่านี้คาดคิดในการวางแผนความช่วยเหลือ

7. Neglect Suicide เป็นอัตวินิบาตกรรมเนื่องจากการละเลยเอาใจใส่สุขภาพตัวเอง เช่น คนที่ป่วยด้วยโรคหัวใจแล้วไม่เอาใจใส่ต่อคำแนะนำของแพทย์ ทำให้ถึงแก่ความตายในที่สุด

8. Probability Suicide เป็นพวกที่ดำรงชีวิตด้วยการเสี่ยงโชค เช่น นักขับแข่งรถ

9. Self-Destruction Suicide เป็นพวกที่ชอบทำร้ายตัวเอง เช่น พวกที่ชอบอยู่ในที่ที่มีความร้อนมากเกินไป หรือผู้ที่สูบบุหรี่จัด

10. Suicidal Threats เป็นพวกที่ชอบขู่ว่าจะฆ่าตัวตาย เป็นบุคคลที่พูดถึงการฆ่าตัวตาย แต่ไม่เคยมีความตั้งใจที่จะกระทำ

11. Suicidal Thinking เป็นพวกที่คิดถึงการฆ่าตัวตายบ่อย ๆ แต่ไม่เคยพูดถึงหรือกระทำจริง ๆ

12. Test Suicide เป็นผู้ที่ทำแบบทดสอบแล้วมีปฏิกิริยาในการทดสอบ เช่น MMPI ซึ่งเป็นแบบทดสอบอันหนึ่งในการวัดแนวโน้มของการฆ่าตัวตาย

และหากแบ่งตามพฤติกรรมกรรมการฆ่าตัวตาย โดยจำแนกตามผลลัพธ์ของการกระทำตามลักษณะความรุนแรงและความตั้งใจได้ 3 ประเภท ดังนี้ (กิมศักดิ์ บุญเจียร. 2541 : 4 - 5 ; อ้างอิงจาก Thio. 1988. Deviant Behavior.)

1. การฆ่าตัวตายสำเร็จ (Successful Suicide)

การฆ่าตัวตายมีความหมายโดยนัย มีผู้ให้ความสนใจหลายท่านได้ให้ความหมายของการฆ่าตัวตายไว้สรุปได้ว่า การฆ่าตัวตายนั้นเป็นการกระทำเพื่อทำร้ายตนเอง เพื่อจุดประสงค์ที่จะทำให้ชีวิตของตนเองจบลงโดยเจตนาเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งการกระทำไปโดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่จะให้ตนจบชีวิตลง หรือหลุดพ้นจากปัญหา อาจเป็นการกระทำอย่างตรงไปตรงมาหรือโดยอ้อมก็ได้ ซึ่งผลสุดท้ายจบด้วยการตายของผู้ที่กระทำ

2. การพยายามฆ่าตัวตาย (Attempted Suicide)

การพยายามฆ่าตัวตาย หมายถึง การกระทำแบบเดียวกับการฆ่าตัวตายสำเร็จ แต่ผู้กระทำรอดชีวิต ไม่ประสบผลสำเร็จในการกระทำทั้ง ๆ ที่มีความตั้งใจจริงที่จะฆ่าตัวตาย

3. การแสวงงะทำการฆ่าตัวตาย (Suicidal Gesture)

การแสวงงะทำการฆ่าตัวตาย หมายถึง การที่ผู้กระทำ การฆ่าตัวตายทำไปโดยมีเจตนาเพียงเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง คนประเภทดังกล่าวโดยปกติจะพูดขู่ว่าจะฆ่าตัวตายอย่างชัดเจน แต่จริง ๆ แล้วเขาไม่ต้องการตาย แต่อยากอยู่มากกว่า การขู่จะฆ่าตัวตายจะใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่าที่จะฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง

ส่วนจอห์น เคอร์รา (นिरา พรเดชวงศ์. 2541 : 18 - 19 ; อ้างอิงจาก John Curra. 1993 : 156 - 171) ได้แบ่งการฆ่าตัวตายออกเป็น 4 ประเภท โดยดูจากเจตนาของผู้กระทำ คือ

1. การฆ่าตัวตายที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า (Premeditated Suicide) จะมีการเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้พร้อม เพื่อกระทำการฆ่าตัวตาย ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และพวกที่มีปัญหาสุขภาพจิต หรือโรคซึมเศร้าเรื้อรัง (Chronic Depression) วิธีการที่เลือกใช้จะต้องมั่นใจว่าได้ผล เช่น การยิงตัวตาย ไข้ระเบิด ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ เป็นต้น และมักจะประสบความสำเร็จในการฆ่าตัวตายในครั้งแรก เพื่อหนีปัญหาจากโลกนี้ไปสู่โลกใหม่ที่คิดว่าดีกว่า

2. การฆ่าตัวตายแบบสองจิตสองใจ (Ambivalent Suicide) ความคิดแบบไม่แน่ใจอยากตายและไม่อยากตาย มีการวางแผนเล็กน้อย ใช้วิธีการที่ไม่รุนแรง ส่วนใหญ่ผู้กระทำจะเป็นวัยรุ่น วิธีการที่ใช้ เช่น เชือดข้อมือ กินยาเกินขนาด เหตุผลใหญ่คือ ซึมเศร้า (Depression) สิ้นหวัง (Loss of Hope) หรือมีการขัดแย้งกับบุคคลใกล้ชิด ถูกกดดันจากสังคมรอบข้าง จึงทำให้เกิดแรงจูงใจกระตุ้นให้เกิดการกระทำการฆ่าตัวตายโดยที่ไม่แน่ใจว่าจะเป็นทางเลือกที่ดี วิธีนี้เป็นการกระทำเพื่อเรียกร้องความสนใจจากบุคคลใกล้ชิด เช่น บิดามารดา ถ้าการฆ่าตัวตายนั้นได้รับการช่วยเหลือ ก็แสดงว่าบุคคลนั้นรักและยังต้องการตน แต่อย่างไรก็ตามการฆ่าตัวตายก็เป็นทางหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการจบชีวิตเพื่อหนีหมดภาระ

3. การฆ่าตัวตายเพื่อทำร้ายผู้อื่นด้วยวิธีรุนแรง (Coercive Suicide) เพื่อให้ผลของการฆ่าตัวตายนั้นไปทำร้ายจิตใจผู้อื่น ให้บุคคลอื่นต้องรับผิดชอบต่อการฆ่าตัวตายของเขา จะมีการเขียนจดหมาย (Suicide Note) เพื่อบอกให้บุคคลใกล้ชิดรับผิดชอบและเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาต้องฆ่าตัวตาย เป็นการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกอายและเกิดความทุกข์และเป็นการให้บทเรียนที่ได้ผลเพศหญิงจะกระทำด้วยวิธีนี้มากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี เป็นโสด หม้าย หรือผิดหวังจากคนรัก จะฆ่าตัวตายเพียงเหตุผลที่จะทำร้ายบุคคลเหล่านั้นที่ทอดทิ้งเธอไป วิธีการที่ใช้ ส่วนใหญ่จะกินยาเกินขนาดเป็นจำนวนมาก ใช้ก๊าซพิษ หรือยิงตัวเอง และจะกระทำการฆ่าตัวตายสำเร็จในครั้งแรก

4. การฆ่าตัวตายแบบไม่ตั้งใจ (Faux Suicide) ไม่ต้องการฆ่าตัวตายจริง ๆ เพียงทำให้เข้าไปอยู่ในสภาพการณ์ที่อันตราย จึงต้องควรระวัง เพราะอาจจะกลายเป็นจริงขึ้นมาได้ เพราะอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่จะเป็นหญิงวัยรุ่นที่รู้สึกตัวเองไร้ค่า ไม่มีใครสนใจมานัดหมาย (Dating) หรือขอแต่งงานและรวมทั้งผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเป็นหลายครั้งแล้ว วิธีการที่ใช้จะเป็นวิธีธรรมดาไม่รุนแรง เช่น กินยาเกินขนาดในจำนวนไม่มาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยานอนหลับ

(Barbiturates) เชื้อดื้อมือ การพยายามฆ่าตัวตายจะกระทำโดยทันทีที่เลือกทางของเธอ หรือพบว่ามีความผิดหวังต่อความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด ซึ่งในความเป็นจริงถ้าพวกเธอตายก็จะเป็นการตายเพราะอุบัติเหตุ เพราะไม่ได้อยากตายจริง และจากการศึกษาพบถึง 75% ของการฆ่าตัวตายสำเร็จ เป็นการพยายามเพียงครั้งแรกเท่านั้น ตัวอย่างเช่น เด็กชายอายุ 15 ปี ถูกบิดามารดาตำหนิเรื่องการคบเพื่อนและถูกปล่อยให้อยู่บ้านคนเดียว เมื่อบิดามารดาออกไปทำงานแล้ว เขากะเวลาว่าทั้งสองใกล้จะกลับบ้านแล้ว จึงกินยานอนหลับเกินขนาดเข้าไป คิดว่าบิดามารดาต้องกลับมาช่วยทัน แต่วันนั้นทั้งสองกลับบ้านช้า ฉะนั้นเมื่อทั้งสองกลับมาบ้านจึงพบว่าบุตรชายได้ตายไปแล้ว ซึ่งที่จริงเขาไม่ต้องการที่จะตายและไม่มีเจตนาที่จะตายด้วยเจตนาเพียงให้บิดามารดาตกใจเท่านั้นที่ปล่อยให้เขาอยู่บ้านคนเดียว ในที่สุดเขาก็ตายจริง ๆ ด้วยฝีมือของเขาเองพร้อมกับจดหมายลาตาย เป็นต้น ฉะนั้น ในการจัดประเภทของการตาย บางครั้งก็เป็นการยากที่จะระบุว่าเป็นการฆ่าตัวตายหรืออุบัติเหตุ เช่น การตายบนท้องถนน ซึ่งจัดว่าเป็นการตายโดยอุบัติเหตุ แต่ถ้าเป็นการตายเพราะก๊าซพิษ แว่นคอ ก็จะจัดว่าเป็นการฆ่าตัวตาย เพราะบ่งบอกถึงเจตนาความตั้งใจ ฉะนั้นในการจะวินิจฉัยชัดเจนลงไป ว่าเป็นการฆ่าตัวตายหรืออุบัติเหตุ จึงขึ้นอยู่กับสถานที่และกรณีแวดล้อมของการตายนั้น ๆ ถ้าหากพิจารณาแล้วว่าไม่ใช่อุบัติเหตุ หรือฆาตกรรม การตายนั้นก็จะถูกจัดให้เป็นการฆ่าตัวตาย

1.5 ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกว่าบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

สุวทนา อารีพรศ (2524 : 530 - 532) ได้กล่าวถึงลักษณะที่บ่งชี้ให้ทราบ ว่า บุคคลมีแนวโน้มจะกระทำการฆ่าตัวตายสูงมีดังนี้

1. มีอารมณ์เศร้า โดยเฉพาะถ้ามีอาการทางกายร่วมด้วย เช่น เบื่ออาหาร น้ำหนักลด ขาดแรงกระตุ้น นอนหลับยาก และการเคลื่อนไหวช้าลง
2. การนอนไม่หลับอย่างรุนแรง
3. ความกังวลเกี่ยวกับอาการทางกาย (Hypochondriasis)
4. ความส่อแหลมที่จะเกิดอุบัติเหตุบ่อย ๆ คนที่เกิดอุบัติเหตุบ่อย ๆ อาจเนื่องจากจิตใจสำนึกต้องการจะฆ่าตัวตาย
5. การขาดเป้าหมายในอนาคต แสดงว่าขาดความหวังในชีวิต
6. มีอาการประสาทหลอนที่ออกคำสั่ง เช่น เป็นเสียงสั่งให้ฆ่าตนเองหรือเป็นเสียงเรียกให้ไปอยู่ด้วยในโลกอื่นซึ่งสุขสบายกว่า
7. โรคจิตเภท ทั้งที่มีอาการเริ่มแรกหรืออาการชัดเจน มักจะมีความเสี่ยงสูงต่อการฆ่าตัวตายทั้งคู่ เนื่องจากผู้ป่วยมีความคิดที่ผันแปรไปจากความเป็นจริง การรับรู้ความรู้สึกผิดไป ได้แก่ มีประสาทหลอน และการแปลภาพผิด ตลอดจนการตัดสินใจเสีย เพราะฉะนั้น ถ้ามีความคิดอยากฆ่าตัวตายก็อาจจะกระทำโดยวิธีรุนแรง

ในบางรายอาจไม่แสดงความคิดจะฆ่าตัวตายให้ผู้อื่นทราบเลยอยู่ๆ ก็กระทำเนื่องจากความหลงผิด หรืออาการทางจิตอย่างอื่น

8. ปัญหาทางเพศ คนที่มีความวิตกกังวลทางเพศ เช่น รักร่วมเพศ มักจะมีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง โดยเฉพาะถ้าเครียด อายุมาก หรือติดสุรา

9. การติดสุราและยาเสพติดอาจเป็นลักษณะหนึ่งของการพยายามฆ่าตัวตาย ยิ่งกว่านั้นสุราและยาเสพติดบางชนิดยังเป็นตัวกระตุ้นให้ทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้

10. มีประวัติการสูญเสียในระยะเวลาใกล้เคียงกัน อาจเป็นการสูญเสียบุคคลหรือของที่รัก โดยการจากกัน ตาย หรือสูญหายในระยะเวลาใกล้ ๆ นั้น หรือครบรอบปีของการสูญเสีย

11. มีการผ่าตัดหรือคลอดบุตรใหม่ ๆ หลังผ่าตัดและหลังคลอดผู้ป่วยบางรายจะมีอารมณ์เศร้ามากโดยอธิบายสาเหตุไม่ได้ และบางรายมีความคิดอยากตาย

12. โรคทางกายโดยเฉพาะโรคที่รักษาไม่หาย โรคที่ทำให้ทุกข์ทรมาน และโรคทำให้พิการ มักจะทำให้เกิดความเศร้าและเบื่อหน่ายชีวิต โดยเฉพาะถ้าคน ๆ นั้นเคยเป็นคนที่แข็งแรงและช่วยตัวเองอยู่เสมอ

13. การตกงานหรือปัญหาการเงิน ก็ทำให้ท้อแท้ สิ้นหวัง และเบื่อหน่ายชีวิต

14. การอยู่ลำพัง จะเป็นการอยู่ลำพังเพราะขาดคู่ หรือเคยมีคู่แต่แยก หย่า หรือตายจากกัน ทำให้เกิดความว้าเหวและความรู้สึกที่ตนเองไร้ค่าได้บ่อย และมากกว่าคนมีเพื่อน

15. เคยกระทำมาก่อน ร้อยละ 50 - 80 ของคนที่พยายามฆ่าตัวตายมีประวัติเคยกระทำมาก่อน ในรายที่มีประวัติเคยพยายามบ่อย ๆ หรือเคยพยายามในระยะเวลาอันใกล้ มักมีความเสี่ยงสูงที่จะทำอีก

16. ความรุนแรงของการกระทำ รายที่กระทำจนเกิดอาการรุนแรงย่อมแสดงว่าน่าจะมี ความตั้งใจจริงที่จะตาย รายที่เลือกวิธีรุนแรงและน่าหวาดเสียว เช่น การยิง การแทง การแขวนคอ การกระโดดจากที่สูง หรือการเผาตนเองก็ย่อมแสดงว่ามีความตั้งใจที่จะตายมากกว่า คนที่เลือกวิธีกินยา

17. การยกทรัพย์สินสมบัติส่วนตัวให้คนอื่น โดยเฉพาะของที่ตนรักและทะนุถนอม หรือ การเขียนพินัยกรรมมอบทรัพย์สินสมบัติ แสดงว่ามีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะตาย

18. การไม่ได้อะไรจากความพยายามฆ่าตัวตาย น่าจะนึกถึงว่าเขาไม่ได้ทำเพื่อหวังผลจากผู้อื่น นอกจากต้องการตายจริง ๆ

19. รายที่มีประวัติบุคคลในครอบครัวเคยพยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายสำเร็จ สมภพ เรื่องตระกูล (2524 : 183 - 184) กล่าวว่า บุคคลที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมสูง มีลักษณะดังนี้

1. เคยมีประวัติพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน การกระทำครั้งที่ 2 มักเกิดภายในเวลา 90 วัน หลังจากครั้งแรก ผู้ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อนมีโอกาสจะทำได้สำเร็จมากกว่าผู้ที่ยังไม่เคยทำมาเลย

2. เกี่ยวกับการงานและอาชีพ พบว่า ผู้ที่ตกงานหรือทำงานใช้แรงงานมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้ที่มีการงานทำและเป็นงานฝีมือ อาชีพที่พบมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงในต่างประเทศ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตำรวจ นักดนตรี ทันตแพทย์ พนักงานทำประกันชีวิต แพทย์ และทนายความ สำหรับบ้านเรายังไม่มีสถิติที่แน่นอน แต่ที่พบได้บ่อย มีที่ตกงานหรือทำงานชนิด ใช้แรงงาน นักศึกษา ตำรวจ ข้าราชการ และแม่บ้าน

3. สภาพสมรส ผู้ที่เป็นโสดมีโอกาสเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ป่วยหม้าย หย่า แต่งงานแต่ไม่มีบุตร และแต่งงานและมีบุตร

คนที่อยู่ตัวคนเดียวไม่มีญาติพี่น้องเลย หรือมีแต่มีความรู้สึกเหมือนว่าอยู่ตัวคนเดียว และคนที่เพิ่งสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักหรือพลาดหวังจากความรักภายในระยะเวลา 6 - 12 เดือน ให้ถือว่ามีโอกาสเสี่ยงจะฆ่าตัวตายสูง

4. เพศ ผู้ชายฆ่าตัวตายสำเร็จน้อยกว่าผู้หญิงประมาณ 3 : 1 โดยเฉพาะผู้ชายวัยกลางคนซึ่งมีปัญหาชีวิตขั้นวิกฤต เช่น เป็นโรคทางกายที่ร้ายแรง ประสบปัญหาทางการงาน หรือสูญเสียบุคคลที่ตนรัก ผู้ป่วยอาจจะดื่มเหล้ามากขึ้นเพราะความทุกข์ใจและปฏิเสธว่าตนไม่ได้เศร้า รายเช่นนี้มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง ส่วนผู้หญิงพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ชายประมาณ 3 : 1

5. อายุ การฆ่าตัวตายอาจพบในคนหนุ่มสาว แต่จะพบน้อยมากกว่าวัยรุ่น การเสี่ยงในผู้ชายจะเพิ่มขึ้นตามอายุจนถึงอายุ 60 ปี และจะเริ่มลดลงภายหลังจากนั้น ในผู้หญิงฆ่าตัวตายบ่อยระหว่างวัยต่อคือช่วงอายุ 45 - 50 ปี

6. ประวัติครอบครัว ผู้ที่มีประวัติญาติสนิทในครอบครัวฆ่าตัวตาย จะพบอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่าครอบครัวไม่มีประวัติการฆ่าตัวตาย

7. โรคทางจิตเวช

7.1 ผู้ป่วยที่มีอาการซึมเศร้ารุนแรง โดยเฉพาะอารมณ์เศร้า นอนไม่หลับ พ่่งพ่่งพ่่ง ความรู้สึกผิดและลงโทษตัวเอง รู้สึกไร้ค่า ท้อแท้สิ้นหวัง จะเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง

7.2 โรคจิต โดยเฉพาะรายที่มีอาการดังต่อไปนี้ คือ หวาดกลัว ระแวงสงสัย มีอาการคนจะปองร้าย และประสาทหลอนบอกให้ฆ่าตัวตายหรือบอกว่าเป็นคนไร้ค่าต่อไป โรค Involutional Melancholia, Schizoaffective และ Catatonia เป็นโรคที่มีอันตรายจากการฆ่าตัวตายสูง

7.3 ผู้ป่วยติดเหล้าหรือติดยาเสพติด มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายเพราะมีความรู้สึกในตนลดลง เมื่อมีความกดดัน (Stress) เพิ่มขึ้น จะเกิดอารมณ์เศร้าได้ง่ายและรุนแรงเกิดความคิดฆ่าตัวตาย

7.4 ผู้หญิงที่มีอาการซึมเศร้าภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังคลอด มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

8. แสดงเจตนาว่าจะฆ่าตัวตาย อาจด้วยคำพูดหรือเขียนจดหมายลาตาย พบว่าผู้ป่วยซึ่งฆ่าตัวตายสำเร็จ แสดงเจตนาโดยแน่ชัดไว้ก่อนด้วยคำพูดและการเขียนจดหมาย

9. สุขภาพ ผู้ป่วยต่อไปนี้มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง ได้แก่ เพิ่งได้รับการผ่าตัด เจ็บปวดทรมานจากโรค เป็นโรคเรื้อรังรักษาไม่หาย และอยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต

นอกจากนั้น ฉลอง อภิรมรัตน์ (2525 : 184 - 185) กล่าวถึงสิ่งบอกเหตุในการกระทำอัตวินิบาตกรรมไว้ดังนี้

1. เคยพูดว่าอยากตาย มักมีคนเชื่อกันผิด ๆ ว่า คนที่บ่นอยากตาย จะไม่มีวันฆ่าตัวตายได้ สิ่งนี้ไม่แน่นอนยังสรุปมิได้ ควรระมัดระวังไว้ก่อนจะเป็นการดี
2. มีอาการของโรคจิต เคยมีประวัติการทำร้ายตนเอง อาการหวาดกลัว สงสัย หวาดวิตกอย่างไม่มีเหตุผล เป็นอาการของโรคจิต ที่อาจมีการฆ่าตัวตายได้
3. มีอาการโหม่นสซึมเศร้าอย่างท่วมท้น ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมดังต่อไปนี้
 - 3.1 มีความสํานักผิดต่อคนที่ตายไปแล้ว
 - 3.2 มีความรู้สึกหมดอาลัย หมดหวังอย่างรุนแรง
 - 3.3 แยกตัวเองอย่างผิดปกติ
 - 3.4 วิตกกังวลอย่างรุนแรง
 - 3.5 ต้องการได้รับโทษ จากที่ตนได้ทำผิด
 - 3.6 ไม่สนใจต่ออาหาร การหลับนอนหรือกิจกรรมอื่น ๆ
4. ผู้ที่ต้องสูญเสียอวัยวะหลังผ่าตัด เช่น ดัดแขน ขา โดยตนเองไม่สมัครใจ อาจคิดฆ่าตัวตายได้ หรืออาการจิตวิปริตที่เกิดขึ้นหลังคลอดบุตร ก็อาจคิดฆ่าตัวตายได้
5. ผู้ที่ติดยาเสพติดเรื้อรัง อาจคิดฆ่าตัวตายได้ เพราะความสามารถในการควบคุมจิตใจลดน้อยลง
6. ผู้ที่ชอบบ่นว่าเป็นโรคนั้นโรคนี้น้อย ๆ ซึ่งอาจเป็นอาการของการปิดบังความโหม่นสซึมเศร้าก็เลยแกล้งโกหกว่าเจ็บป่วยทางกาย อาจคิดฆ่าตัวตายได้
7. จิตวิปริตเกี่ยวกับรักร่วมเพศ (Homosexuality) อาจฆ่าตัวตายได้ ถ้ามีเหตุที่ต้องพรากจากคนที่รักซึ่งเป็นเพศเดียวกัน

8. ผู้ที่เคยซึมเศร้าเป็นนิจ แต่กลับมีอาการร่าเริงอย่างฉับพลันโดยไม่มีสาเหตุขอให้ทราบว่าเขาอาจคิดวิธีออกแล้วโดยการฆ่าตัวตาย ก็เลยทำให้จิตใจที่จะได้พ้นภาวะความซึมเศร้าไปเสียที่

ในกรณีของเด็กที่มีแนวโน้มจะกระทำการฆ่าตัวตาย มักจะมีอาการแสดงออกให้ทราบล่วงหน้า ซึ่ง ธนิต โคตมะ และณัฏฐา มานะต่อ (2533 : 10) กล่าวว่า การแสดงออกที่สำคัญและพบบ่อย มีดังนี้

1. เด็กไม่ร่าเริง ซึม ไม่แจ่มใส มีอารมณ์เศร้า สีหน้าแสดงความทุกข์ใจ และมีอารมณ์หงุดหงิดฉุนเฉียวง่าย
2. ขอบพบถึงการตาย และการจากกัน บางรายเขียนบันทึกบ่งบอกถึงความเบื่อหน่าย ไม่มีใครรัก และมีความน้อยใจอยู่เสมอ
3. มีความคิดเรื่องการตาย และถ้ามีการตายเกิดขึ้นในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด อาจเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เด็กคิดฆ่าตัวตายได้
4. เด็กมีอารมณ์รุนแรงและชอบประท้วงทำอันตรายตนเองเสมอ

การประเมินความเสี่ยงของบุคคลที่จะฆ่าตัวตาย จำเป็นต้องอาศัยความพยายามในการสังเกตพฤติกรรม และลักษณะหลาย ๆ ประการ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ดังเช่น ชวณีย์ พงศาพิชญ์ (2542 : 26) ได้อธิบายว่า การประเมินว่าใครเป็นผู้มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย พิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้

1. เคยมีประวัติพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน 1 ใน 3 ของผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จจะเคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน และการกระทำครั้งที่ 2 มักจะเกิดภายในเวลา 90 วันหลังจากพยายามครั้งแรก (สุกมล วิชาวิพลกุล. 2541 : 13) ดังนั้นถ้าพบบุคคลที่มีพฤติกรรมทำร้ายตนเองหรือเคยพยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว ควรให้ความช่วยเหลือทางจิตใจด้วย
2. แสดงเจตนาว่าจะฆ่าตัวตาย เช่น เขียนจดหมายลาตาย หรือพูดว่า “อยู่ต่อไปก็ไม่มีความหมาย” “ชีวิตของผมไร้ค่าจริง ๆ ไม่รู้จะอยู่ไปทำไม” บุคคลที่แสดงเจตนาชัดเจน เช่นนี้มีโอกาสฆ่าตัวตายสูงมาก
3. มีปัญหาสุขภาพทางกาย การเป็นโรคเรื้อรังโรคที่รักษาไม่หาย หรือโรคที่มีความเจ็บปวดทรมานมาก กระตุ้นให้คนเราคิดฆ่าตัวตายได้ง่าย ๆ เช่น ผู้ที่ทราบว่าตนเองติดเชื้อโรคเอดส์ จะเกิดความคิดว่าถึงอย่างไรก็รักษาไม่หาย ยิ่งนานขึ้นอาการของโรคก็จะยิ่งรุนแรงมากขึ้น ทำให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย
4. มีโรคทางจิตเวช โรคทางจิตที่ผู้ป่วยมีโอกาสฆ่าตัวตายสูงมี 4 ประเภทคือ

4.1 โรคอารมณ์เศร้าอย่างรุนแรง ซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีเหตุการณ์อะไรที่กระตุ้นให้รู้สึกเช่นนั้น ผู้ป่วยก็เกิดความรู้สึกเศร้าขึ้นมาได้เอง

4.2 โรคจิตที่มีอาการหูแว่ว ประสาทหลอน ผู้ป่วยโรคจิตหลายรายมีหูแว่วเป็นเสียงคนตำหนิ ดิเดียนว่าตนเป็นคนไม่ดี เป็นภาระของครอบครัว ก็อาจฆ่าตัวตายตามเสียงที่ได้ยินนั้น

4.3 ผู้ที่ติดสุราหรือยาเสพติด

4.4 บุคลิกภาพผิดปกติ เช่น ผู้หญิงที่มีอารมณ์อ่อนไหวอย่างมาก รู้สึกทนไม่ได้ เมื่อถูกทอดทิ้ง มักมีความต้องการที่จะให้คนใกล้ชิดคอยอยู่ใกล้ๆ เอาอกเอาใจ เมื่อไม่เป็นเช่นนั้นก็เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายขึ้นได้

5. เพศ เพศหญิงมีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าเพศชายถึง 3 เท่า แต่เพศชายฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าเพศหญิงถึง 3 เท่าเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายนิยมใช้วิธีการรุนแรงในการฆ่าตัวตาย บุคคลรอบข้างไม่สามารถช่วยเหลือ ได้ทันในขณะที่เพศหญิงมักเลือกวิธีการที่ไม่รุนแรง ผู้ประสบเหตุสามารถนำส่งโรงพยาบาลได้ทันเวลาที่

6. อายุ ผู้ที่มีอัตราเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูงจะอยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี บุคคลที่อายุ 50 ปีขึ้นไป พบอัตราการฆ่าตัวตายค่อนข้างต่ำ (สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา. 2531 : 5 ; อ้างอิงจาก สมภพ เรืองตระกูล และคนอื่น ๆ. 2517. การศึกษาผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตาย 105 รายในโรงพยาบาลศิริราช : 317 – 334)

7. สถานภาพการสมรส คนโสดเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ที่เป็นหม้ายและหย่า ส่วนผู้ที่มีการสมรสมีอัตราการฆ่าตัวตายต่ำ

8. การงานและอาชีพ มีความเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับปัจจัยด้านอาชีพกล่าวคือ ในประเทศทางตะวันตก ผู้ที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายจะเป็นผู้ที่ใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น แพทย์ จิตแพทย์ วิศวกร ทนายความ ฯลฯ แต่สำหรับสถิติในประเทศไทยพบว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายมีอาชีพรับจ้าง นักเรียนและนักศึกษา

ส่วนวิไล เสรีสิทธิพิทักษ์ และแพทย์หญิงดวงดา ไกรภัสสรพงษ์ (ม.ป.ป. : 6 - 7) กล่าวถึงบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสำเร็จไว้ดังนี้

1. ผู้ป่วยจิตเวชที่มีแนวโน้มจะฆ่าตัวตาย ได้แก่

1.1 ผู้ป่วยที่มีอาการซึมเศร้ารุนแรง โดยเฉพาะผู้ที่มีอารมณ์เศร้า นอนไม่หลับ พลุ่พลุ่พลุ่ ภาระงานกระวาย รู้สึกผิดและลงโทษตัวเอง รู้สึกไร้ค่า ท้อแท้สิ้นหวัง

1.2 ผู้ป่วยโรคจิต โดยเฉพาะรายที่มีอาการหวาดกลัว ระแวงสงสัย หลงผิดว่ามีคนจะปองร้าย และประสาทหลอนบอกให้ฆ่าตัวตาย

1.3 ผู้ป่วยติดสุราหรือสารเสพติด รู้สึกคุณค่าในตัวเองลดลง เมื่อมีความเครียดเพิ่มขึ้นจะเกิดอารมณ์เศร้าได้ง่ายและรุนแรง เกิดความคิดฆ่าตัวตาย

1.4 ผู้หญิงที่มีอาการซึมเศร้าภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังคลอด มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการฆ่าตัวตาย

2. ผู้ที่มีประวัติพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน มีโอกาสที่จะกระทำสำเร็จมากกว่าผู้ที่ไม่เคยทำมาก่อนเลย

3. ผู้ที่ทำงานหรือทำงานใช้แรงงาน มีโอกาสที่จะฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้ที่มีงานทำ

4. ผู้ที่อยู่คนเดียวไม่มีญาติพี่น้อง หรืออยู่ร่วมในครอบครัวแต่มีความรู้สึกเหมือนอยู่คนเดียวหรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ถูกพลัดพราก หรือถูกทารุณ พ่อแม่ ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ๆ หรือผู้ที่มีประวัติการฆ่าตัวตายในครอบครัว

5. ผู้ที่มีประวัติการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก หรือพลาดหวังในเรื่องความรักหรือสิ่งที่หวัง

6. เพศชายฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าเพศหญิง 3 เท่า โดยเฉพาะผู้ชายวัยกลางคนที่มีปัญหาชีวิตรุนแรง เช่น ป่วยด้วยโรคทางกายที่ร้ายแรง ประสบปัญหาการงานการเงิน แต่ผู้หญิงพยายาม ฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ชาย 3 เท่า

7. พบบ่อยในช่วงอายุ 45 - 55 ปี

8. ผู้แสดงเจตนาจะฆ่าตัวตายไว้แน่ชัดด้วยคำพูดหรือการเขียนจดหมายลาตาย

9. ผู้ที่ใช้วิธีการรุนแรงทำร้ายตนเอง ยากต่อการช่วยชีวิตได้ทันท่วงที เช่น ใช้อาวุธปืน ผูกคอ เป็นต้น

10. ผู้ที่กระทำการฆ่าตัวตายในสถานที่ลับตาคน มีโอกาสกระทำสำเร็จมากกว่าผู้ที่ฆ่าตัวตายต่อหน้าผู้อื่น

11. ผู้ที่เพิ่งได้รับการผ่าตัด ผู้ที่มีการเจ็บป่วยทรมานจากโรค ผู้ที่เป็นโรคเรื้อรัง รักษาไม่หาย หรือผู้ที่อยู่ในระยะสุดท้ายของโรคทางกาย เช่น เป็นมะเร็งระยะสุดท้าย

สำหรับข้อมูล จากคณะทำงานแนวการดำเนินงานในระบบการให้บริการสาธารณสุข เพื่อป้องกันการฆ่าตัวตาย (อมรกุล อินโชนนท์. 2540 : 1 - 2) ระบุดังนี้

1. กลุ่มเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสำเร็จ (Committed Suicide) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 31- 50 ปี สถานภาพโสดและสมรสเท่าๆ กัน สาเหตุเกิดจากปัญหาทางจิตใจ ได้แก่ โรคประสาท เครียด ปรับใจไม่ได้ โดยเฉพาะเมื่อผิดหวังในเรื่องความรัก วิธีการที่ใช้มากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ผูกคอตาย ยิงตัวตาย กินยาฆ่าแมลง พื้นที่ที่มีกลุ่มเสี่ยงมาก คือ จังหวัดในภาคเหนือ ช่วงเดือนที่มีการฆ่าตัวตายมาก คือ ช่วงเดือนเมษายน กันยายน และกรกฎาคม

2. กลุ่มเสี่ยงต่อการพยายามฆ่าตัวตาย (Attempted Suicide) ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุที่มากที่สุด คือ 13 - 24 ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี สาเหตุของปัญหา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ถ้าเป็นผู้ป่วยจิตเวช สาเหตุแรกคือมีอาการประสาทหลอน สาเหตุ

ที่สองเกิดจากมีอาการซึมเศร้า เบื่อหน่าย ผิดหวัง สาเหตุที่สามเกิดจากการตัดสินใจชั่ววูบ เช่น ญาติไม่รับกลับบ้าน มีความเครียดกังวล

ถ้าเป็นบุคคลทั่ว ๆ ไป สาเหตุแรกคือปัญหาครอบครัว เช่น การทะเลาะวิวาทและเรื่องชู้สาว สาเหตุที่สองคือปัญหาเศรษฐกิจ สาเหตุที่สามคือปัญหาความรัก

นอกจากนั้น กลุ่มเสี่ยงที่ไม่อาจจะละเลยความสนใจได้ คือผู้ใช้บริการทางโทรศัพท์สายด่วนที่มีปัญหาสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มีความขัดแย้งทางบุคลิกภาพ มีปัญหาด้านจิตใจเหงา มีความกดดัน และมีปัญหาครอบครัว

อมรากล อินโธซานนท์ และคนอื่น ๆ (2540 : 9 - 10) กล่าวไว้ในเอกสารความรู้ สำหรับบุคลากรในโรงพยาบาลและประชาชนทั่วไปว่า สัญญาณอันตรายนี้สังเกตได้จาก

1. พูดหรือพูดติดตลกเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย
2. คำพูดที่มีความหมายว่าไม่มีใครรักเขาเลย
3. คำพูดที่มีความหมายถึงความสิ้นหวัง ไม่มีใครช่วยได้หรือไร้ค่า เช่น ไม่มีประโยชน์ที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป คงจะดีสำหรับทุกคนถ้าไม่มีฉัน ฉันคงอยู่ได้ไม่นาน ฉันคงหมดหวังแล้ว

4. มีพลังงานมากขึ้น ไม่สามารถทำอะไรให้ช้าลง
5. ความคิดสับสน มีการแข่งขันหรือทำอะไรเร็วตลอดเวลา วอกแวกง่าย
6. พูดเร็วหรือหัวเราะร่วน
7. มีความคิดใหญ่โต (Grandiose Ideas) คิดฟุ้งซ่านมากขึ้น
8. ออกกำลังกายมากขึ้น
9. ปิติเกินพอดี (Euphoric) ตื่นเต้นเกินเหตุ ระบุว่าชีวิตชีวาผิดปกติ
10. โกรธง่าย ถูกกระตุ้นง่ายเกินขอบเขต
11. มีความรู้สึกทางเพศมากขึ้น สำส่อน มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม
12. ดัดจริตใจไม่ดี หุนหันพลันแล่น หมกมุ่นกับความสนุกสนาน
13. มีพฤติกรรมน่าอัปยศในที่สาธารณะ
14. ระวัง มีความหลงผิด ประสาทหลอน

นอกจากนี้บุคคลที่ควรสังเกต ระบุเป็นข้อใหญ่ได้ดังนี้

1. เกิดการสูญเสียในเร็ว ๆ นี้ (การตาย หย่าร้าง แยกจากความสัมพันธ์แตกหัก ตกงาน มีปัญหาการเงิน สูญเสียสถานภาพทางสังคม หมดความภาคภูมิใจ เสียความเชื่อมั่นในตนเอง สูญสิ้นความศรัทธาในศาสนาที่เคยนับถือ ไม่สนใจเพื่อนฝูง เรื่องเพศ งานอดิเรก หรือกิจกรรมที่เคยทำอย่างมีความสุขมาก่อน)

2. บุคลิกภาพเปลี่ยนไป (เศร้า แยกตัว หงุดหงิด ฉุนเฉียว กังวลใจ เหนื่อยล้า มีท่าทีลังเล ไร้ความรู้สึกไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น)
3. พฤติกรรมเปลี่ยนไป (ขาดสมาธิในการเรียน การทำงาน รวมทั้งงานที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวันทั้งหลาย)
4. รูปแบบการนอนเปลี่ยนไป (นอนไม่หลับ ตื่นเร็วกว่าปกติ หรือนอนมากเกินไป ผันร้าย)
5. นิสัยการกินเปลี่ยนไป (ไม่ยอมกินอาหาร น้ำหนักลด หรือกินมากเกินไป)
6. ความสนใจในเรื่องเพศลดลง (กามตายด้าน ประจำเดือนมาไม่ปกติ)
7. กลัวว่าจะสูญเสียการควบคุมตัวเอง (มีอาการตื่นเต้น หวั่นไหว ทำร้ายตัวเอง หรือผู้อื่น)
8. ความภาคภูมิใจในตัวเองลดลง รู้สึกไร้ค่า อับอาย มีความรู้สึกผิดอย่างท่วมท้น ล้นเหลือ เกลียดตัวเอง "บุคคลอื่นดีหมดยกเว้นฉัน"
9. ไม่มีความหวังในอนาคต (เชื่อว่าไม่มีอะไรดีขึ้น ไม่มีอะไรจะเปลี่ยนแปลงได้) ทั้งนี้ ให้สังเกตที่

คำพูด และการวางแผน (แจกจ่ายสิ่งของที่รักที่ชอบ เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน กระวนกระวายใจ อยู่ไม่สุข พักผ่อนน้อย เชื่องซึม มีอาการง่วงเหงาหาวนอนผิดปกติ)

สมชาย จักรพันธ์ และคนอื่น ๆ (2541 : 14) กล่าวถึงสัญญาณเตือนที่จะนำไปสู่การฆ่าตัวตาย มี 3 ด้านคือ

1. สัญญาณทางกายภาพ เช่น สีหน้าเศร้าหมอง เคลื่อนไหวช้า พูดน้อยลง เบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลด ท้องผูก
2. สัญญาณด้านอารมณ์จิตใจ เช่น หดหู่ ท้อถอย รู้สึกไร้ค่า ไร้ความหมาย ไม่รู้จะอยู่เพื่อใคร รู้สึกผิด บาป รู้สึกว่าตนเองสมควรที่จะถูกลงโทษ
3. สัญญาณด้านสิ่งแวดล้อม สังเกตได้จากการแยกตัวเอง ใจน้อยง่าย ร้องไห้เก่ง พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับความตาย วิธีการตาย การเป็นภาระต่อผู้อื่น สูญเสียความกับคนใกล้ชิดด้วยวิธีการต่างๆ ใช้สุรา บุหรี่ ยาระงับประสาท ยาแก้ปวด ยาเสพติดอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เตรียมข้าวของอุปกรณ์ที่สามารถใช้ปลิดชีวิตของตนเองได้

จากการรวบรวมเอกสารดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ลักษณะที่บ่งบอกว่าเป็นบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย มีดังนี้

1. ประสบความล้มเหลวในชีวิตในด้านการงาน การเรียน การดำเนินชีวิต
2. สิ้นหวังต่ออนาคต รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่าและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง มักตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า

3. ประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด เกิดปัญหา ไม่สามารถแก้ไข
ปัญหาได้ เช่น ตกงาน มีปัญหาทางเศรษฐกิจ
 4. อยู่ลำพังคนเดียว หรืออยู่ในสภาพโดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง
 5. มีบุคลิกภาพที่ไม่ยืดหยุ่น จะต้องทำหน้าที่การทำงานอย่างใดให้สำเร็จ และไม่มีอะไร
เป็นที่พอใจ
 6. มีปัญหาสุขภาพทางกาย เจ็บปวดทรมานจากโรค เป็นโรคร้ายแรง หรือเรื้อรังรักษา
ไม่หาย
 7. ติดสุรา และยาเสพติด มีความกดดันสูง
 8. มีโรคทางจิตเวช เช่น ซึมเศร้า หูแว่ว หลงผิด
- สรุปการประเมินความเสี่ยงของการฆ่าตัวตายได้ดังนี้ (อมรากล อินโชนนท์.
2540 : 10)

1. มีแผนการ
2. พร้อมที่จะตาย (เช่น ไม่มีห่วง)
3. สามารถทำได้ง่าย
4. มีความเจ็บป่วยทางจิตหรือทางกาย
5. มีอาการซึมเศร้า
6. เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน (ความถี่)
7. อยู่โดดเดี่ยว
8. สูญเสีย
9. ใช้ยาหรือเหล้า (ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน, ใช้นานแล้ว)

1.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย

สมชาย จักรพันธ์ และคนอื่น ๆ (2540 : 12 - 13) กล่าวว่า บุคคลมีความ
เชื่อเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย ดังนี้

1. ผู้ที่พูดถึงการฆ่าตัวตาย มักจะไม่ฆ่าตัวตายจริง แต่จริง ๆ แล้ว ผู้ที่ฆ่าตัวตาย
สำเร็จมักจะเคยแสดงท่าที หรือบอกเป็นนัยก่อนฆ่าตัวตาย จึงต้องให้ความใส่ใจอย่างจริงจังกับ
ผู้พูดถึงการฆ่าตัวตาย
2. ผู้คิดฆ่าตัวตาย ต้องการตายจริงและมักจะรู้สึกที่ไม่มีทางออกหรือทางเลือก
อื่น

แต่จริง ๆ แล้ว ผู้คิดฆ่าตัวตาย มักจะมีความลังเลภายในใจระหว่างความ
ต้องการจะมีชีวิตอยู่ต่อ และความต้องการจบชีวิตของคน และหลายกรณีจะร้องขอความช่วยเหลือ
หลังจากที่ได้พยายามฆ่าตัวตาย เช่น หลังกินยาเข้าไปแล้วเกิดความลังเล ไม่ต้องการ

จะตาย จึงบอกคนในบ้าน

3. ผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จทุกราย มีอารมณ์เศร้า

แต่จริง ๆ แล้ว ผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จทุกราย ไม่จำเป็นต้องมีอารมณ์ซึมเศร้า ทุกราย อาจมีความวิตกกังวล มีอาการของโรคจิต หรืออาจมีความต้องการหนีจากปัญหาชีวิตในขณะนั้น

4. การฆ่าตัวตาย ถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ได้

แต่จริง ๆ แล้ว พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย ไม่มีการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ แต่โรคซึมเศร้ามีการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ส่วนการเลียนแบบการฆ่าตัวตายอาจเกิดขึ้นได้

5. ถ้าถามผู้รับบริการว่า มีความคิดฆ่าตัวตายหรือไม่ อาจเป็นการชี้นำให้กระบอก ทำให้เขาตัดสินใจฆ่าตัวตายจริง

แต่จริง ๆ แล้ว การถามเกี่ยวกับการคิดฆ่าตัวตาย จะช่วยลดความกดดัน ความกังวลใจ ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายมีหลายราย จะรู้สึกโล่งใจ ที่ได้พูดถึงความคิดฆ่าตัวตาย และทำให้คลายความเครียดลง จนอาจไม่คิดฆ่าตัวตาย

6. ผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จ มีความเจ็บป่วยทางจิตใจ

แต่จริง ๆ แล้วคำว่า "เจ็บป่วยทางจิตใจ" เป็นคำคลุมเครือ จากการศึกษาย้อนหลังในผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ พบว่า 80 - 90% ของผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ มีความเจ็บป่วยทางจิตเวช "Psychiatric Disorder" เป็นโรคซึมเศร้า จำนวนหนึ่งเป็นโรคจิต ที่เหลือมักมีอาการผสมระหว่างอารมณ์เศร้า ความเครียด มีปัญหาที่แก้ไม่ตกทุกราย ปัญหาทางด้านสุขภาพจิต ซึ่งอาจเกิดขึ้นชั่วคราว ในขณะนั้น หรือเป็นต่อเนื่องเรื้อรังมานาน

7. การฆ่าตัวตายเป็นการเรียกร้องความสนใจ

แต่จริง ๆ แล้ว การฆ่าตัวตายที่ไม่สำเร็จ มักเป็นการร้องขอ ความช่วยเหลือรูปแบบหนึ่งมากกว่าจะเป็นการเรียกร้องความสนใจ

8. ผู้หญิงมักจะไม่คิดฆ่าตัวตายจริง และจะใช้วิธีการฆ่าตัวตายที่ปลอดภัย ไม่ตายจริง

แต่จริง ๆ แล้ว แม้ว่าผู้หญิงจะพยายามฆ่าตัวตายบ่อยกว่าผู้ชาย และฆ่าตัวตายสำเร็จน้อยกว่าผู้ชาย แต่เราไม่สามารถสรุปได้ว่า ผู้หญิงทุกรายที่คิดฆ่าตัวตายไม่คิดตายจริง

9. ถ้าผู้ป่วยเคยพยายามฆ่าตัวตายแล้วไม่สำเร็จ เขาจะไม่ฆ่าตัวตายสำเร็จ

แต่จริง ๆ แล้ว ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย แต่ไม่สำเร็จ อาจฆ่าตัวตายสำเร็จได้ในโอกาสต่อมา

10. เด็กอายุ 12 - 15 ปี ยังอายุน้อยเกินกว่าจะคิดถึงเรื่องฆ่าตัวตาย

แต่จริง ๆ แล้ว จากสถิติการฆ่าตัวตาย พบว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จจำนวนหนึ่งเป็นวัยรุ่น และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผู้มีอายุน้อย อาจฆ่าตัวตายด้วยวิธีการที่รุนแรงได้

11. ผู้ที่ชอบทำอะไรเสี่ยงอันตราย ไม่ได้มีความคิดอยากตาย
แต่จริง ๆ แล้ว การตายจำนวนมาก ที่ดูเหมือนเป็นอุบัติเหตุ เป็นการฆ่าตัวตายชนิดแฝงแบบหนึ่ง กรณีเช่นนี้ควรรวมอยู่ในกลุ่มผู้ฆ่าตัวตาย
12. วัยรุ่นมักไม่มีปัญหาอะไร จนถึงกับที่คิดฆ่าตัวตาย
แต่จริง ๆ แล้ว ปัญหาที่วัยรุ่นเผชิญอาจมากหรือรุนแรงได้ไม่แตกต่างจากผู้ใหญ่
13. วัยรุ่นจากกลุ่มที่มีฐานะยากจนเท่านั้นที่มีความคิดอยากตาย
แต่จริง ๆ แล้ว สถิติพบว่า วัยรุ่นทุกกลุ่มอาจฆ่าตัวตายได้ไม่แตกต่างกัน

1.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย

มีทฤษฎีอยู่หลายทฤษฎีที่กล่าวถึงสาเหตุของการฆ่าตัวตายไว้หลายทฤษฎีดังนี้

1.7.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ฟรอยด์ (Freud)
ได้ให้ทัศนะของการฆ่าตัวตายไว้สองประการคือ (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูล. 2535 ; นีราพรเดชวงศ์. 2539)

1.7.1.1 คนที่ฆ่าตัวตาย มักเป็นคนที่ต้องสูญเสียบุคคลที่ตนเองรักและแค่นมากในเวลาเดียวกัน เป็นความรู้สึกแบบสองฝักสองฝ่าย ความเคียดแค้นก่อให้เกิดความคิดก้าวร้าวที่จะทำร้าย แต่ขณะเดียวกันความรักที่มีอยู่จะบีบเบนความก้าวร้าวให้มุ่งเข้าหาตนเอง (Introjection) กลับกลายเป็นการลงโทษตนเอง คิดว่าตนเองไม่ดีสมควรได้รับการลงโทษ ถ้าความคิดดังกล่าวนี้รุนแรงถึงขนาด ก็อาจจะทำให้บุคคลนั้นฆ่าตัวตายได้

1.7.1.2 คนที่ฆ่าตัวตายก็เพราะ สัญชาตญาณการทำลาย (Death Instince) หรือที่เรียกว่า Thanatos เกิดพลิกกลับมาทำลายชีวิตตนเอง

1.7.2 ทฤษฎี Meninnger เชื่อว่าคนที่พยายามฆ่าตัวตายมักมีสาเหตุมาจาก (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูล. 2535)

1.7.2.1 ความต้องการฆ่า (The Wish to Kill) เป็นแรงกระตุ้นที่ขับเคลื่อนมาจากความก้าวร้าวโดยที่บุคคลกระทำตนเป็นสื่อกายนอก ซึ่งเขาปรารถนาจะฆ่า และแรงกระตุ้นที่ขับออกมานั้น ทำให้เกิดความต้องการที่จะฆ่าตนเอง

1.7.2.2 ความต้องการถูกฆ่า (The Wish to be Kill) เป็นการยอมจำนนต่อความเจ็บปวดทรมานไปจนถึงที่สุด คือ ความตาย ทั้งนี้เพราะความเจ็บปวดที่ได้รับเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุข เกิดจากสัญชาตญาณความก้าวร้าวที่ทำงานในระดับจิตไร้สำนึกและความสำนึกผิด การที่ตนได้รับความเจ็บปวดไปจนถึงความตาย ทำให้จิตไร้สำนึกได้รับความพอใจ

1.7.2.3 ความต้องการตาย (The Wish to be Die) สาเหตุข้อนี้มีสมมติฐานว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายต้องการที่จะเปลี่ยนจิตใจเสียใหม่ โดยมีความเข้าใจว่าความตายเป็นการหนี ไปเสีย เพื่อจะได้กลับมาใหม่ และความแตกต่างระหว่างจิตสำนึก และจิตไร้สำนึกใน

ความต้องการตาย และไม่ต้องตาย เป็นผลให้เกิดความขัดแย้ง (Conflict) อันนำไปสู่การฆ่าตัวตาย

1.7.3 ทฤษฎีจิตพลวัต (Psychodynamics) มักมีประวัติ เกี่ยวกับการสูญเสีย (Losses) ซึ่งมีดังนี้คือ (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูล. 2535 ; นีรา พรเดชวงศ์. 2539)

1.7.3.1 การสูญเสียคนรักหรือของรัก อวัยวะบางส่วนถูกตัดออกไป สุขภาพเสื่อมโทรมเป็นโรคเรื้อรัง และไม่มีทางรักษาให้หาย พวกลูก ๆ แยกออกไปอยู่ต่างหาก เมื่อโตแล้ว (Emptynest Syndrome)

1.7.3.2 การสูญเสียสถานะทางสังคม เป็นการเสียชื่อหรือเกียรติยศ ก่อให้เกิดความอับอายขายหน้า

1.7.3.3 การสูญเสียทรัพย์สินหรือเงินทอง

1.7.4 ทฤษฎีสังคม (Sociological Theories) ทฤษฎีสังคมวิทยา ชี้ให้เห็นว่าการฆ่าตัวตายนั้นเกิดเมื่อคนเราไม่สามารถควบคุมตนเองได้ บุคคลที่ได้เสนอแนะแนวคิดในเรื่องนี้ ได้แก่ เดอร์ไคม์ (emile Durkheim. 1987) เป็นนักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสเชื่อว่าความสัมพันธ์และความเข้ากันได้ดีกับสังคม (Social Integration) ว่าเป็นปัจจัยสำคัญและได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายไว้ดังนี้ (นีรา พรเดชวงศ์. 2539)

1.7.4.1 Egoistic Suicide หมายถึง การฆ่าตัวตายที่เกิด เนื่องจากการขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดหมายหมายของตนได้ จึงใช้วิธีการฆ่าตัวตายเป็นทางออกเมื่อมีปัญหา เช่น การฆ่าตัวตายของคนที่มีความรู้สึกรุนแรงที่เกี่ยวกับการที่ตนเองเป็นที่รังเกียจของสังคม ไม่อาจจะเข้าหน้าคบหากับใครได้อีกต่อไป ก็เลย หนีสังคมไปโดยการฆ่าตัวตาย ในสังคมชาวชนบทมีความเข้ากันได้ดีกับสังคมมากกว่าสังคมในเมือง ดังนั้น จึงมีการฆ่าตัวตายน้อยกว่า

1.7.4.2 Altruistic Suicide หมายถึง การฆ่าตัวตายที่เกิด เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับส่วนรวมมากเกินไป เป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นลักษณะของการทำลายชีวิตเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ไม่ใช่เพื่อตนเอง พลังงานที่ใช้ทำลายตนเองนั้น เกิดจากอารมณ์ที่รุนแรงมีเหตุผล และความตั้งใจจริง การกระทำเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกของตนเพื่อหน้าที่การงาน วินัย เช่น นักบินหน่วย คามิกาเซ่ ของชาวญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือ พระเวียดนามเผาตัวเองในปลาย ค.ศ.1960 และ ต้น ค.ศ.1970 โดยการราดน้ำมันเชื้อเพลิงบนเสื้อผ้าตนเองแล้วจุดไฟเผาตัวเองตายในสมัยสงครามเวียดนาม

1.7.4.3 Anomic Suicide หมายถึง การฆ่าตัวตาย ที่เกิดจากการที่ไม่สามารถทนต่อสภาพที่ต้องสูญเสียสถานภาพในสังคม เกิดความขัดแย้งทางอารมณ์อย่างรุนแรง เช่น เศรษฐีใหญ่มีฐานะร่ำรวยมาก ล้มละลาย ทำให้ตนเองต้องตกต่ำทางการเมือง อาจทำให้ฆ่าตัวตายได้มีอยู่เป็นประจำที่นักเลงการพนันฆ่าตัวตาย เนื่องจาก แพ้การพนันจนหมดเนื้อหมดตัว หรือในผู้ที่ตกงานอย่างกะทันหัน

1.7.4.4 Fatalistic Suicide หมายถึง การฆ่าตัวตาย ที่ตรงกันข้ามกับ Anomic type เป็นการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นเมื่อถูกบังคับและอยู่ในกฎเกณฑ์อย่างมาก เช่น การฆ่าตัวตายของทาส

1.7.5 การเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นสาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งในการฆ่าตัวตาย อาจจะเป็นทางด้านข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการฆ่าตัวตายของญาติ พี่น้อง หรือบิดามารดา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

2.1 งานวิจัยในประเทศ

กนกรัตน์ สุชะตุงคะ และคนอื่น ๆ (2520 : 36 - 43) ศึกษาทัศนคติของชาวบ้านต่อการฆ่าตัวตาย จำนวน 170 ราย ในปี พ.ศ.2520 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 15 - 24 ปี เพศชายมีอายุเฉลี่ย 25 - 35 ปี พบว่า ประชากรมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 24 และเคยพยายามฆ่าตัวตายร้อยละ 3

อุมาพร ตรังคสมบัติ และดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2539) สัมภาษณ์พฤติกรรมฆ่าตัวตาย ในเด็กนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 1,264 คน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ร้อยละ 41 เคยมีความคิด อยากตายและร้อยละ 1 บอกว่าต้องการฆ่าตัวตาย

ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่น (2539 : 77 - 84) ศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายในประชากรชุมชนหนองจอก กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2539 จำนวน 826 คน ที่มีอายุมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ความชุกของความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 5.3 ช่วงอายุสูงสุดของประชากรที่มีความคิดที่จะฆ่าตัวตายคือ ช่วงอายุ 31 - 40 ปี รองลงไปที่คือช่วงอายุที่มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

อุมาพร ตรังคสมบัติ และดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2539 : 174 - 183) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมฆ่าตัวตายในเด็กที่ไม่เคยมารับการรักษาทางจิตเวชมาก่อน โดยศึกษาในเด็ก อายุ 10 - 15 ปี จำนวน 92 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ด้วยอาการเจ็บป่วยทางกาย พบว่าผู้ป่วยที่มีประวัติของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย จำนวน 35 ราย คิดเป็นความชุกของพฤติกรรม ฆ่าตัวตายร้อยละ 38 แบ่งเป็น ความคิดจะฆ่าตัวตายร้อยละ 91.4 จะฆ่าตัวตายร้อยละ 2.9 และพยายามฆ่าตัวตาย ร้อยละ 5.7 วิธีการที่พบบ่อยที่สุด คือใช้มีดแทงตนเอง เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตายบ่อยที่สุดคือ การถูกบิดามารดาลงโทษ

เจริญ แจ่มแจ้ง และพนมศรี เสาร์สาร (2540 : 1 - 15) ได้สำรวจภาวะการฆ่าตัวตายของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 15 - 60 ปี จำนวน 3,000 คน ผลการศึกษาพบว่า มีคนที่เคยคิดฆ่าตัวตายหรือมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.2 เพศหญิงมีการฆ่าตัวตายสูงกว่าเพศชาย คนที่แต่งงานแล้วมีการฆ่าตัวตายมากกว่า และส่วนใหญ่มีระดับ

การศึกษาต่ำ รายได้น้อย มีอาชีพกรรมกรหรือรับจ้าง ลักษณะครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว วิธีการที่ใช้ส่วนใหญ่คือการกินยา

อุมาพร ตรังคสมบัติ และคนอื่น ๆ (2540 : 244 - 245) สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในนักเรียนมัธยมปีที่ 4 - 6 ทั่วประเทศในปี พ.ศ.2539 พบว่า ร้อยละ 19 เคยคิดอยากตาย และร้อยละ 5.2 เคยพยายามฆ่าตัวตายภายในหนึ่งปีก่อนการสำรวจ ส่วนวิธีที่ใช้บ่อยที่สุดคือการกินยาเกินขนาด รองลงมาคือการผูกคอตาย

มนตรี นามมงคล (2540 : 1 - 38) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความเครียด ความคิดอยากฆ่าตัวตาย และความคิดอยากฆ่าผู้อื่นของข้าราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ข้าราชการครู และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ 10 อำเภอที่สุ่มได้ จากอำเภอทั้งหมดของจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง 1,728 คน เป็นชาย 764 คน เป็นหญิง 964 คน อายุระหว่าง 19 - 60 ปี พบว่า ข้าราชการครูปรับตัว รับกับความเครียดได้ดีกว่า ข้าราชการทั้งหมดมีความเครียดระดับสูงถึงรุนแรง 23.5% ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากเรื่องเงิน ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมโดยตำรวจเครียดในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายมากที่สุด (27.8%) รองลงมาคือข้าราชการ สาธารณสุข (26.8%) และครู (19.8%) ข้าราชการตำรวจจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และฆ่าผู้อื่นสูงสุด (14.9% และ 28.4%) รองลงมาคือ ข้าราชการสาธารณสุข (11.6% และ 13.9%) และครู (7.7% และ 11.4%) ตามลำดับ 55.9% ของข้าราชการมีความคิดอยากฆ่าตัวตายจะมีความคิดอยากฆ่าผู้อื่นด้วย และยังพบว่า ความคิดอยากฆ่าตัวตายและฆ่าผู้อื่นตายนั้น นอกจากจะสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ แล้วยังมีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดที่เกิดขึ้นด้วย

อุมาพร ตรังคสมบัติ และอรรณพ หนูแก้ว (2541 : 22 - 37) ศึกษาความชุกของพฤติกรรมฆ่าตัวตายในวัยรุ่นและจิตพยาธิสภาพของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1-3 ที่อาศัยอยู่ที่วัดสระแก้ว จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 257 ราย พบว่า ความชุกของพฤติกรรมฆ่าตัวตายในระยะเวลา 1 ปีเท่ากับ ร้อยละ 34.2 โดยเป็นความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 24.1 และการพยายามฆ่าตัวตายเป็นร้อยละ 10.1 การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตายจำนวน 36 รายพบว่า ร้อยละ 86.1 มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และร้อยละ 13.9 พยายามฆ่าตัวตายมาในอดีต อายุที่เริ่มต้นมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายครั้งแรก ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และตอนกลาง วิธีที่ใช้บ่อยที่สุดคือการกินสารพิษหรือกินยาเกินขนาด

ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ และสิริเกียรติ ยันตติลภ (2541 : 39 - 52) ศึกษาการพยายามฆ่าตัวตาย และความคิดอยากตายในผู้ป่วยสูงอายุที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช ในช่วง 1 มกราคม 2538 - 31 กรกฎาคม 2540 จำนวน 40 ราย พบว่ามีอายุเฉลี่ย 67 ปี ช่วงอายุที่มากที่สุด คือ 65 - 69 ปี อัตราส่วนชาย : หญิงเท่ากับ 1 : 1.1 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 2 ใน 3 มีสถานภาพสมรสเป็นแบบคู่ มีระดับการศึกษาชั้นสูงสุด ประถมปีที่ 4 ครั้งหนึ่งมีเศรษฐกิจปานกลาง ร้อยละ 66.67 ร้อยละ 95 มีโรคทางกายร่วมด้วย ส่วนใหญ่ (ร้อยละ

82.5) ไม่เคยรับการรักษาทาจิเวซามาก่อน ร้อยละ 80 ไม่ใช้สารเสพติดในปัจจุบัน ร้อยละ 85 ไม่เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน

ศิริชัย ดาโรรันนท์ (2541 : 25 - 27) สำรวจคุณภาพชีวิตและความคิดอยากฆ่าตัวตายของผู้ติดเชื้อ HIV ในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยแล้วว่าติดเชื้อ HIV ที่ยังไม่แสดงอาการของโรคเอดส์ จำนวน 150 คนพบว่า ผู้ติดเชื้อ HIV ที่ยังไม่แสดงอาการของโรคเอดส์จำนวน 156 คน พบว่า ผู้ติดเชื้อ HIV มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 18.6 โดยในกลุ่มที่คิดจะฆ่าตัวตายนั้ร้อยละ 75.9 แต่คิดแต่ยังไม่ได้ดำเนินการอะไร วิธี การฆ่าตัวตายที่เลือกใช้มากที่สุด คือการกินยา สำหรับการสำรวจคุณภาพชีวิตนั้นพบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมแล้วร้อยละ 75.7 มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 12.8 มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่ดี

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ (2541 : 2 – 13) ศึกษารายงานผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตาย 485 คน ของโรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่ประชานุเคราะห์ พบว่า มีความแตกต่างในข้อมูลเบื้องต้นของผู้ป่วยและแบบแผนของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย เมื่อแยกกลุ่มผู้ป่วยออกเป็นเพศชายและเพศหญิง หรือแยกตามกลุ่มอายุเป็นเด็กและวัยรุ่น อายุ 1 – 20 ปี วัยผู้ใหญ่ 21 – 61 ปี ขึ้นไป

บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ (2541 : 1 – 12) สำรวจภาวะสุขภาพจิตของประชาชนในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ พบประชาชนทั่วไปที่ประสบปัญหาทางการเงินจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจร้อยละ 74.9 มีความเครียดสูง ร้อยละ 39.5 และมีความคิดฆ่าตัวตายน้อยร้อยละ 4.6 ในกลุ่มธุรกิจประสบปัญหาทางการเงิน จากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 69.2 มีความเครียดสูง ร้อยละ 36.2 และมีความคิดฆ่าตัวตายน้อยร้อยละ 2.1

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เบค และคนอื่น ๆ (Beck and others. 1972) พบว่า ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายเป็นผู้ที่คิดวางแผนและปรารถนาฆ่าตัวตายโดยไม่แสดงกริยาว่าจะมีความพยายามฆ่าตัวตาย เพราะความคิดฆ่าตัวตายจะมีน้ำหนักมากกว่า ความพยายามฆ่าตัวตาย หรือฆ่าตัวตายสำเร็จ มันเป็นการแสดงถึงความรุนแรงและฟุ้งซ่าน รวมทั้งมีอาการที่แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจฆ่าตัวตาย และสามารถทำนายผู้ที่มีความเสี่ยงต่อความคิดฆ่าตัวตายได้

เวทเซล (Wetzel. 1975 : 878 - 885) ชี้ให้เห็นว่ามีความต่อเนื่องระหว่างผู้ที่คิดฆ่าตัวตายกับผู้พยายามฆ่าตัวตาย ผลการศึกษาของเวทเซล สนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ว่า การทำร้ายตนเอง มีแนวโน้มที่ชัดเจนว่าเป็นความคิดและปรารถนาฆ่าตัวตาย

คันเตอร์ (Cantor. 1976 : 92 - 100) พบว่า ความคิดฆ่าตัวตายในหมู่นักศึกษาโดยเฉพาะผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว สูงกว่าพวกไม่เคยมีประวัติพฤติกรรมทำร้ายตนเอง

คลัม และเวเวอร์ (Clum and Weaver. 1997 : 192 - 205) พบว่า 94% ของตัวบ่งชี้ถึงสาเหตุผู้ที่คิดฆ่าตัวตาย มักเป็นผู้ที่มีอดีตในวัยเด็กที่สับสนยุ่งเหยิง 43% มีสภาพชีวิตที่รันทด 64% มีความโศกเศร้าอย่างใหญ่หลวง และ 39% มีความผิดปกติ ผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงเป็นผู้ที่คิดฆ่าตัวตาย รองลงมาเป็นอันดับสอง โดยเฉพาะผู้ที่เป็โรคกลัวสังคม

เพทิสัน และคาฮาน (Pattison and Kahan. 1983 : 870) ได้แบ่งระดับของการทำร้ายตนเอง ซึ่งมีผลทำให้เกิดการพยายามฆ่าตัวตายไว้ 3 ระดับคือ 1) การคิดหรือพูดถึงการทำร้ายตนเอง (Repetition) 2) การทำร้ายตนเองโดยวิธีที่ไม่รุนแรง (Directness) และ 3) การทำร้ายตนเองอย่างรุนแรงจนสามารถทำให้จบชีวิตลงได้

วินเชิล และสแตนเลย์ (Winchel and Stanley. 1991 : 306) พบว่า การกระทำการทำร้ายร่างกายของบุคคล โดยบุคคลนั้นกระทำด้วยตนเอง ไม่มีผู้อื่นร่วมกระทำ ซึ่งมักกระทำด้วยการตัดสินใจจากจิตใต้สำนึก มักเป็นแนวโน้มของการฆ่าตัวตาย

โซโลมอน และฟาร์เรนด (Solomon and Farrand. 1996 : 306) พบว่า การกระทำการทำร้ายร่างกายของบุคคล โดยบุคคลนั้นกระทำด้วยตนเอง ไม่มีผู้อื่นร่วมกระทำ ซึ่งมักกระทำด้วยการตัดสินใจจากจิตใต้สำนึก มักเป็นแนวโน้มของการคิดฆ่าตัวตาย

ฟาวาซซา (Favazza. 1998 : 263) คนที่พยายามฆ่าตัวตาย จะใช้วิธีการทำร้ายตนเองด้วยวิธีต่าง ๆ ซึ่งมีผลนำไปสู่ความตาย การกระทำทั้งสองอย่างจึงมีความเกี่ยวข้องกัน รวมถึงแรงจูงใจ และความรู้สึกของการกระทำสองอย่างจะเหมือนกัน จึงเป็นการยากที่จะแบ่งแยกระหว่างการทำร้ายตนเอง และการฆ่าตัวตาย

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า พฤติกรรมฆ่าตัวตายจะเริ่มจากความคิดอยากฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตายในระยะต่อมา ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายมักจะมีการวางแผนโดยไม่แสดงกริยาออกมาผู้ที่ทำร้ายตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ มักทำด้วยการตัดสินใจจากจิตใต้สำนึก มักเป็นแนวโน้มของการฆ่าตัวตาย อายุที่เริ่มต้นมีพฤติกรรมครั้งแรกอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางและพบว่า ผู้คิดฆ่าตัวตายมักมีประวัติการพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นกับการคิดฆ่าตัวตาย

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

ความหมาย

คำว่า “วัยรุ่น” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Adolescence” มาจากภาษาลาตินว่า “Adolescere” หมายความว่า “To Grow into Maturity” แปลว่า การเจริญเติบโตสู่วุฒิภาวะ หรือเป็นวัยที่พัฒนามาจากสภาวะความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (Hurlock. 1974 : 391)

สุชา จันทรเอม (2538 : 2 - 3) กล่าวว่า วัยรุ่นคือ วัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็กเป็นวัยที่เป็นสะพานจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นที่ชัดเจนแน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดเมื่อ

วัยใด แต่เป็นการกำหนดที่ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และรูปร่างเป็นสำคัญและถ้าจะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใดก็ถือระยะที่เพศหญิงเริ่มมีประจำเดือน (Menstruation) และเพศชายเริ่มมีการหลั่งน้ำอสุจิ (Sperm)

การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1974 : 27) และลูเอล (Luella. 1967 : 4) ได้แบ่งระยะของวัยรุ่นตามเกณฑ์เข้าสู่วัยรุ่นดังนี้ ระยะก่อนวัยรุ่น อายุ 10 -12 ปี ระยะวัยรุ่นตอนต้น อายุ 13 - 16 ปี ระยะวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 17 - 21 ปี

จรรยา สุวรรณทัต (2526 : 8) กล่าวถึงการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นในประเทศไทยว่า เด็กวัย 13 ปี เป็นวัยที่พ้นจากการศึกษาภาคบังคับ และวัย 20 ปีเป็นวัยที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย กลุ่มวัยรุ่นถึงถูกกำหนดให้เป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 13 - 19 ปี ในประเทศไทย เราเรียกผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 15 - 24 ปีว่า “เยาวชน” คำว่า “วัยรุ่นกับเยาวชน” จึงมักใช้ควบคู่กันไป และความหมาย ครอบคลุมถึงเด็กอายุ 19 - 24 ปี

ลักษณะของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากวัยอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด ลักษณะที่สำคัญมีดังนี้ (จรรยา ทองถาวร. 2530 : 263)

1. วัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญเพราะผลลัพธ์มีต่อเจตคติและพฤติกรรมของบุคคลในทันที ในขณะที่วัยอื่นมีผลต่อบุคคลในระยะยาวและบางช่วงมีผลต่อทางจิตใจ ดังนั้นวัยรุ่นจึงถือว่าเป็นวัยที่สำคัญ
2. วัยรุ่นเป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นจึงมีความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัย บางครั้งเขาก็คิดว่าเขายังเป็นเด็ก เพราะครู ผู้ปกครอง บิดามารดา ยังคงให้ความดูแลเอาใจใส่ราวกับเขาเป็นเด็ก ๆ ยังไม่ปล่อยให้เขาทำอะไรอย่างอิสระเสรี และบางครั้งเขาก็คิดว่าเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว เขามีร่างกายเติบโตเหมือนผู้ใหญ่ทุกอย่างและเขาได้รับการบอกเล่าให้ประพฤติตนอย่างผู้ใหญ่ เขาไม่สามารถจะทำอะไรบางอย่างที่เขาเคยทำได้ เมื่อเขาเป็นเด็ก ฉะนั้นเด็กวัยรุ่นจึงมีปัญหาการปรับตัวมาก บ้างก็กลายเป็นอันธพาล บ้างก็เป็นโรคจิต โรคประสาท ฆ่าตัวตาย ซ่องสุมในสิ่งที่เป็นอบายมุขต่าง ๆ ดิตสาร เสพย์ติด เทียวโสเภณี ฯลฯ
3. วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กเริ่มมีความรู้สึกทางเพศ เด็กวัยรุ่นต้องการความรู้ คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวทางเพศให้เหมาะสม
4. วัยรุ่นเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในวัยนี้ประกอบด้วย
 - 4.1 การแสดงอารมณ์รุนแรงมาก การแสดงอารมณ์ที่รุนแรงมักจะพบในวัยรุ่นตอนต้นมากกว่าตอนปลาย ซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ

4.2 ความไม่มั่นใจในตัวเองเกี่ยวกับความสามารถและความสนใจ ซึ่งทำให้เกิดเกิดความสงสัยในการปฏิบัติตามความต้องการของพ่อแม่

4.3 การเปลี่ยนแปลงทางกาย ความสนใจ และบทบาทที่ควรจะเป็น มักจะก่อให้เกิดปัญหา ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ยากต่อการที่จะแก้ไข ซึ่งต่างกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

4.4 แบบความสนใจ แบบพฤติกรรมและค่านิยมเปลี่ยนไป สิ่งที่เคยสำคัญสำหรับเด็กวัยรุ่นบัดนี้ลดความสำคัญลง เด็กมักจะนึกถึงความมีเกียรติมากกว่าเพื่อน เด็กมักจะนึกถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ

4.5 เด็กมักจะมีความเห็นที่ฝักกับการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ตนต้องการเป็นตัวของตัวเอง แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ต้องการการรับผิชอบ ซึ่งเป็นผลที่ตามมากับอิสระ และผลก็คือเด็กจะจัดการกับความรับผิดชอบเหล่านั้นได้หรือไม่

5. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหา ไม่ว่าวัยไหน ๆ ก็มีปัญหานั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเด็กไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน จึงยากต่อการแก้ไข ดังนี้

5.1 ในช่วงวัยเด็กปัญหาต่าง ๆ พ่อแม่ และครูเป็นผู้ตัดสินแก้ปัญหาแทน ซึ่งต่างกับวัยรุ่น เด็กต้องแก้ปัญหาเอง

5.2 ยอยากเป็นตัวของตัวเอง วัยรุ่นจึงมักปฏิเสธจากคนอื่น เพราะคิดว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วย

6. วัยรุ่นเป็นช่วงที่เด็กต้องการจะมีความเป็นตัวของตัวเอง การแสดงออกในแนวทางที่สมาชิกของกลุ่มถือปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย คำพูด และพฤติกรรมก็ตาม วัยรุ่นมักจะแสดงให้เหมือนเพื่อนร่วมกลุ่มที่จะทำได้ ซึ่งถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

7. วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการเตรียมตัวสำหรับอาชีพ วัยรุ่นจะต้องทำการศึกษา สรรวจทดสอบความรู้ ความสามารถ ความสนใจของตนเองในการที่จะเลือกอาชีพ

8. วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการจะยึดมั่นในอุดมการณ์ ปรัชญาชีวิตของตนเอง เด็กวัยรุ่นมีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมที่เป็นลักษณะไม่เหมือนกับวัยอื่น ๆ ดังนั้น วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่ผู้ปกครองและครูควรจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ เพื่อประโยชน์ต่อการแนะแนวทางในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคมต่อไป

9. วัยรุ่นเป็นช่วงของจินตนาการวัยรุ่นมักจะสมมติตัวเองอย่างที่ต้องการให้เป็นไปวัยรุ่นต้องการให้ครอบครัว เพื่อน และคนที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างที่เขาสมมติให้เป็น ถ้าเด็กเกิดจินตภาพมากเท่าใด ก็มักจะโทษตัวเองมากเท่านั้น อันเป็นสาเหตุนำไปสู่โรคจิต โรคประสาทในที่สุด

ความต้องการของวัยรุ่น

ความต้องการของวัยรุ่นไทยมีลักษณะ 4 ประการคือ

1. ความต้องการเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ นับตั้งแต่การมีเพื่อนต่างเพศ ไปจนกระทั่งความคิดเกี่ยวกับการมีคู่ครอง
2. ความต้องการได้รับอิสระ วัยรุ่นต้องการโอกาสในการที่จะมีอิสระในการคิด ในการตัดสินใจและกระทำการบางสิ่งด้วยตนเองอย่างมีอิสระ
3. ความต้องการการยอมรับนับถือจากสังคม โดยเฉพาะจากผู้ใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นอยู่ในระยะของการจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ การยอมรับในความเป็นผู้ใหญ่ หรือการได้รับการไว้วางใจจากผู้ใหญ่ จะทำให้วัยรุ่นมีความภาคภูมิใจในตนเอง
4. ความต้องการมีปรัชญาชีวิต หรืออุดมคติของตนเอง วัยรุ่นมักจะมองทุกสิ่งในชีวิตในแง่ของปรัชญา คือจะมองทุกอย่างในทางใดทางหนึ่งอย่างเอนเอียงมาก ถ้าชอบก็จะชอบมาก ถ้าไม่ชอบก็จะคัดค้านไม่ลั่นสุด และวัยรุ่นจะนับถือ ยึดถืออุดมคติที่เห็นว่าดีอย่างมาก และจะมีการต่อสู้อย่างรุนแรงหากมีใครจะมาทำลายอุดมคติของตน (ดวงกมล เวชบรรจงรัตน์. 2527 : 38 - 39)

เนื่องจากความต้องการของวัยรุ่นโดยสรุปแล้วเป็นความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการทางด้านสังคม ดังนั้น ปัญหาของวัยรุ่นจึงอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (นภวัล กัมพลาศิริ. 2524 ; 39 - 40)

1. ปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งของความต้องการภายในตัวของวัยรุ่นเอง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ดังได้กล่าวมาแล้ว ทำให้วัยรุ่นเกิดความกังวลใจ สับสน และไม่แน่ใจในบทบาทของตนเอง ซึ่งถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สภาพปกติได้ ย่อมก่อให้เกิดความวิตกกังวลสูงเพิ่มขึ้น และความตึงเครียดของจิตใจจะคงอยู่จนเกิดความผิดปกติของพฤติกรรม บุคลิกภาพแปรปรวน หรือรุนแรงจนป่วยเป็นโรคประสาทโรคจิตได้
2. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างความต้องการภายในของตนเองกับความต้องการของสังคม ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมอันไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม จะปรากฏออกมาในลักษณะของการต่อต้านหรือเป็นภัยต่อสังคม เริ่มตั้งแต่พฤติกรรมที่ไม่รุนแรงและอยู่ในขอบเขตจำกัด เช่น การดื้อดึงต่อต้านต่อคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ การฝ่าฝืนกฎระเบียบในครอบครัวและโรงเรียน เรื่อยไปจนกระทั่งพฤติกรรมที่รุนแรง และมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม เช่น การลักขโมย เล่นการพนัน ดิตยาเสพติด เข้ากลุ่มอันธพาล ก่อความวุ่นวาย สงบสุข ทำลายของสาธารณะ และก่ออาชญากรรม เป็นต้น

สุขภาพจิตและการปรับตัวของวัยรุ่น

จากพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเกิดความตึงเครียดทางด้านจิตใจของบุคคลวัยรุ่น รวมทั้งความต้องการ ความขัดแย้งของความต้องการ และปัญหาที่วัยรุ่นต้องเผชิญ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างปกติในช่วงวัยนี้ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นบางคนสามารถเผชิญและแก้ไขความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในใจของตนได้ ถึงแม้ว่าปัญหานั้นจะรบกวนต่อชีวิตของเขาอย่างรุนแรง แต่ในขณะเดียวกันวัยรุ่นบางคนจะแสดงอาการของความตึงเครียดอย่างผิดปกติ โดยมีระดับของความรุนแรงต่าง ๆ กัน ดังนั้น การที่วัยรุ่นจะมีสุขภาพจิตดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การปรับตัวของเขาทั้งในบ้านและสังคมภายนอกจะสามารถจะปรับได้ดีมากน้อยเพียงใด

สำหรับวัยรุ่นที่ปรับตัวได้ดีจะมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. เข้าใจทัศนคติของสังคมที่ตนอยู่
2. เข้าใจบทบาทของตนในสังคมนั้น
3. รู้จักแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบทบาท และเป็นไปตามความคาดหวังของ

สังคม

ส่วนวัยรุ่นที่ไม่สามารถปรับตัวในสังคมได้ไม่ว่าจะเป็นเพียงชั่วคราว หรือไม่สามารถปรับตัวได้อย่างถาวรก็ตาม จำเป็นจะต้องได้รับการช่วยเหลือและบางรายที่รุนแรงอาจต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เช่น บางรายอาจพบว่าความตึงเครียดภายในใจไม่สามารถจะทนได้ จนกระทั่งอาจต้องหันไปพึ่งยาเสพติด หรือบางรายอาจพยายามฆ่าตัวตาย บางรายรู้สึกรู้สีกว่าเป็นการยากหรือไม่สามารถจะปรับระหว่างความต้องการภายในใจของเขาเองกับโลกภายนอก ซึ่งพวกนี้จะแสดงอาการเจ็บป่วยทางจิตออกมา และเขาจะไม่สามารถแก้ไขหรือควบคุมอาการเหล่านี้ได้ นอกจากจะได้รับการดูแลรักษา

การเจ็บป่วยทางจิตในวัยรุ่น

เมื่อบุคคลวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้ย่อมทำให้สุขภาพจิตของเขาเสื่อมลง และเกิดการเจ็บป่วยทางจิตขึ้น มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ลูเฟอร์ (นภวัล กัมพลศิริ. 2524 : 42 – 43 : อ้างอิงจาก Laufer. n.d.) ได้จำแนก ระดับความรุนแรงของการกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของจิตใจโดยแยกเป็น 4 พวกดังนี้

1. ความตึงเครียดชั่วคราวที่เกิดขึ้นอย่างปกติ (Normal Temporary Stress) เป็นผลจากความต้องการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างวัยรุ่น ความต้องการเหล่านี้เกิดจากทั้งตัววัยรุ่นเอง และกลุ่มเพื่อนของเขา ซึ่งทำให้เกิดความตึงเครียด และรบกวนชีวิตประจำวันของเราทุกวัน แต่เขาก็ยังคงสามารถที่จะดำรงชีวิตและปฏิบัติตนอยู่ได้เป็นปกติ

2. ความแปรปรวนทางจิตหรือโรคประสาท (Mental Disturbance or Neurotic Disturbance) เนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างตัวเองกับโลกภายนอก แต่วัยรุ่นพวกนี้ยังคงสามารถไปโรงเรียนได้ ทำงานได้ แต่ระดับลดลง เช่น เขารู้สึกว่าคนทั่วไปกำลังมองดูเขาอยู่ เขายอมรับว่าเขารู้สึกเขินอาย และบางทีก็หัวเราะแวง ซึ่งนั่นทำให้เขารู้สึกว่าคนกำลังมองดูเขาอยู่

3. โรคจิต (Mental Illness or Psychosis) หมายถึง วัยรุ่นที่สูญเสียการสัมผัสกับโลกของความเป็นจริง โรคที่พบได้บ่อยคือ จิตเภท (Schizophrenia) และโรคซึมเศร้า (Depressive Psychosis)

4. การล้มป่วยทางจิตในวัยรุ่น (Adolescent Break Down) เกิดขึ้นอย่างรุนแรง กระทั่งกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพอย่างมากมาย แต่จะเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน และเพียงชั่วครู่เท่านั้น และวัยรุ่นจะรู้สึกว่าเขาขาดการควบคุมทุกอย่างที่กระทำลงไป เช่น การพยายามฆ่าตัวตายเนื่องจากอกหักหรือสอบตก เป็นต้น

สำหรับ มาสเตอร์สัน และคนอื่น ๆ (Masterson and others. n.d.) ได้รวบรวมแบบแผนของอาการหลักและอาการรองของผู้ป่วยวัยรุ่น 101 คน แล้วได้จำแนกโรคตามอาการแสดงของผู้ป่วยออกเป็น 5 พวก คือ

1. อาการแสดงของความผิดปกติทางความคิด (Thought Disorder Syndrome) ได้แก่ ความคิดผิดปกติ อารมณ์ไม่เหมาะสม หลงผิด ประสาทหลอน มีความคิดแปลก ๆ พฤติกรรมแปลก ๆ ความคิดสับสน ความคิดเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามสิ่งเร้าภายนอก และไม่สามารถจัดระบบระเบียบชีวิตตนเอง

2. อาการแสดงของโรคประสาท (Psychoneurotic Syndrome) มีความวิตกกังวล มีการเคลื่อนไหวของร่างกายมากกว่าปกติ มีอาการหรือมีการบ่นถึงการเจ็บป่วยทางกาย กลัวสิ่งของ หรือเหตุการณ์บางอย่าง และให้ความสนใจเกี่ยวกับร่างกายของตนมากกว่าปกติ

3. อาการแสดงออกทางพฤติกรรม (Acting-out Syndrome) เช่น การขโมย หนีโรงเรียน เจ้าอารมณ์ ต่อด่าน ไม่เป็นมิตร และแสดงอาการก้าวร้าวต่อผู้อื่น เกเร อันธพาล โกหก และขาดการควบคุมรุนแรงผลักดันภายในของตน

4. อาการแสดงของการซึมเศร้า (Depressive Syndrome) มีอารมณ์เศร้า ร้องไห้บ่อย ๆ มีความคิดหรือพยายามฆ่าตัวตาย และมีความรู้สึกผิดหรือคิดว่าตนไร้ค่า

5. อาการแสดงของบุคลิกภาพแปรปรวนแบบฮิสทีเรีย (Hysterical Personality Disorder Syndrome) คือ มีลักษณะคล้ายการแสวงหา หรือเล่นละคร เพื่อเรียกร้องความสนใจ ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า การเจ็บป่วยทางจิตของวัยรุ่น ซึ่งพบได้บ่อยคือ

1. โรคจิต (Psychosis)
2. โรคประสาท (Neurosis)
3. บุคลิกภาพแปรปรวน (Personality Disorder)

4. บุคลิกภาพแปรปรวนชั่วขณะในบางสภาพการณ์ (Train Scient Situational Personality Disorder)

วัยรุ่นกับความคิดฆ่าตัวตาย

เด็กและวัยรุ่นไทยมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น จากการรวบรวมข้อมูลของอมรากล อินโอชานนท์ (2541 : 2 - 3) ตั้งแต่ปี 2535 - 2537 มีจำนวนเด็กและวัยรุ่นฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น

รายงานจากศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ กรมตำรวจ ระบุว่า

ปี 2535 มีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 14 ปี ฆ่าตัวตายสำเร็จ 21 ราย

ปี 2536 มีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 14 ปี ฆ่าตัวตายสำเร็จ 26 ราย

ปี 2537 มีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 14 ปี ฆ่าตัวตายสำเร็จ 37 ราย

และจากข้อมูลที่เกิดจากหนังสือพิมพ์ เมื่อปี 2536 ในช่วงเดือนสิงหาคม - วันที่ 8 พฤศจิกายน พบว่ามีเด็กและเยาวชนอายุในช่วง 10 - 20 ปี ฆ่าตัวตายสำเร็จ 7 คน พยายามฆ่าตัวตายไม่มี หนังสือพิมพ์รายวัน ในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2539 พบว่า มีเด็กและเยาวชนอายุในช่วง 10 - 20 ปี ฆ่าตัวตายสำเร็จ 4 คน : พยายามฆ่าตัวตายไม่มี

ส่วนข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามไปยังโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย จำนวน 14 แห่ง ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา 64 ชุด พบว่าในช่วงปี 2538 โรงพยาบาลต่าง ๆ รับผู้ป่วยเด็กที่มาใช้บริการด้วยสาเหตุพยายามฆ่าตัวตาย (ซึ่งมีทั้งฆ่าตัวตายสำเร็จ และฆ่าตัวตายไม่สำเร็จ ไม่ได้แยกเอาไว้) ดังนี้ อายุต่ำกว่า 12 ปี มีจำนวน 64 ราย อายุ 13 - 25 ปี มีจำนวน 2,461 ราย ซึ่งตัวเลขนี้เป็นเพียงตัวเลขของสถานบริการบางแห่งเท่านั้นที่มีการแบ่งช่วงอายุเอาไว้ มีอีกหลายแห่งที่ไม่ได้ให้ข้อมูลช่วงอายุมา ให้เพียงจำนวนรวมทั้งหมดทุกอายุ

สาเหตุที่วัยรุ่นฆ่าตัวตาย

(อมรากล อินโอชานนท์ : 2540 ; อ้างอิงจาก ข้อมูลการฆ่าตัวตายจังหวัดราชบุรี และความรู้ด้านสุขภาพจิต. 2540 : 21 - 23)

การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นเกิดจากความรู้สึกหมดหวังในสิ่งต่าง ๆ รอบด้านและคิดว่าไม่สามารถที่จะเปลี่ยนให้ดีขึ้นได้ เป็นการแสดงถึงการหมดความอดทน เป็นปมซับซ้อนในการพัฒนาทางด้านกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม สาเหตุของการฆ่าตัวตาย อาจเกิดจาก

กาย (ชีววิทยา) คือความเศร้าเกิดจากความไม่สมดุลของสารเคมีในร่างกาย ความเจ็บป่วยทางกาย ความพิการ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงของสารเคมีในช่วงวัยรุ่นแรกเริ่ม หรือการติดยาเสพติดหรือติดเหล้า

อารมณ์ คือการมีความเศร้า ความเครียด พฤติกรรมหุนหันพลันแล่น ความรู้สึกไร้อำนาจ ความสูญเสีย ความระทมทุกข์ ความโดดเดี่ยว มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ความโกรธ หรือความเร่าร้อนทางอารมณ์ ความรู้สึกผิด ความหมดหวัง ความรู้สึกท่วมท้นไปด้วยอารมณ์หรือความเต็มตื่น ความวิตกกังวล ความสับสนเกี่ยวกับบทบาททางเพศ การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การติดสารติดยาบางอย่าง

สติปัญญา คือจะไม่สามารถกำหนดความรู้สึกออกมาได้ เป็นคนสมบูรณ์แบบ ชอบสร้างแรงกดดันให้กับตนเองในการทำบางสิ่งบางอย่าง ชอบดำเนินวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง มีทัศนคติเกี่ยวกับความตายที่ไม่เหมาะสม การแก้แค้น พุดหรือคิดถึงความผิดพลาดและปมด้อยมากเกินไป

สังคม ในด้านสังคมจะแยกตัวเอง เก็บตัว ไม่เป็นมิตร ขาดทักษะทางสังคม ไม่เป็นที่นิยม (Unpopularity) ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ อึดอัดอับอายต่อหน้ากลุ่มเพื่อน ถูกตีความว่า โง่ หรือแปลกแยก (ไม่เหมือนใคร) ไม่เป็นสุขกับการอยู่บ้าน โรงเรียน หรืออยู่ในสังคม หนีออกจากบ้าน

สัญญาณเตือนภัยของวัยรุ่น

การมีความรู้เรื่องสัญญาณเตือนภัยเป็นก้าวแรกที่จะสามารถช่วยเหลือวัยรุ่นได้ พบว่าประมาณ 80 % ของผู้พยายามฆ่าตัวตายจะแสดงสัญญาณออกมาให้เห็น

สิ่งสำคัญที่ต้องนึกถึงคือ ถ้าคนที่มีสุขภาพดีแสดงสัญญาณเหล่านี้ออกมา และแม้ว่าสัญญาณใด ๆ เพียงข้อเดียวจะไม่ได้เป็นเกณฑ์ที่แน่นอนว่าเขาจะฆ่าตัวตายก็ตาม แต่ก็ขอให้ติดตามสังเกตรูปแบบพฤติกรรม

คำพูด ประโยคที่แสดงนัยโดยตรง เช่น “ฉันอยากตาย” “ฉันไม่อยากมีชีวิตอยู่” “ฉันอยากจะหลุดพ้นออกไปจากวังวนชีวิตไปให้ไกลแสนไกล”

ประโยคที่แสดงนัยโดยทางอ้อม เช่น “ฉันอยากจะนอนหลับ แล้วไม่ตื่นอีกเลย” “พวกเขาจะต้องเสียใจถ้าไม่มีฉัน” “ความเจ็บปวดคงจะหมดไปในไม่ช้า” “ฉันรู้สึกเกลียดตัวเอง

พฤติกรรม มีพฤติกรรมอ่อนแอแรง หดหู่ เบื่อหน่าย หดความสนใจในสิ่งรอบตัว บางรายเศร้า ร้องไห้บ่อย น้ำตาไหลพราก ไม่สามารถตัดสินใจ หรือขาดสติ เจ็บขบขี้น หรือแยกตัว มีอารมณ์โกรธเกรี้ยว หรืออยากทำลาย ขาดความสนใจในกิจวัตรประจำวัน แจกจ่ายของมีค่าที่เคยสะสมการเรียนตกต่ำลง เกิดความสับสน มีการจัดเตรียมสถานที่ด้วยงานที่มีลางสัญญาณความตาย เช่น เพลง กลอน ภาพวาด นอนหลับยาก หรือเปลี่ยนนิสัยการนอน มีการกระทำที่เสี่ยงภัยมากขึ้น เสาะแสวงหาหรือสนใจในเรื่องน่าสยดสยองมากขึ้น ใช้จ่ายและเหล้ามากขึ้น ทำที่ภายนอกเปลี่ยนไป มีการจัดเก็บทำความสะอาด สิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีการเปลี่ยนแปลงด้านนิสัยการกิน

สิ่งแวดล้อม ในเรื่องสิ่งแวดล้อมอาจพบว่า มีสมาชิกในครอบครัวเคยฆ่าตัวตายมาก่อน มีปัญหาที่โรงเรียน มีความรุนแรงในครอบครัว ถูกทารุณกรรมทางเพศ หรือมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในครอบครัว

ช่วงเวลาเปราะบางที่วัยรุ่นจะฆ่าตัวตายมักอยู่ในระหว่างงานพิธี ซึ่งรวมไปถึงในพิธีแจกปริญญาบัตร วันฉลองครบรอบต่าง ๆ และวันเกิด วัยรุ่นหลายคนตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยใช้เวลาเพียงชั่วแล่น หลังจากถูกปฏิเสธ หรือถูกทำให้อับอายขายหน้า หรือละเมิดกฎระเบียบวินัย

เรื่องของโฮโมเซ็กชวล ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องจับตามอง เพราะจากงานวิจัยพบว่า 30% ของวัยรุ่น ฆ่าตัวตายเกี่ยวข้องกับเรื่องการเลี่ยนบทบาททางเพศ

เรื่องของอาวุธปืนก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ต้องระวัง จากสถิติพบว่าการมีอาวุธปืนในบ้านเป็นภาวะเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายถึง 5 เท่า ดังนั้น การป้องกันด้วยการสร้างความปลอดภัยและลดอัตราเสี่ยงจึงรวมไปถึงการเก็บอาวุธและกระสุนปืนด้วย

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับวัยรุ่นที่คิดฆ่าตัวตาย ซึ่งอมรากุล อินโอสานนท์ (2540 : 10 - 11) กล่าวไว้ในความรู้สำหรับบุคลากรในโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยและประชาชนทั่วไปดังนี้

วัยรุ่นที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว หรือชอบพูดเกี่ยวกับความตาย จะมีแนวโน้มพยายามฆ่าตัวตายในอนาคต ให้ฟังและจับสังเกตการพูดเป็นนัยที่เสี่ยงต่อการลงมือฆ่าตัวตาย เช่น ประโยคทำนอง “ฉันตายซะดีกว่า” “ฉันจะไม่เป็นภาระกับใครมากไปกว่านี้” “ไม่มีอะไรสำคัญอีกต่อไป ไม่มีอะไรที่เป็นประโยชน์” และวัยรุ่นที่ตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยทั่วไปจะมีความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว สิ้นหวังและถูกปฏิเสธ ไม่ได้รับการยอมรับ และจะยังเปราะบางต่อความรู้สึกเหล่านี้มากขึ้น ถ้ามีการใช้ยาเสพติดถูกทำให้เกิดความรู้สึกอับอายต่อหน้าคนในครอบครัวหรือเพื่อน อยู่กับพ่อแม่ที่ดุด่า หรือติดยาเสพติด หรือมีชีวิตครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน แยกแยก แยกกันอยู่หรือหย่าร้าง สมาชิกในครอบครัวเคยฆ่าตัวตายมาก่อน อย่างไรก็ตามวัยรุ่นอาจจะซึมเศร้า และฆ่าตัวตาย โดยมีได้เกิดจากสาเหตุดังกล่าวได้

นอกจากนั้นช่วงที่ถือว่า อันตรายสำหรับชีวิตวัยรุ่น คือ ช่วงที่เขาเกิดความทรมานจากการสูญเสียหรือได้รับความอับอาย สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง เช่น วัยรุ่นที่ติดยา ติดยา จะมีความเสี่ยงในการตัดสินใจฆ่าตัวตายมากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ติดยา ติดยา และพฤติกรรมของวัยรุ่นที่บ่งบอกถึงสัญญาณอันตราย เช่น ทำความสะอาดห้องนอนแจกวางของรักของหวงที่เคยสะสมหรือขจัดสิ่งของบางอย่างทิ้งไป มีอาการสดชื่นขึ้นหลังช่วงของความซึมเศร้า เพราะคิดหาทางแก้ปัญหาตกแล้วว่าจะฆ่าตัวตายแน่นอน

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นกับการคิดฆ่าตัวตาย

เรณู ปทุมมณี (2523 : 47 - 49) ศึกษาผู้พยายามอัตวินิบาตกรรมที่มารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 96 รายพบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สองเท่า อยู่ในช่วงอายุ 10 - 24 ปี มากที่สุด รองลงมาคือช่วงอายุ 25 - 44 ปี อาชีพรับจ้าง รองลงมาเป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว มากกว่าเป็นโสด การประกอบอัตวินิบาตกรรมมีความสัมพันธ์กับระดับภาวะวิกฤตในชีวิตอย่างมาก มีนัยสำคัญทางสถิติและภาวะวิกฤตในชีวิตของผู้ที่อัตวินิบาตกรรมในเพศชาย เพศหญิง และสถานภาพสมรสที่เป็นโสดและแต่งงานแล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

สุนทร ชมนันดี (2524) ได้ศึกษาการพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายของผู้ป่วยที่มารับบริการที่โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุน้อย คือช่วงอายุ 12 - 25 ปี ในช่วงอายุน้อย หญิงพยายามฆ่าตัวตาย มากกว่าชาย และเมื่ออายุมากขึ้น เพศชายพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าเพศหญิง เป็นโสดมากกว่า ผู้ที่มีสมรสแล้ว อาชีพเกษตรกรรมและกรรมกรมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้วิธีการดื่มยาพิษ ยิงตัวตายและผูกคอตายตามลำดับ

ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2524 : 162 - 169) ได้ศึกษาปัญหาสังคมของผู้พยายามฆ่าตัวตาย ที่มารับการรักษาในภาคจิตเวช โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 50 ราย พบว่า ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง พบมากในช่วงอายุ 16 - 20 ปี ส่วนมากเป็นโสด มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา รายได้ค่อนข้างต่ำ การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นบุตรคนกลาง ครอบครัวมีลักษณะแตกแยก วิธีการที่ใช้คือ กินยาตาย สาเหตุกระตุ้นส่วนมากเป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

สุชาติ พหลภาคย์ และคนอื่น ๆ (2527 : 163 - 182) ได้ศึกษาข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลจิตวิทยา ก่อนฆ่าตัวตายจากญาติใกล้ชิด หรือเพื่อนผู้ใกล้ชิดของผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ ซึ่งปรากฏเป็นข่าวการฆ่าตัวตายในหน้าหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด บ้านเมือง พบว่า ผู้ชายฆ่าตัวตายเป็น 1.8 เท่าของผู้หญิง ผู้ที่มีอัตราเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง คือ คนอายุ 15 - 34 ปี เป็นโสด หม้าย หย่า แต่งงานแล้ว แยกกันอยู่ ผู้ที่มีอาการทางจิตประสาท ผู้ที่มีโรคทางกายรุนแรงและเรื้อรัง ผู้ที่มีญาติสนิทฆ่าตัวตาย นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ชายเลือกวิธีการฆ่าตัวตายที่รวดเร็วและรุนแรงกว่าผู้หญิง

เอมอร ชินพัฒนพงษ์ศา (2530 : 89 - 100) ศึกษาผู้พยายามทำอัตวินิบาตกรรมในกลุ่มอายุ 15 - 30 ปี ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 100 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง โสด การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา การกินยาตายเป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุด สาเหตุที่เป็นปัจจัยกระตุ้นคือปัญหาชีวิตสมรส ครอบครัวและความรักตามลำดับ ปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์กับการพยายามอัตวินิบาตกรรมอย่างมีนัยสำคัญคือ ประวัติการใช้ยาเสพติด ประวัติการพยายามอัตวินิบาตกรรมในอดีต ความอบอุ่นของครอบครัวที่ไม่ดีในวัยเด็ก การมีปัญหาชีวิตสมรส อุปนิสัย เจ็บใจ เก็บตัว เจ้าอารมณ์ รื่นเริง ชอบสนุก น้อยใจและคิดมาก

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2536 : 87 - 96) ศึกษาย้อนหลังในผู้ป่วยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่มารับการรักษาทางจิตเวชในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งแต่ปี 2528 - 2534 พบว่ามีผู้ป่วยที่ถูกส่งมาด้วยพฤติกรรมฆ่าตัวตาย 43 ราย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุตั้งแต่ 9 - 14.8 ปี ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นบุตรคนกลางหรือคนสุดท้อง มาจากเศรษฐกิจฐานะต่ำ ครอบครัวมีบุตร 3 คน หรือน้อยกว่าพฤติกรรมฆ่าตัวตายที่พบคือ พยายามฆ่าตัวตายร้อยละ 84 คิดฆ่าตัวตายร้อยละ 9 และขู่จะฆ่าตัวตายร้อยละ 7 วิธีการที่พบบ่อยที่สุดคือ การกินยาเกินขนาด เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตาย คือ การถูกลบมสั่งสอนและลงโทษ ซึ่งทำให้ผู้ป่วยรู้สึกเสียหน้า หรือไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น จากการวินิจฉัยที่พบมากที่สุดคือ ความผิดปกติในการปรับตัว (Adjustment Disorder With Depressed Mood) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีนิสัยเป็นเด็กกว่าวัย ขาดความยับยั้งคิด หรือเก็บกด จากการเปรียบเทียบผู้ป่วยที่เคยมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายมาก่อนกับผู้ป่วยที่ไม่เคยมีพฤติกรรม พบว่ากลุ่มแรกอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าและความผิดปกติทางจิตในบิดามารดาสูงกว่ากลุ่มหลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุมาพร ตรังคสมบัติ และดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2536) ศึกษาเด็กอายุ 10 - 15 ปี ที่มารับรักษาในแผนกกุมารเวชศาสตร์แบบผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 92 ราย พบว่า ร้อยละ 38 เคยมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายในอดีต โดยเป็นความคิดฆ่าตัวตาย (Suicidal Ideation) ร้อยละ 91 การขู่จะฆ่าตัวตาย (Suicidal Threat) ร้อยละ 3 และการพยายามฆ่าตัวตาย (Suicidal Attempt) ร้อยละ 6 วิธีที่เด็กคิดหรือใช้บ่อยที่สุดคือ เอาเม็ดแหว่ง กินสารพิษ หรือใช้ยาเกินขนาด เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตายคือ การถูกลงโทษโดยบิดามารดา การเจ็บป่วยของเด็ก และการทะเลาะเบาะแว้งของบิดามารดา เด็กที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตายมีภาวะซึมเศร้าและปัจจัยเครียดทางจิตสังคมสูงกว่าเด็กที่ไม่เคยมีพฤติกรรมดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย โดย Logistic Regression analysis พบว่า การเจ็บป่วยเรื้อรังของตัวเอง การถูกทารุณทางร่างกายและการไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ

ฮอว์ตัน (นีรา พรเดชวงศ์. 2539 : 60 ; อ้างอิงจาก Hawton. 1991) ศึกษาผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายโดยการกินยามากเกินขนาด ในกลุ่มอายุ 13 - 18 ปี ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (90%) โสดหรือหย่าร้าง สาเหตุกระตุ้น คือปัญหาบิดามารดา ปัญหาความรัก

โฮลลิงเจอร์ (Holinger. 1978 : 754 - 756) ศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น ในอเมริกาตั้งแต่ ค.ศ.1961 - 1975 พบว่า วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีการฆ่าตัวตายเป็น

สาเหตุอันดับที่ 3 ของวัยรุ่นโดยมีอัตราส่วนระหว่างเพศชาย ต่อเพศหญิง 2 - 3 : 1 ส่วนใหญ่ใช้วิธีกินสารพิษ รองลงมาใช้ก๊าซพิษ ผู้ชายมักใช้วิธีการที่รุนแรงมากกว่าผู้หญิง

อีเฟอราเกีย (Eferakeya. 1984 : 70 - 73) ศึกษาผู้พยายามฆ่าตัวตายในไนจีเรียพบว่า เป็นผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยเฉพาะอายุ 15 - 19 ปี รองลงมาคือ 20 - 24 ปี อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1 ต่อ 1.2 มีอาชีพนักเรียน แม่บ้าน และว่างงาน วิธีที่นิยมใช้คือการกินยาและสารพิษ ปัจจัยกระตุ้น คือ การเจ็บป่วยทางจิตใจและมีความขัดแย้งกับบิดามารดา

เฟรดแมน และคนอื่น ๆ (Friedman and others. 1987 : 1203 - 1206) ศึกษาพฤติกรรมเฉพาะเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในโรงเรียนมัธยมศึกษาตัวอย่างใน New York โดยศึกษาจากนักเรียน จำนวน 385 รายพบว่ามากกว่า 60% ของนักเรียนเหล่านี้มีความคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย การพยายามฆ่าตัวตายในเด็กสูงกว่าในผู้ใหญ่ ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย จะไม่บอกผู้ใดก่อนการพยายามฆ่าตัวตาย และไม่เคยมีความคิดจะปรึกษานักจิตวิทยา

ชาลส์ และคนอื่น ๆ (Charles and others. 1991 : 524 - 527) ศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย ความตึงเครียดและวงจรชีวิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 283 ราย ซึ่งมีความคิดฆ่าตัวตาย พบว่า ความขัดแย้ง การถูกแยกจากกัน และการไม่ได้รับการยอมรับ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความตึงเครียด และสัมพันธ์กับความคิดฆ่าตัวตาย โดยเฉพาะวัยรุ่นหนุ่มสาว และวัยรุ่นผู้ใหญ่ตอนต้น ส่วนปัญหาเศรษฐกิจมักก่อให้เกิดความคิดฆ่าตัวตายในบุคคลที่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี โดยมีอัตราส่วนระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย 2 : 1

แนนซี (Nancy. 1991 : 15 - 31) ศึกษาเรื่องการฆ่าตัวตายวัยรุ่นหนุ่มสาวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 473 ราย พบว่า 23% บอกถึงวิธีการทำร้ายตนเอง และ 6.7% บอกว่าเคยพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งแสดงว่า การทำร้ายตนเองนั้นสำคัญมาก เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการฆ่าตัวตายในวัยรุ่นหนุ่มสาว นอกจากนั้นการวิจัยยังพบความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ศาสนา และความช่วยเหลือจากสังคม มีผลต่อการฆ่าตัวตาย แต่สิ่งที่มีผลมากที่สุดคือครอบครัว ผู้ที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก มีแนวโน้มการฆ่าตัวตายมากที่สุด

แอนดริว (Andrews. 1992 : 655 - 662) ศึกษาการพยายามฆ่าตัวตายในวัยรุ่นพบว่าวัยรุ่นที่พยายามฆ่าตัวตายจะพบร่วมกับมีภาวะซึมเศร้า การใช้สารเสพติด และมีพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนปัจจัยเสี่ยง คือ เป็นผู้หญิงอยู่บ้านที่ไม่มีบิดา บิดามีการศึกษาน้อย เคยพยายามฆ่าตัวตาย และมีความผิดปกติทางจิตเวช

สเวนสัน และคณะ (Swanson and others. 1992 : 31 : 66 - 78) พบเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐเท็กซัส และประเทศเม็กซิโกมีความคิดอยากฆ่าตัวตายถึงร้อยละ 23.43

เพฟเฟอร์ และคณะ (Pleffer and others. 1988 : 27 : 34 - 41) พบว่า ภาวะวัยรุ่นเป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตายโดยวัยรุ่นตอนกลาง จะมีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าวัยรุ่นที่คิดฆ่าตัวตายเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปและพบมากในช่วงอายุระหว่าง 15 – 24 ปี การฆ่าตัวตายมีความสัมพันธ์กับภาวะวิกฤตในชีวิต มักจะพบได้ในผู้ที่เป็บุตรคนกลางและคนสุดท้อง ครอบครัวมีลักษณะแตกแยก ฐานะเศรษฐกิจต่ำและพบมีความผิดปกติทางจิตในบิดามารดาสูง วัยรุ่นที่ฆ่าตัวตายมักมีการใช้ยาเสพติด มีการพยายามฆ่าตัวตายในคนใกล้ชิด อุปนิสัย พบมีเจียบเจีย เก็บตัว เจ้าอารมณ์ รื่นเริง ชอบสนุก เป็นเด็กกว่าวัย คิดมาก สาเหตุ กระตุ้นให้คิดฆ่าตัวตายคือ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การถูกรบกวนรบกวนและลงโทษ การเจ็บป่วยของเด็ก

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

4.1.1 ความหมายของครอบครัว

บัคเกจ และรอก (รุจา ภูไพบูลย์. 2537 : อ้างอิงจาก : Burgess and Locke. n.d.) ได้ให้ความหมายของครอบครัวว่าเป็นกลุ่มของบุคคลที่สมาชิกมีความสัมพันธ์กัน โดยสายเลือดหรือการรับเข้าเป็นบุตรบุญธรรมหรือสมาชิกอยู่ร่วมในครัวเรือนเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันตามบทบาทและหน้าที่เช่น เป็นบิดา เป็นมารดา เป็นสามี เป็นภรรยา เป็นบุตร ฯลฯ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีกรอบวัฒนธรรม ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีของครอบครัวร่วมกัน

กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ (2541 : 9) อธิบายไว้ว่าครอบครัวคือหน่วยงานของสังคม และเป็นหน่วยทั้งในเชิงจิตวิทยา เชิงเศรษฐกิจและสังคมเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมทุกแห่ง เนื่องจากทุกคนมีครอบครัวเป็นที่มาของตน และคนส่วนใหญ่ก็อาศัยอยู่ในครอบครัวรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตลอดชีวิต มนุษย์ที่ยังเป็นทารกจำต้องอาศัยร่มเงาของครอบครัวในช่วงระยะเวลาที่จะพัฒนาตนเองผ่านวัยเด็ก และวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

จากความหมายของครอบครัว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นหน่วยของสังคมที่เล็กที่สุด ประกอบไปด้วย สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งมาอยู่ร่วมกัน ภายใต้ระเบียบแบบแผนหรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่สังคมหรือครอบครัวแต่ละครอบครัวเป็นผู้กำหนดขึ้น สมาชิกในครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันออกไป และทุกคนในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน

4.1.2 หน้าที่ของครอบครัว

อุทัย หิรัญโต (ยิ่งยง ยุทธศักดิ์. 2539 : อ้างอิงจาก อุทัย หิรัญโต. 2519)

1. หน้าที่ทางธรรมชาติ

1.1 การสร้างคนเพื่อสืบพันธุ์ให้มีลูกหลานต่อไป ไม่ให้สังคมมนุษย์สูญสิ้น

1.2 ด้านการควบคุมความประพฤติทางกามารมณ์ การสมรสกันจะเป็นวิธีหนึ่งที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อควบคุมความยุ่งเหยิงอันเกิดจากการมีความสัมพันธ์กันทางเพศ และเพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบมากขึ้น

2. หน้าที่ทางสังคม ครอบครัวจะเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูบุตร มีการปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สังคมต่างยอมรับ นอกจากนี้ ครอบครัวยังทำหน้าที่เตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าไปอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นต่อไปด้วย จะเห็นว่า ครอบครัวเป็นศูนย์กลางทางสังคม (Microcosm) เป็นสถาบันที่สอนให้เด็กได้รู้จักกิจการต่าง ๆ ของโลก ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องที่ปลูกฝังในครอบครัว การสถาปนาครอบครัวที่ดีจึงเท่ากับเป็นการสร้างชาติโดยแท้ ครอบครัวจะช่วยปลูกฝังให้สมาชิกมีความรักที่ลึกซึ้ง ทำให้สังคมได้มีโมติจิตรภาพทำให้เกิดสันติภาพขึ้นในสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 62 – 63) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครอบครัวไว้ดังนี้

1. สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ (Reproduction) แทนสมาชิกเดิมที่ตายไปเพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้ไม่สูญหายไป ทั้งนี้การมีสมาชิกใหม่ก็ต้องมีให้สมดุลกับทรัพยากรภายในประเทศคือไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป

2. บำบัดความต้องการทางเพศ (Sexual Gratification) ซึ่งจะออกมาในรูปของการสมรส อันเป็นวิธีหนึ่งที่สังคมนำมาควบคุมความสัมพันธ์ทางเพศให้อยู่ในขอบเขต

3. เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคม (Maintenance of Immature Children or Raising the Young) สถาบันครอบครัวจะทำหน้าที่นี้ได้ดีกว่าสถาบันอื่น พ่อ – แม่จะให้ความรักความอบอุ่น อบรมประคับประคองเลี้ยงดูลูกเป็นอย่างดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

4. ให้การอบรมสั่งสอนแก่เด็กให้รู้จักระเบียบของสังคม ครอบครัวจะเป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด เป็นสถาบันที่เตรียมเด็กเพื่อจะออกไปเผชิญกับโลกภายนอก ครอบครัวจะช่วยอบรมเด็กให้รู้จักกฎเกณฑ์ คุณค่าแบบของความประพฤติ สอนให้เด็กปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งวิธีการอบรมจะทำให้ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง เช่น การสั่งสอน ดูดว่ากล่าว ส่วนทางอ้อม ก็โดยการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งการอบรมนี้ก็มีอยู่ตลอดเวลา

5. การกำหนดสถานภาพ (Social Placement) เราได้ชื่อสกุลจากครอบครัวซึ่งสามารถเปลี่ยนได้ในเวลาต่อมา โดยเฉพาะถ้าเป็นหญิง เมื่อสมรสแล้วก็เปลี่ยนตามชื่อสกุลของสามี สถานภาพที่ครอบครัวให้นี้ ทำให้เรารู้ว่า เราเป็นใครอยู่กับคนกลุ่มไหน เช่น ชื่อสกุลเป็นไทย ก็จัดว่าเป็นคนไทย ชื่อสกุลเป็นแซ่ ก็จัดว่าเป็นคนจีน

นอกจากนี้ สถานภาพก็เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด เช่น เป็นลูกคนจน คนรวย เป็นเชื้อราชวงศ์ เป็นลูกรัฐมนตรี เป็นพ่อค้า ลูกชานา ฯลฯ สถานภาพดังกล่าวเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสังคมที่สมาชิกนั้นเป็นสมาชิกอยู่ว่าเปิดโอกาสมากน้อยเพียงไร

6. ให้ความรักและความอบอุ่น (Affection) ครอบครัวเป็นแหล่งที่สมาชิกได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ เป็นแหล่งที่ให้หลักประกันว่าจะมีคนที่เรารักและรักเราเสมอ เช่น ความรักของสามี – ภรรยา หรือความรักของพ่อ – แม่ที่มีต่อลูก หากสมาชิกคนใดมีความผิดหวังไม่ว่าด้านใดก็ตาม ครอบครัวจะเป็นแหล่งให้กำลังใจและปลุกปลอบใจ เพื่อให้สามารถผ่านอุปสรรคไปได้ โดยสรุปแล้วครอบครัวจึงเป็นแหล่งที่ให้ความรัก ความคุ้มครอง และความมั่นคงทางด้านจิตใจแก่สมาชิกทำให้สมาชิกมีพลังใจในการฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้

หน้าที่สากลของครอบครัว (Universal Function of the Family) ซึ่งสไนท์ สัมครการ (2535) กล่าวไว้ มีรายละเอียดดังนี้คือ

1. ครอบครัวเป็นที่ให้กำเนิดมนุษย์ การแต่งงานย่อมก่อให้เกิดครอบครัวและบุตรธิดาก็เกิดมาภายในครอบครัว ครอบครัวใดที่ไม่มีบุตรสืบสายโลหิต ครอบครัวนั้น จะอายุสั้นมาก
2. ครอบครัวเป็นที่ยอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อน หน้าที่นี้สืบเนื่องมาจากข้อที่หนึ่งเมื่อมีบุตรแล้ว พ่อ – แม่ ญาติพี่น้อง จะต้องช่วยกันเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญเติบโต โดยประกอบด้วยการเลี้ยงดูให้มีร่างกายเจริญเติบโต มีจิตใจสมบูรณ์และอบรมสั่งสอนธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรมของสังคม
3. หน้าที่ในทางเศรษฐกิจ คือการผลิตหรือหาโภคทรัพย์มาสำหรับให้สมาชิกในครอบครัวได้บริโภค และมีเหลือเก็บไว้สำหรับใช้จ่ายในอนาคต หรือในยามวิกฤติต่าง ๆ ซึ่งในสังคมปัจจุบันบุคคลที่เป็นพ่อและแม่ จะมีบทบาทในการทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจเท่า ๆ กัน
4. หน้าที่ให้ความอบอุ่นทางด้านจิตใจและการช่วยเหลือปกป้องสมาชิกของครอบครัวในภาวะวิกฤติต่าง ๆ เช่น การที่สมาชิกในครอบครัวมีการเจ็บไข้ได้ป่วย ประสบอุบัติเหตุ หรือเผชิญปัญหาอื่น ๆ

4.1.3 สัมพันธภาพในครอบครัว

มีผู้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ดังนี้

กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุติ (2526 : 5 – 7) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวว่า หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่ และพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกัน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพักผ่อนร่วมกันในครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่และลูกได้มีกิจกรรมร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่าง
2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ หมายถึง การที่ลูกได้มีส่วนร่วมกับพ่อแม่ในการแสดงความคิดเห็น และรับรู้เกี่ยวกับทุกข์สุข ความลับในเรื่องต่าง ๆ ของพ่อแม่ เช่น ปัญหาทางการเงิน ปัญหาทางการงาน

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุตรได้มีส่วนร่วมกับการตัดสินใจในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น การจัดระเบียบกฎเกณฑ์ภายในบ้าน
4. การเห็นชอบของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในลักษณะของการเห็นด้วยกับการกระทำ ความคิดเห็นของลูก เช่น การไม่ปฏิเสธข้อเสนอนั้นๆ ข้อคิดเห็น หรือการกระทำต่าง ๆ ของบุตร
5. ความรักความห่วงใยของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ลูกรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมแสดงถึงความรัก ความห่วงใยที่มีต่อบุตร เช่น การช่วยเหลือคลายปัญหาต่าง ๆ การให้ความเป็นกันเองกับลูก
6. ความไว้วางใจของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงความไว้วางใจในตัวลูกว่าสามารถปฏิบัติตนเองได้อย่างเหมาะสมสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
7. การที่พ่อแม่เห็นด้วยกับกิจกรรมของเพื่อนๆ ของลูก หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงการเห็นด้วยกับการที่ลูกไปมีกิจกรรมกับเพื่อน ๆ โดยที่ไม่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคหรือแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจในการไปร่วมกิจกรรม
8. การที่บุตรยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ หมายถึง การที่ลูกแสดงพฤติกรรมยอมรับมาตรฐานพฤติกรรมต่าง ๆ มาตรฐานการดำรงชีวิตของพ่อแม่ เช่น เห็นด้วยกับความคิดเห็นของพ่อแม่ในด้านการเรียน การทำงาน ค่านิยม ทศนคติ และยินยอมกระทำตามเกณฑ์ที่พ่อแม่กำหนดด้วยความยินดี
9. ความรักและเคารพของลูกที่มีต่อพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของลูกที่แสดงต่อพ่อแม่ซึ่งเป็นการแสดงถึง ความรัก ความเคารพพ่อแม่โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ไม่ขัดใจ ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ
10. การไม่มีข้อกำหนดมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงพฤติกรรมที่เป็น การกำหนด หรือจำกัดความประพฤติของลูกมากเกินไป
11. การไม่เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับ ระเบียบวินัยมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงการกระทำใดๆ ที่สื่อแสดงถึงความเข้มงวดในระเบียบวินัย เช่น การลงโทษอย่างรุนแรง การไม่ยืดหยุ่นกับระเบียบวินัย การบังคับให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงความพร้อม
12. การไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกอย่างไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือไม่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เสมือนหนึ่งลูกไม่มีความสามารถในการดูแลตนเองได้ หรือเหมือนลูกเป็นเด็กเล็ก ๆ

13. การที่พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือน ถึงความสำเร็จมากเกินไป หมายถึง พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือน หรือรบเร้าให้บุตรได้รับความสำเร็จในการทำงานมากจนเกินไป เช่น ไม่เคี่ยวเข็ญให้ลูกกระทำการสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป

14. การยินดีให้กำลังใจเพื่อความสำเร็จ หมายถึง การที่พ่อแม่ให้กำลังใจ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน ทั้งการกระทำและด้วยคำพูด

15. ความกลมเกลียวของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่กระทำต่อกันในลักษณะที่ไม่มีความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีความรักใคร่สามัคคีกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

นอกจากนี้ ธนู ชาติชนานนท์ และคณะ (2537) ได้สรุปเรื่องสัมพันธภาพโดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบิดา – มารดากับบุตร นับตั้งแต่บุตรยังเป็นเด็กอยู่ในความอุปการะดูแลของบิดา – มารดา จวบจนเติบโต และแยกครัวเรือนออกไปดังนี้

1. บุตรมีความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าบิดา ปกติบุตรใกล้ชิดแม่มากกว่าพ่อเพราะแม่เลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก แม้บางครั้งพ่ออาจจะเข้ามาช่วยเหลือเลี้ยงดูบ้าง แต่ก็มีความเหมาะสมอ่อนโยนนุ่มนวลกว่าโดยธรรมชาติ บุตรจึงเข้ามาใกล้ชิดแม่บุตรมักเกรงกลัวพ่อเพราะไม่ค่อยได้ใกล้ชิดกับพ่อ มองเห็นพ่อเป็นตัวแทนของอำนาจ กฎหมายและคำสั่งแต่บุตรมองแม่เป็นผู้คอยให้ความร่วมมือ คอยปลอบประโลมใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา – มารดากับบุตรจะมีมากเมื่อลูกยังเล็ก และอยู่ร่วมกันในบ้านเท่านั้น เมื่อเขาโตสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ และแยกครัวเรือนออกไป ความสัมพันธ์ในภาคปฏิบัติกิจกรรมร่วมชีวิตใกล้ชิดกันก็ค่อยลดน้อยลงทุกที ไม่มีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกัน กินอยู่ร่วมกันเช่นเดิม แม้ความสัมพันธ์ในเชิงความรู้สึกอาจจะยังมั่นคงเหมือนเดิม ลักษณะความสัมพันธ์จะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการชีวิตของลูก ๆ แต่ละคน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา – มารดากับบุตร ในสังคมชนบทแบบชนบทกว่าในสังคมเมือง สังคมชนบทเป็นสังคมเกษตรกรรม บุตรอยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่มากกว่าครอบครัวในสังคมเมือง ซึ่งจัดเป็นสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมสมัยใหม่ ลูกในสังคมชนบทต้องช่วยพ่อแม่ทำไร่ทำนา พ่อแม่มีโอกาสรังสรรค์อบรมลูก สอนงานบ้าน งานอาชีพให้ลูก ต่างฝ่ายต่างตระหนักในประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นอบอุ่น ซึ่งจะหาครอบครัวลักษณะเช่นนี้ในชุมชนเมืองไม่พบสังคมเมือง บุตรอยู่ห่างไกลจากพ่อ – แม่ ทั้ง ๆ ที่อยู่ร่วมครัวเรือนเดียวกัน งานอาชีพของพ่อ – แม่ การศึกษาของลูกไม่เปิดโอกาสให้ลูกและพ่อ – แม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันเช่นครอบครัวในชนบท เข้าชั้นพ่อ แม่ ลูกต่างคนต่างแยกกันไป ลูกไปโรงเรียน พ่อแม่ต่างออกไปทำงานนอกบ้าน กว่าจะได้กลับมารวมกันที่บ้านก็เย็นค่ำ ตอนกลางคืนก็ยังมีรายการของสื่อมวลชน มาแย่งเวลาของครอบครัวไปเสียอีก ลูกไม่มีเวลาและโอกาสได้ช่วยพ่อ แม่ทำงานบ้านและอาชีพ วิถีชีวิตที่ต่างกันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ลูกแตกต่างไปจากเดิม

4. สังคมปัจจุบัน (ทั้งในชุมชนเมืองและในชนบท) มีปัญหาความขัดแย้งเรื่องค่านิยมระหว่างลูกกับพ่อแม่มาก โดยเฉพาะลูกวัยรุ่นซึ่งไม่นำพาต่อขนบธรรมเนียมประเพณีที่คนรุ่นเก่า ๆ เคยประพฤติปฏิบัติมา เช่น การเคร่งครัดในเรื่องการมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการสมรส ความแตกต่างในเรื่องความรู้ ระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ ค่านิยมบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเคารพเชื่อฟังยำเกรงพ่อ – แม่ ความกตัญญูรู้คุณ ฯลฯ ทำให้เด็กรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญของพ่อ – แม่ วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดค่านิยมใหม่ ๆ ครอบคลุมนั้น เรื่องเงินหรือวัตถุเป็นสำคัญกว่าจิตใจ ความเอาใจใส่ของพ่อ แม่ที่จะอบรมสั่งสอนลูกก็น้อยลง เพราะมัวไปเน้นแต่เรื่องการทำมาหากิน (เรื่องเศรษฐกิจ) เป็นสำคัญ สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อ แม่ ลูก และทำให้สุขภาพจิตของทั้งสองฝ่ายเสื่อมลง

5. พ่อ แม่ มักบีบบังคับลูกและรู้สึกไม่พอใจที่ลูกมีความคิดเห็นไม่ตรงกับตน ลูกเองก็ผิดหวังที่พ่อ แม่คิดแต่เฉพาะหน้า โดยคิดจากประสบการณ์และความเคยชินของตนเป็นเกณฑ์ ความขัดแย้งเช่นนี้ เป็นลักษณะของสังคมอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งกำลังระบดไปสู่วัฒนธรรมในชนบทที่กำลังพัฒนา

จากแนวคิดของบุคคลดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ปฏิสัมพันธ์และพฤติกรรมแสดงออกของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อกัน หากสมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรักความเข้าใจ ความผูกพันซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความยืดหยุ่นในครอบครัว จะทำให้เกิดความสุขในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมและสภาพจิตใจของบุคคลในครอบครัว

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

มีผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวที่สำคัญๆ มีดังนี้

สมศรี กิจชนะพานิชย์ และคนอื่น ๆ (2540 : 12) พบว่าการที่ครอบครัวในยุคนี้มีขนาดเล็กลง ลูกหลาน แต่งงานก็จะแยกครอบครัวทำให้เด็ก ๆ เริ่มขาดความอบอุ่น เพราะพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ และขาดผู้อบรมกล่อมเกล่าจิตใจแก่เด็ก ๆ บุคลิกภาพของคนไทยจากที่เคยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จึงกลายเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่หลายครอบครัวตกลอยในสภาพ “บ้านแตก” ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมในที่สุด ในขณะที่ครอบครัวมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม หากบุคคลในครอบครัวไม่มีความสามารถในการปรับตัวกับปัจจัยทั้งภายนอกและภายในที่มากกระทบ มีความขัดแย้ง มีความเครียดมาก และมีปัญหาสุขภาพจิตตามมา ครอบครัวเป็นหน่วยแรกของสังคม เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นก็จะส่งผลไปถึงเด็กด้วย

นिरา พรเดชวงศ์ (2529) พบว่า ในด้านลักษณะของประชากรและสภาวะทางสังคม พบว่า ลักษณะประชากรมีสถานภาพเป็นบุตรที่มีความเป็นอยู่แบบครอบครัว แต่เป็น

ครอบครัวขนาดเล็ก ลักษณะความเป็นอยู่มีเฉพาะด้านกายภาพที่เป็นครอบครัว แต่ในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวออกมาในรูปของการแตกแยก ขัดแย้ง ประชากรมีภาวะการปรับตัวต่อปัญหาเป็นไปในลักษณะที่ผิดปกติ มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ใช้กลไก ป้องกันทางจิตมาก แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากนำไปใช้ในทางไม่เหมาะสม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536 : 2 – 6) พบสิ่งที่น่าสนใจคือ พบว่าเยาวชนจากครอบครัวที่แตกแยก ซึ่งหมายถึงการขาดบิดาหรือมารดา หรือขาดทั้งสองฝ่ายนั้น มักมีโอกาที่จะเป็นผู้ที่มีปัญหาทางจิต และพฤติกรรมได้มากกว่าเด็กจากครอบครัวปกติ และจากการศึกษาเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาส่วนบุคคลและต่อสังคม อันเนื่องมาจากเด็กเหล่านี้อยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะครอบครัวไม่สมบูรณ์บางประการคือ ครอบครัวแตกแยก ซึ่งหมายถึงการขาดบิดา ขาดมารดา หรือทั้งสองฝ่าย ประเภทสองคือ ครอบครัวที่บิดามารดามีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการแตกแยก เช่น ทะเลาะเบาะแว้ง ประเภทที่ 3 คือ ครอบครัวที่เยาวชนแยกไปอยู่ต่างหากจากครอบครัวของตนโดยความจำเป็นทางการศึกษาหรืออื่น ๆ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามดา วณิชทานนท์ (2536 : 299) พบว่า แม้ว่าเด็กจะอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งพ่อแม่พร้อม ถ้าสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันเสมอ พี่น้องขาดความเข้าใจกัน เด็กที่อยู่ในครอบครัวนั้นจะเกิดความเครียดและเกิดปัญหาทางพฤติกรรมได้ไม่น้อยไปกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยก

นภวัลย์ กัมพลศิริ (2524 : 85) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่นพบว่า ผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่นที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลสมเด็จพระยา มีสาเหตุมาจากสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดาห่างเหินกันมาก มีการทะเลาะวิวาทเป็นประจำ หรือบิดามารดาแยกทางกันอยู่ แสดงถึงว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความสำคัญต่อสาเหตุที่เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล

ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2524 : 55) ที่ได้ศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 30 เกิดความรู้สึกว่าครอบครัวไม่มีความสุข ร้อยละ 32 รู้สึกว่าครอบครัวมีความสุขน้อย ส่วนด้านความสนิทสนมพบว่า คนเหล่านี้ไม่มีความสนิทสนมกันเลย ระหว่างญาติพี่น้อง และจากการศึกษานี้พบว่า ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมมีสภาพครอบครัวที่สมบูรณ์ถูกเลี้ยงดูด้วยบิดามารดามีจำนวนเท่ากับกับผู้เลี้ยงดูด้วยบุคคลอื่นหรือสภาพครอบครัวมีบิดามารดาไม่ครบสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 50

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 244) การศึกษาเปรียบเทียบวัยรุ่นที่พยายามฆ่าตัวตายกับวัยรุ่นที่มีปัญหาทางจิตเวชอื่น ๆ พบว่า พวกแรกมีความเครียดในชีวิตสูง และมักเป็นความเครียดเรื้อรัง นอกจากนี้การสูญเสียหลายครั้งในช่วงต้นของชีวิต เช่น พ่อแม่เสียชีวิต หย่าร้าง หรือแยกทางกัน พ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน และมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายเกิดขึ้นในคนใกล้ชิด

เช่น เครือญาติ ในกรณีส่วนใหญ่ สาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดการพยายามฆ่าตัวตายคือ การถูกล่วงโทษ ปัญหาการเรียน และการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ส่วนไทเซอร์ และจาคอปส์ (Teicher and Jacobs. 1966) ซึ่งศึกษาเรื่องการพยายามฆ่าตัวตายในวัยรุ่นก็พบเช่นเดียวกันว่า เด็กมักขาดพ่อหรือแม่ พ่อแม่มีการทะเลาะกัน และลูกต้องอยู่ในความอุปการะของผู้อื่น ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณพ่อคุณแม่เกลียดมาตั้งแต่เด็ก

จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัว มีความสำคัญต่อสภาพจิตใจของบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกครอบครัวที่เป็นวัยรุ่น สัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดีมีความสำคัญต่อสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทำให้เกิดความเครียด และมีปัญหาสุขภาพจิต

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กโดยตรง เป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็กกรองลงมาจากบ้าน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีผลต่อพัฒนาการในทุกๆ ด้านของนักเรียนซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

อุรัญญา รัชชมธุร์ (2526 : 6 – 7) ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึกรับรู้ของครูอาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและครูเป็นต้นว่า ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 7 ด้านคือ

1. การเรียนการสอน หมายถึง สภาพหรือบรรยากาศการเรียนการสอน การจัด การเรียนการสอน หลักสูตร วิธีการสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน
2. การบริหารงาน หมายถึง แนวนโยบายการดำเนินการบริหารโรงเรียน กฎข้อ บังคับและระเบียบวินัยที่มีผลบังคับใช้กับนักเรียนและครู เป็นต้น
3. การให้บริการนักเรียน หมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น บริการแนะแนว บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ บริการห้องสมุด บริการรับส่ง เป็นต้น
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้ การศึกษาที่สมบูรณ์แก่นักเรียน เช่น กิจกรรมการปกครอง ชุมนุมทางวิชาการกิจกรรมริเริ่มและ กีฬา เป็นต้น

5. สังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ความสัมพันธ์ในหมู่ นักเรียนและครู การคบเพื่อน นักเรียนภายในโรงเรียน การรวมกลุ่มความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อนกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการกลุ่มที่จัดขึ้นในโรงเรียน

6. อาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะของสถานที่ภายในโรงเรียน เช่น ดิกรเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติต่าง ๆ โรงอาหาร สถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการจัดโรงเรียนให้สะอาดของอาคารบริเวณ

7. จริยธรรม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับครูและนักเรียนที่อยู่ในศีลธรรมอันดี และทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างผาสุก

ชินวัณณ์ นิจนตร (2526 : 28 – 29) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยแบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 3 ด้านคือ

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างอุปกรณ์ต่าง ๆ
2. สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การปฏิสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางจิต หมายถึง ลักษณะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับองค์บุคคลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าสอดคล้องกับความคิดและความต้องการของเขาหรือไม่เพียงไร เช่น การรับรู้เกี่ยวกับเหตุผลระหว่างการกระทำของเขา กับผลที่ได้รับ

ประดินันท์ อุปนัย (2523 : 123 – 137) กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนว่ามีองค์ประกอบหลายประการ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ดังสรุปได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกาย อันเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพบางประการของครู ที่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขัน การแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของครู

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดี ให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนที่ตนสอน ได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวตรงกันข้าม ความคาดหวังของครูเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพราะความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถามและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วรารคณา แสงวิภาค. 2542 : 53 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1954 : 296 – 297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของเด็กและการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดี จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

สมัญญา เสียงใส (2521 : 267 – 277) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 375 คน ชาย 199 คน หญิง 176 คน พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน นอกจากสภาพของโรงเรียน ครอบครัว และครูแล้ว ยังมีเพื่อน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และหลักสูตร ซึ่งควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน เพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สังคมแวดล้อม จนทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตไม่มากนักน้อย

สุพัตรา สุภาพ (2525 : 48) พบว่า กลุ่มเพื่อน มีความหมายต่อวัยรุ่นมาก ส่วนใหญ่จะเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งขาดเสียมิได้ ในการทำกิจกรรมทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรมักจะเล่าให้เพื่อนฟัง เพื่อขอความคิดเห็น คำปรึกษาและปรับทุกข์มากกว่าจะหันไปหาบิดามารดา เพราะวัยรุ่นมักรู้สึกว่ามีบิดามารดาไม่เข้าใจตนเองพอ หรือพูดกันไม่รู้เรื่อง เวลาไปเที่ยวก็ไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับบิดามารดา เพราะสนุกกว่าและไม่ต้องระมัดระวังตัว

สมชาย รัตนกุล (2526 : 100 – 101) การรวมกลุ่มกับเพื่อนทำให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีความสนุกสนานจากการมีกิจกรรมกลุ่ม ทำให้ได้พัฒนาข้อบกพร่องของตนเองและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น จากการรวมกลุ่มกับเพื่อนนี้เอง ทำให้วัยรุ่นมีเพื่อนสนิทหรือเพื่อนแท้ (ซึ่งมีตั้งแต่ 2 – 4 คน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาหารือสามารถระบายความคับอกคับใจต่อกันและกันได้ มีรสนิยมเหมือนกัน) ถ้าหากวัยรุ่นคนใด ไม่มีเพื่อนแท้ในชีวิต วัยรุ่นคนนั้นจะเป็นคนที่ปรับตัวในสังคมอย่างไม่สมบูรณ์และมีการแสวงหาการรวมกลุ่มในรูปอื่น แต่ถ้าเป็นการรวมกลุ่มของวัยรุ่นที่ประสบปัญหาทางสังคมด้วยกัน ก็จะพัฒนาเป็นยุวอาชญากร ก่อความเดือดร้อนให้กับคนอื่นในสังคมหรือช่วยกันส่งเสริมให้ใช้ชีวิตไปในทางที่ทำลายตัวเอง เช่น มั่วสุมดื่มสารระเหยทินเนอร์ในที่สาธารณะ ตั้งแก๊งฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น ซึ่งเมื่อค้นหาสาเหตุก็พบว่า วัยรุ่นเหล่านี้เบื่อบ้าน จึงหนีออกจากบ้านมั่วสุมอยู่กับเพื่อน ๆ หาความสุขใจไปในแต่ละวัน

ประสาร ทิพย์ธารา (ประสาร ทิพย์ธารา. ม.ป.ป. : 90 – 91) ครูเปรียบเสมือนกับผู้ปกครองของวัยรุ่นในโรงเรียน แต่ครูบางคนไม่เข้าใจนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งมีจิตใจที่เต็มไปด้วยความกังวล ทำทางเกะกะ บางครั้งก็แสดง

กิริยากระด้างกระเดื่อง จึงทำโทษนักเรียนวัยรุ่นรุนแรง เช่น เขี่ยนตี่ จับกร่อนศีรษะให้อาย ดุด่า ประจานแรงๆ เมื่อทำการบ้านหรือแก้ปัญหาการเรียนไม่ได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการทำร้ายจิตใจ อย่างรุนแรง เป็นเหตุให้นักเรียนวัยรุ่นมีความทุกข์หนักขึ้น หรือเกิดการต่อต้าน กลายเป็นเด็ก เกร

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 196 – 197) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการป่วยทางจิตใจของ นักเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนที่มารับบริการตรวจรักษาในโรงพยาบาลศรีธัญญา ปี พ.ศ.2523 ปรากฏว่า นักเรียนชายป่วยเป็นโรคทางจิตมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเนื่องมาจาก อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยและการคบเพื่อน

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 2545) พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ไม่ดีกับเพื่อนฝูง ไม่มีเพื่อนสนิท ไม่รู้สึกว่าคุณและผู้อื่นจะเข้าใจและผูกพันกันได้อย่างแท้จริง เมื่อเกิดปัญหาเกิด ความรู้สึกโดดเดี่ยว และหาทางออกไม่ได้ เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้ตัดสินใจฆ่าตัวตายมักเป็น เหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกเสียหน้า หรือไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เช่น ทะเลาะกับเพื่อน

จากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญ ต่อพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วยบรรยากาศในโรง เรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ล้วนมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและสภาพจิตใจของนักเรียน

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดอยากฆ่าตัวตาย พบว่า การคิดฆ่าตัวตายจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้น ในลักษณะของระดับวิตกกังวลจะขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือ (เอมอร ชินพัฒนพงษ์ศา. 2530 : 17 - 20 ; นิรา พรเดชวงศ์. 2539 : 31 - 33 ; Hawton. 1991 : 3911 - 3912)

1. ปัจจัยด้านบุคคลหรือส่วนตัว (Host) ซึ่งมีหลายด้านดังนี้

ด้านร่างกาย ผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะอัตวินิบาตกรรมนั้นส่วนมากมัก เป็นบุคคลที่มีสภาพร่างกายไม่สมประกอบ มีความพิการ บุคคลประเภทนี้มักจะเกิดความท้อแท้ใจ หมดอาลัยในชีวิต มองไม่เห็นคุณค่าของชีวิต รู้สึกไร้ค่าคิดว่าตนเองเป็นภาระของบุคคลรอบข้าง นอกจากเรื่องความพิการแล้ว การเป็นโรคภัยแรงไม่มีทางรักษาให้หายได้หรือยากแก่การรักษา เช่น โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน โรคหอบหืด โรคลมชัก หรือโรคที่ทำให้เกิดความพิการ

เสียโฉมหรือสูญเสียสมรรถภาพทางเพศ สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลอ่อนแอลง เกิดความท้อแท้ไม่
อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป จึงอาจคิดฆ่าตัวตายได้

ด้านจิตใจ ส่วนใหญ่แล้วสาเหตุที่ทำให้เกิดการฆ่าตัวตาย ได้แก่ ความผิดปกติทางด้าน
ร่างกาย ปัญหาภายในบ้าน ปัญหาชีวิตสมรส ปัญหาเศรษฐกิจ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้
กับคนทั่วไปในสังคมได้ คนส่วนใหญ่สามารถที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้ มีเพียงบางส่วนเท่า
นั้นที่เลือกวิธีการทำลายตนเอง เพื่อหนีปัญหา ซึ่งจะเห็นว่าปัญหานั้นไม่ใช่สาเหตุสำคัญของ
อัตวินิบาตกรรม แต่เป็นสาเหตุกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอยู่ก่อน
แล้ว สิ่งที่แอบแฝงอยู่ในตัวบุคคลนั้นคือ ความผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์

จากการศึกษารายงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย พอที่จะนำมาสรุปปัจจัย
เสี่ยงต่อการคิดฆ่าตัวตายในแง่ของปัจจัยส่วนบุคคล ได้ดังนี้

เพศ ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในอัตราส่วน 1.5 - 2.5 ต่อ
1 ส่วนผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

อายุ การพยายามฆ่าตัวตายพบมากในผู้ที่มีอายุน้อย ในเพศหญิงกลุ่มอายุที่พบว่า
พยายามฆ่าตัวตายมากที่สุดคือ 15 - 19 ปี ส่วนเพศชายอยู่ในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี มากที่สุด อัตรา
ของผู้พยายามฆ่าตัวตายจะลดลงเรื่อย ๆ ตามอายุที่สูงขึ้น

สถานภาพทางสมรส การพยายามฆ่าตัวตายพบในผู้ที่เป็นโสด หม้าย หย่าร้างแยกกัน
การที่พบว่าผู้ที่เป็นโสดเป็นผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายมากกว่า เพราะว่าผู้ป่วยประมาณครึ่งหนึ่งเป็น
ผู้ที่มีอายุน้อย ในไทยพบว่าผู้เป็นหม้าย แยกกัน หย่าร้าง พบได้น้อยกว่าต่างประเทศ เนื่องจาก
การหย่าร้างมีอัตราสูงมากในต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ระดับการศึกษา ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายพบมากในผู้ที่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำในไทยส่วน
ใหญ่จะพบในผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม

บุคลิกภาพ จากการศึกษาของสวัทนา อารีพรรค (2523) พบว่า ผู้พยายามฆ่าตัวตาย
มักมีความผิดปกติทางบุคลิกภาพ เช่น บุคลิกภาพแยกตัว (Schizoid)

โรคทางจิตเวช โรคทางจิตเวชที่พบบ่อยที่สุดในผู้พยายามฆ่าตัวตายคือโรคประสาทซึม
เศร้า และบุคลิกภาพผิดปกติ

2. ปัจจัยด้านสื่อหน้าหรือตัวกระทำ (Agent)

แอลกอฮอล์ (Alcohol) สุรามีบทบาทในการก่อให้เกิดความแปรปรวนทาง
จิตใจ ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน เพ้อคลั่ง จนอาจทำให้เกิดการทำร้ายตนเองได้

สารมีพิษและยา (Toxic Agent และ Drug) เช่น ยาฆ่าแมลง ยาเบื่อหนู ยาฆ่าหญ้า
Morphine, Lead, Arsenic, กัญชา, แอมเฟตามีน, ยาเสพติด, ยานอนหลับ, ยากล่อมประสาท
 ฯลฯ

อาวุธต่าง ๆ ได้แก่ มีด ปืน เชือก เป็นต้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยายามอัตวินิบาตกรรม เหล่านี้ยังขึ้นอยู่กับภูมิและความสามารถในการใช้อาวุธของแต่ละคน

โรคทางกายและทางจิต โรคบางอย่าง เช่น โรคจิตจากพิษสุรา ซิฟิลิสขั้นสมอง โรคจิตเนื่องจากยา การเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรง เรือร้าง หรือการเจ็บป่วยทางร่างกายแบบเฉียบพลัน อาจก่อให้เกิดภาวะเพื่อคลั่ง กระตุ้นให้เกิดอาการของโรคประสาทหรือความแปรปรวนทางอารมณ์ ซึ่งนำไปสู่การฆ่าตัวตาย

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ด้านของผู้ป่วยนับตั้งแต่ภายในครอบครัวไปจนถึงสังคมรอบข้าง

ครอบครัว ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่เล็กที่สุดของสังคม มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพของบุคคล ถ้าครอบครัวมีสภาพไม่ปกติสุข มีความไม่เป็นระเบียบในครอบครัว เช่น ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกกันอยู่ ละทิ้ง เลิกเลี้ยง ครอบครัวอยู่อย่างไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลในทางจิตใจ ไม่มีความผูกพันรักใคร่กัน มีภาวะวิกฤติเกิดขึ้นในครอบครัว เช่น หัวหน้าครอบครัวประสบอุบัติเหตุ ต้องโทษจำคุกหรือล้มละลาย ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น มองโลกในแง่ร้าย เศร้าหมอง อาจทำให้มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นซึ่งต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่อเกิดความสูญเสียผิดหวังจะเกิดความรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรง โศกเศร้าเสียใจมากและนานกว่าคนธรรมดา (เป็นลักษณะของผู้ป่วยด้วยโรคประสาทซึมเศร้า) ซึ่งอาจใช้กลไกการป้องกันตัวเองชนิด Introjection โดยรับเอาความรู้สึกที่ไม่ดีเข้ามาไว้ในตนเอง ความรู้สึกไร้ค่าและอารมณ์เศร้าจะเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุให้คิดอยากตาย และพยายามฆ่าตัวตาย

การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวก็มีผลต่อการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็กเช่นกัน เช่น แม่ซึ่งรักลูกเกินไป ปกป้องลูกมากเกินไป ห่วงแหนลูก คอยดูแลช่วยเหลือควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง จะมีผลทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา (Dependent)

สภาพทางสังคม ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากมาย มีผลทำให้คนในสังคมต้องต่อสู้ดิ้นรน แกร่งแย่งแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของตนและครอบครัว คนชนบทก็มีการอพยพเข้าไปในเมืองหลวง ทำให้เกิดแหล่งเสื่อมโทรมและปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น การว่างงาน ค่าครองชีพ ความยากจน สถานบริการทางสุขภาพอนามัยหรือทางการศึกษาไม่เพียงพอ อาจก่ออาชญากรรมได้ง่าย

ในสังคมที่มีความวุ่นวายมาก ๆ หรือมีความไม่เป็นระเบียบในสังคมย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคคลที่อยู่ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตใจและอารมณ์ของคนในสังคมย่อมมีการผันแปรจากแรงกดดันรอบด้าน พบว่า ความเจริญของบ้านเมืองมีขึ้นมากเท่าใดคนในสังคมก็จะมีโอกาสป่วยด้วยโรคจิตและโรคประสาทมากขึ้นเท่านั้น ภาวะความตึงเครียด ความวิตกกังวล

และวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต หากส่งผลกระทบต่อชีวิตเพียงเล็กน้อยก็สามารถจะอดทนและแก้ไขได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่หรือภาวะวิกฤติเกินกว่าบุคคลนั้นจะสามารถแก้ไขได้หรือปรับตัวได้ ก็อาจนำไปสู่การฆ่าตัวตาย

สภาพทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดภาวะวิกฤติในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ซึ่งได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การว่างงาน ภาวะเงินฝืดเงินเฟ้อ

สภาพดิน ฟ้า อากาศ ยังไม่มีการศึกษาที่ยืนยันแน่นอน แต่มีผู้ที่ให้ความสนใจศึกษาและคิดว่าอาจเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เวนซ์ (Wenz. 2524) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของฤดูกาลที่มีผลต่อพฤติกรรมของการฆ่าตัวตาย พบว่า มีผู้พยายามฆ่าตัวตายมากในฤดูหนาว (Winter) และน้อยที่สุดในฤดูร้อน (Summer)

โรนาลด์ (Ronald. 1982 : 265 - 286) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพยายามฆ่าตัวตาย โดยแบ่งเป็น 3 ประการคือ

1. ด้านร่างกาย (Biology) ได้แก่

- 1.1 พันธุกรรม (Heredity) เช่น ลักษณะโครงสร้างของกระดูก กลุ่มเลือด ลักษณะทางเพศ หน้าตา สีผิว สติปัญญา
- 1.2 ความเจ็บป่วยของร่างกาย
- 1.3 โรคติดเชื้อของระบบประสาท เช่น ลมชัก ลมบ้าหมู เยื่อหุ้มสมองอักเสบ
- 1.4 อันตรายจากการคลอด (Birth Trauma) เช่น คลอดยาก การใช้เครื่องมือช่วยคลอดรวมถึงความรู้สึกของแม่ระหว่างตั้งครรภ์

1.5 ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ และเมตาบอลิซึม (Metabolism)

1.6 ภาวะโภชนาการ

2. ด้านจิตใจ (Psychology) ได้แก่

- 2.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ ลูก ซึ่งนับเป็นรากฐานสำคัญ
- 2.2 การอบรมเลี้ยงดูการกระตุ้นพัฒนาการทางด้านจิตใจและสังคม
- 2.3 ทศนคติของพ่อแม่ แบบฉบับของการปรับตัวต่อปัญหาอุปสรรคที่เผชิญในชีวิต
- 2.4 สภาพแวดล้อมภายในบ้าน สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในครอบครัว และที่ทำงาน

2.5 เหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของครอบครัว หรือบาดแผลทางจิตใจ

2.6 การรู้จักตนเองและรู้จักค่าของคน

3. ด้านสังคม (Social) ได้แก่

3.1 การปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว การมีสัมพันธภาพที่ต่อเนื่อง

3.2 แบบฉบับการเลี้ยงดูเด็กในสังคม

3.3 ระบบการศึกษา

3.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ

3.5 ระบบการเมือง การปกครอง

3.6 สภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศ สภาวะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย

3.7 ระบบสวัสดิการสังคม

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประการใหญ่ๆ ดังนี้

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด บุคลิกภาพ ประวัติการใช้สารเสพติด ประวัติการเจ็บป่วย
2. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่
 - 2.1 ด้านครอบครัว แยกเป็น สัมพันธภาพในครอบครัวฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว
 - 2.2 ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 31,436 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 14,705 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 16,731 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 1,141 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มดังนี้

1. ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้านความเชื่อมั่น ร้อยละ 97 จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างยามาเน่ (Yamane) พบว่า ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,064 คน
2. จำแนกประชากรแบ่งออกเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ จำนวน 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ มีโรงเรียนจำนวน 26 โรงเรียน
3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างของอำเภอได้ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง
4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในเขตอำเภอ โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายอำเภอละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอต่าง ๆ 5 โรงเรียน แล้วสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มทุกระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนมาระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวน 1,141 คน ดังแสดงในตารางดังนี้

ตาราง 1 แสดงรายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน(คน)
1	โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์	เมือง	205
2	โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง	บ้านโป่ง	251
3	โรงเรียนโพธารามพัฒนาเสนา	โพธาราม	243
4	โรงเรียนปากท่อพิทยาคม	ปากท่อ	224
5	โรงเรียนสายธรรมจันทร์	ดำเนินสะดวก	218
	รวม		1,141

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่
 - 1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียน
 - 1.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
2. แบบสอบถามด้านครอบครัว ได้แก่
 - 2.1 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง
 - 2.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 - 2.3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว
3. แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
4. แบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้
 - 1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริงของตัวเอง

1. เพศ	[]	ชาย
	[]	หญิง
2. อายุ	[]	13 - 15 ปี
	[]	16 - 18 ปี
3. กำลังศึกษาอยู่ระดับ	[]	มัธยมศึกษาตอนต้น
	[]	มัธยมศึกษาตอนปลาย
4. ลำดับที่ของการเกิด	[]	บุตรคนโต
	[]	บุตรคนกลาง
	[]	บุตรคนสุดท้อง

5. ประวัติการใช้สารเสพติด (บุหรี่, ยาบ้า, สุรา, กัญชา, ทินเนอร์, ยานอนหลับและยาเสพติดชนิดอื่นๆ)

[] เคยใช้ ระบุชนิด

[] ไม่เคยใช้

1.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (MPI) ของ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (ม.ป.ป.) และแบบสอบถามบุคลิกภาพของ ชมนุช บุญสิทธิ์ (2541)

1.2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 28 ข้อ

1.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามบุคลิกภาพไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 28 ข้อที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับ ม.1 – ม.6 โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาถึงคะแนนต่ำสุด แล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูงและ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามได้แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 26 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.000 – 5.984

1.2.6 นำแบบสอบถามบุคลิกภาพไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 – 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ 0.8177

1.2.7 ลักษณะของแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นทุกครั้ง
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่ไม่ค่อยเกิดขึ้น
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่ไม่เกิดขึ้นเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ คำตอบของนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้ และจะเก็บไว้เป็นความลับ ขอให้นักเรียนตอบคำถามด้วยความสบายใจและตรงกับความเป็นจริง

ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นทุกครั้ง
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่เกิดขึ้นบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่ไม่ค่อยเกิดขึ้น
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำที่ไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อพบเพื่อนใหม่ นักเรียนจะเป็นฝ่ายทำความรู้จักก่อน					
0	เมื่ออยู่ในกลุ่มคนมาก ๆ นักเรียนรู้สึกวิตกกังวลในการพูดคุยกับคนเหล่านั้น					
0	นักเรียนชอบแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน					
0	นักเรียนไม่ชอบไปงานสังสรรค์หรืองานเลี้ยงในหมู่เพื่อน					
0	นักเรียนชอบทำอะไรที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำซาก					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่มีลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัวให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริงมาก	ให้	2	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายบุคลิกภาพดังนี้

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	บุคลิกภาพเก็บตัว
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	บุคลิกภาพกึ่งแสดงตัว-เก็บตัว
คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	บุคลิกภาพแสดงตัว

2. แบบสอบถามด้านครอบครัว

เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกใน

ครอบครัวมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัวของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536) และยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวให้สอดคล้องกับ
นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ 3 ตอน จำนวนตอนละ 10 ข้อ

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม สัมพันธภาพในครอบครัวไปหาความเที่ยงตรงเชิง
ประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ
เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา เพื่อตรวจ
สอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไข

2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว 3 ตอน จำนวนตอนละ
10 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน
ระดับ ม.1 – ม.6 โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน จากนั้นนำมา
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของ
กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาถึงคะแนน
ต่ำสุด แล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูงและ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ย
รายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวดังนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน
10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.921 – 9.249

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ
มีค่า t อยู่ระหว่าง 7.376 – 13.785

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว จำนวน
10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.205 – 10.113

2.6 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบ
สอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 – 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพใน
ครอบครัวดังนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.872

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.848

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.908

2.7 ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน นักเรียนกับบิดามารดา นักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อกัน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนวัดประมาณค่าชนิด 6 หน่วย ในแต่ละตอน ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 10 ประโยค

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ในแต่ละตอนจะมีข้อคำถาม 10 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ให้นักเรียนนึกถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวว่ามีลักษณะอย่างไรตามสภาพความเป็นจริง หลังจากนั้นให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับของการกระทำที่แท้จริงของนักเรียน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองและพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
0	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันรักใคร่กลมเกลียวกันดี						
0	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันไม่ค่อยได้พบหน้ากัน						
0	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันสามารถฟังพากันได้						
0	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมักหลบหลีกไม่ยากพบหน้ากัน ..						

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
0	ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครองที่เข้าใจฉัน						
0	ฉันมักมีเรื่องขัดแย้งกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง						
0	ฉันรู้สึกว่าคุณแม่หรือผู้ปกครองกับฉันเข้าใจกันดี						
0	ฉันไม่ค่อยได้พบหน้าและพูดคุยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง						

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
0	ฉันดีใจที่มีพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวเช่นที่ฉันมีอยู่.....						
0	ฉันมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับพี่น้องหรือสมาชิกในบ้านบ่อยๆ ..						
0	ฉันมักโดนพี่หรือน้องหรือบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวรังแก						
0	ฉันสามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับพี่น้องหรือสมาชิกในบ้านของฉันได้						

3. แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของ สานิตย์ รัตตัญญู (2533) เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535) และวรางคณา แสงวิภาค (2542)

3.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 24 ข้อ

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 24 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาถึงคะแนนต่ำสุด แล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูงและ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.462 – 7.091

3.6 นำแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 – 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเท่ากับ 0.8417

3.7 ลักษณะของแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อจะได้นำไปวัดถึงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน

ตัวอย่าง แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ทีละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเลือก

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
	ด้านบรรยากาศในโรงเรียน					
0	นักเรียนรู้สึกว่าได้เรียนอย่างสนุกสนานใน ชั้นเรียน					
0	บริเวณโรงเรียนสวยงามสะอาดร่มรื่น					
	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน					
0	นักเรียนรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ทำงานกลุ่มกับ เพื่อนๆ					
0	เพื่อน ๆ ไม่เข้าใจนักเรียน					
	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู					
0	อาจารย์มีอารมณ์ขันและเป็นกันเองกับ นักเรียน					
0	อาจารย์ตำหนินักเรียนเสมอเมื่อทำอะไร ไม่เป็นที่พอใจ					

4. แบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1.1 ศึกษาวิทยานิพนธ์เฉพาะ ศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิอดอยากฆ่าตัวตาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.1.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบวัดความคิอดอยากฆ่าตัวตาย (SSI) ของเบคส์, โคเวคส์ และเวสแมน (Beck, Kovacs and Weissman, 1979) และแบบสอบถามความคิอดอยากฆ่าตัวตายของ ศิริชัย ดาภิการันนท์ (2541)

4.1.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 12 ข้อ

4.1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทาสุริक्षा ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน จำนวน 12 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาถึงคะแนนต่ำสุด แล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูงและ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.812 – 8.328

4.1.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 – 133) ได้ค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนเท่ากับ 0.732

4.1.7 ลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นความรู้สึกอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกกลุ่มเปรียบเทียบตามแบบของฮาเตอร์ (Hater)

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นความรู้สึกของตนเองที่ผ่านมาตามข้อคำถามในแต่ละข้อว่านักเรียนมีความคิด ความรู้สึก เหมือนกับนักเรียนในกลุ่มด้านซ้ายมือ หรือด้านขวามือ ต่อจากนั้น ให้พิจารณาว่านักเรียนมีความคิดตรงหรือใกล้เคียงกับกลุ่มที่เลือก แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางด้านนั้นเพียงช่องเดียว

2. คำตอบของนักเรียนไม่มีผิดหรือถูก กรุณาตอบให้ตรงตามความคิดเห็นความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อประโยชน์ของนักเรียนเอง คำตอบของนักเรียนจะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ

ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า	ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ข้อคำถาม		ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า
		0 นักเรียนบางคนรู้สึกว่ามี ความสุข สนุกสนาน เมื่ออยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูง	นักเรียนบางคนรู้สึกว่ามี เหมือนอยู่คนเดียวในโลก ไม่มีความสุข แม้จะอยู่ ท่ามกลางเพื่อนฝูง		
		0 นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีอะไรดี และไม่เป็น ที่ต้องการของใครๆ	นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า มีประโยชน์ เป็นที่ต้องการ ของใครๆ		

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางด้านบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

ความคิดตรงกับข้าพเจ้า ให้ 1 คะแนน

ความคิดใกล้เคียงกับข้าพเจ้า ให้ 2 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางด้านลบ

ความคิดใกล้เคียงกับข้าพเจ้า ให้ 3 คะแนน

ความคิดตรงกับข้าพเจ้า ให้ 4 คะแนน

คะแนนตั้งแต่ เปอร์เซนไทล์ที่ 75 ขึ้นไป มีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง

50 – 75 มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง

26 – 49 มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างต่ำ

0 - 25 ไม่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายจนถึง

มีความคิดอยากฆ่าตัวตายต่ำ

4.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.2.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความคิดอยากฆ่าตัวตายของนिरา พรเดชวงศ์ (2539) และศิริชัย ดาภิการันนท์ (2541)

4.2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดความรู้สึก (ตอนที่ 2) ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียนที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.นันทาสุริक्षा ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบางแพปฐมพิทยาราชบุรี จำนวน 100 คน ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4.2.5 ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนว่าคิดระดับใด อะไรเป็นสาเหตุให้ลงมือทำร้ายตนเอง และมีเหตุการณ์ใดเข้ามาเกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายในครั้งนั้น

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียน (ตอนที่ 2)

คำชี้แจง

แบบสอบถามในตอนนี้ทำเฉพาะนักเรียนที่เคยคิดทำร้ายตนเองโดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความตามความจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

0 ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา หากนักเรียนเคยคิดทำร้ายตนเอง นักเรียนกระทำถึงขั้นใด

[] เพียงแต่คิด (ไม่ต้องทำต่อ)

[] คิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ (ไม่ต้องทำต่อ)

[] เคยลงมือกระทำแล้ว (ทำข้อต่อไป)

0 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจกระทำ

- [] ปัญหาการเรียน
- [] ปัญหาความรัก
- [] ปัญหากับบิดา มารดา
- [] ปัญหาเรื่องเพื่อน
- [] อื่น ๆ (ระบุ)

0 เหตุการณ์ที่ทำให้เป็นทุกข์ และรู้สึกว่ารุนแรง จนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
ในครั้งนั้น

.....
.....

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเสนอต่อ

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2543 - 26 มกราคม 2544 รวมทั้งสิ้น 1,180 ฉบับ และนำมาคัดเลือก
ฉบับที่สมบูรณ์ 1,141 ฉบับ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามเหล่านั้นมาตรวจสอบให้คะแนนและนำ
ข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. การวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ และสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่

เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนโดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple
Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าความถี่
2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร $t\text{-test}$ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139)
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 หาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดอยากฆ่าตัวตายกับตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และความคิดทำร้ายตนเองของนักเรียนวัยรุ่น โดยการวิเคราะห์หาค่าไคสแควร์ (Chi-Square) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 106 – 110)
 - 3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
 - 3.3 การวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ และสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น โดยใช้วิธี วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regreesion Analysis) แบบป้อนเข้าทุกตัวแปรและแบบขั้นตอน (Stepwise) (กัลยา วาณิชบัญชา. 2542 : 261 – 274)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
P	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Beta	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์
χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบไคสแควร์ (Chi-Squared)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
SEX	แทน	เพศ
AGE	แทน	อายุ
EDU	แทน	ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
NO	แทน	ลำดับที่ของการเกิด
TP	แทน	บุคลิกภาพ
PRG	แทน	ประวัติการใช้สารเสพติด
FRQ	แทน	การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน
HLT	แทน	ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย
MH	แทน	ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ
INC	แทน	เศรษฐกิจของครอบครัว
SK	แทน	ประวัติบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยทางจิต
TRF	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครอง
TRP	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
TRC	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว
TE	แทน	สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
S	แทน	ความคิดอยากทำร้ายตนเอง
TTH	แทน	ความคิดอยากฆ่าตัวตาย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนวัยรุ่น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือกระตุ้นให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์คำแนะนำนักจิตวิทยาสำคัญของตัวแปรด้าน

ส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนวัยรุ่น

การวิเคราะห์ส่วนนี้ได้นำข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ใน

ตาราง 2 - 4

ตาราง 2 ค่าจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่น

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	433	37.9
	หญิง	708	62.1
	รวม	1,141	100.0
อายุ	13 – 15 ปี	628	55.0
	16 – 18 ปี	513	45.0
	รวม	1,141	100.0
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	ม.ต้น	581	50.9
	ม.ปลาย	560	49.1
	รวม	1,141	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำดับที่ของการเกิด	บุตรคนโต	554	48.6
	บุตรคนกลาง	214	18.8
	บุตรคนสุดท้อง	373	32.7
	รวม	1,141	100.0
บุคลิกภาพ	เก็บตัว	131	11.5
	กึ่งแสดงตัว-เก็บตัว	1008	88.3
	แสดงตัว	2	0.2
	รวม	1,141	100.0
ประวัติการใช้สารเสพติด	เคยใช้	65	5.7
	ไม่เคยใช้	1076	94.3
	รวม	1141	100.0
การใช้ในปัจจุบัน	ใช้เสมอ ๆ	40	3.5
	ใช้นาน ๆ ครั้ง	25	2.19
	ไม่เคยใช้	1076	94.3
	อื่นๆ ระบุ	0	0
	รวม	1,141	100.0
ประวัติการเจ็บป่วย ด้านร่างกาย	มีโรคประจำตัว	186	16.3
	ไม่มี	955	83.7
	รวม	1,141	100.0
ประวัติการเจ็บป่วย ด้านจิตใจ	เคยรับการรักษาด้านอารมณ์ และจิตใจ	19	1.7
	ไม่เคย	1122	98.3
	รวม	1141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมีจำนวน 1,141 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 708 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ และ 37.9 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามอายุของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีอายุตั้งแต่ 13 – 15 ปี จำนวน 628 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 และมีอายุ 16 – 18 ปี จำนวน 513 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า เป็นนักเรียนระดับมัธยมต้น จำนวน 581 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 และเป็นนักเรียน มัธยมปลาย 560 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามลำดับที่ของการเกิด พบว่า นักเรียนเป็นบุตรคนโต จำนวนมากที่สุด มีจำนวน 554 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 และเป็นบุตรคนสุดท้อง 373 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 เป็นบุตรคนกลาง 214 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8

เมื่อจำแนกตามบุคลิกภาพพบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพกึ่งแสดงตัว – กึ่งเก็บตัว จำนวนมากที่สุด มีจำนวน 1,008 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3 มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

เมื่อจำแนกตามประวัติการใช้สารเสพติด พบว่า มีนักเรียนไม่เคยใช้สารเสพติด มีจำนวน 1076 คน คิดเป็นร้อยละ 94.3 และมีนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

เมื่อจำแนกนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด พบว่า นักเรียนใช้เสมอ ๆ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ใช้นาน ๆ ครั้ง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 2.19

เมื่อจำแนกตามประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกายของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีโรคประจำตัว จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ไม่มีโรคประจำตัว 955 คน คิดเป็น 83.7

เมื่อจำแนกตามประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ นักเรียนเคยรับการรักษาด้านอารมณ์และจิตใจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ไม่เคยเข้ารับการรักษา จำนวน 1,122 คน คิดเป็นร้อยละ 98.3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามตัวแปรด้านครอบครัว

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่าง บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง	ไม่ดี	41	3.6
	ปานกลาง	315	27.6
	ดี	785	68.8
	รวม	1,141	100.0
ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับบิดา- มารดาหรือผู้ปกครอง	ไม่ดี	45	3.9
	ปานกลาง	294	25.8
	ดี	802	70.3
	รวม	1,141	100.0
ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับพี่น้องหรือ สมาชิกในครอบครัว	ไม่ดี	57	5.0
	ปานกลาง	436	38.2
	ดี	648	56.8
	รวม	1,141	100.0
ฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว (รายได้ ต่อเดือน)	รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท	316	27.7
	รายได้ 5,000-15,000 บาท	665	58.3
	รายได้สูงกว่า 15,000 บาท	160	14.0
	รวม	1,141	100.0
ประวัติบุคคลใน ครอบครัว เคยมีความ เจ็บป่วยทางจิต	มี	42	3.7
	ไม่มี	1,099	96.3
	รวม	1,141	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมีลักษณะดังนี้

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันดี จำนวน 785 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาคือ ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 และมีความสัมพันธ์ไม่ดี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จำนวน 802 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 และมีความสัมพันธ์ไม่ดี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวดี มีจำนวน 648 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 มีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 และมีความสัมพันธ์ไม่ดีระหว่างตัวนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวน 665 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 และมีเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับสูง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีประวัติบุคคลในครอบครัวไม่เคยมีความเจ็บป่วยทางจิต จำนวน 1,099 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3 และเคยมีความเจ็บป่วยทางจิต จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บรรยากาศในโรงเรียน	ไม่ดี	34	3.0
	ปานกลาง	831	72.8
	ดี	276	24.2
	รวม	1,141	100.0
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	ไม่ดี	36	3.2
	ปานกลาง	562	49.3
	ดี	543	47.6
	รวม	1,141	100.0
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	ไม่ดี	79	6.9
	ปานกลาง	633	55.5
	ดี	429	37.6
	รวม	1,141	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนวัยรุ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดังนี้

นักเรียนวัยรุ่น มีความคิดเห็นว่าบรรยากาศในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 831 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 บรรยากาศในโรงเรียนดี มีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และบรรยากาศไม่ดี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

นักเรียนวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 562 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 มีสัมพันธภาพกับครูดี จำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 และมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ คือ จำนวน 633 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมา มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี จำนวน 429 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน
วัยรุ่น การวิเคราะห์นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 จำนวนความถี่ร้อยละ จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน
วัยรุ่น

การวิเคราะห์ในตอนนี้ได้นำความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมาแบ่ง
ระดับตามจำนวนและหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่น จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

นักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายจนถึงมีความคิดอยากฆ่าตัวตายต่ำ	329	28.80
มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างต่ำ	424	37.20
มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง	275	24.10
มีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง	113	9.90
รวม	1,141	100.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 37.20 รองลงมาคือไม่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายจนถึงมี
ความคิดอยากฆ่าตัวตายต่ำ ร้อยละ 28.80 มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง ร้อยละ
24.10 และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง ร้อยละ 9.90 ตามลำดับ

2.2 เปรียบเทียบตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
กับระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยนำระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น
ในแต่ละระดับเปรียบเทียบกับตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดย
ทดสอบความแตกต่างด้วยไคสแควร์ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 6 - 21

ตาราง 6 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรเพศ จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย
ของนักเรียนวัยรุ่น

เพศ	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ชาย	110	175	110	38	433	6.2246 P=.101
หญิง	219	249	165	75	708	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปร อายุ จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย
ของนักเรียนวัยรุ่น

อายุ	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
13 – 15 ปี	207	258	121	42	628	42.1628 P = .000
16 – 18 ปี	122	166	154	71	513	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่อายุต่างกันจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรระดับชั้นที่กำลังศึกษา จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ม.ต้น	177	244	118	42	581	24.1551 P= .000
ม.ปลาย	152	180	157	71	560	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีระดับชั้นที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรลำดับของการเกิด จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ลำดับของการเกิด	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
บุตรคนโต	161	214	123	56	554	22.7069 P = .000
บุตรคนกลาง	43	83	55	33	214	
บุตรคนสุดท้อง	125	127	97	24	373	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า ลำดับการเกิดของนักเรียนที่ต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับความคิด
อยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
แสดงตัว	1	1	-	-	2	28.2397 P = .000
กึ่งเก็บตัว - แสดงตัว	269	391	254	94	1008	
เก็บตัว	59	32	21	19	131	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะมีระดับ
ความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรการใช้สารเสพติด จำแนกตามระดับความคิด
อยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

การใช้สาร เสพติด	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
เคยใช้	11	26	21	7	65	5.5190 P = .137
ไม่เคยใช้	318	398	254	106	1,076	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า การเคยใช้สารเสพติดและไม่เคยใช้สารเสพติด
ของนักเรียนมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
มีโรคประจำตัว	52	67	52	15	186	2.2662 P = .519
ไม่มี	277	357	223	98	955	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกายของนักเรียนที่มีโรคประจำตัวหรือไม่มีโรคประจำตัว จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
เคยรับการรักษา	4	7	4	4	19	2.9059 P = .406
ไม่เคย	325	417	271	109	1,122	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจของนักเรียนที่เคยรับการรักษาและไม่เคยรับการรักษา มีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	8	23	7	3	41	48.4582 P = .000
ปานกลาง	60	149	89	17	315	
ดี	261	252	179	93	785	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	3	27	14	1	45	79.4149 P = .000
ปานกลาง	47	145	87	15	294	
ดี	279	252	174	97	802	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับพี่น้องหรือ สมาชิกในครอบครัว	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	9	29	18	1	57	59.0429 P = .000
ปานกลาง	89	195	121	31	436	
ดี	231	200	136	81	648	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรเศรษฐกิจของครอบครัว จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

เศรษฐกิจของ ครอบครัว (รายได้)	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	92	125	73	26	316	11.2072 P = .082
รายได้ 5,000-15,000 บาท	196	243	166	60	665	
รายได้สูงกว่า 15,000 บาท	41	56	36	27	160	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 17 พบว่า เศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนที่ต่างกันจะมีระดับความอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 จำนวนและการเปรียบเทียบของตัวแปรประวัติดุคคลในครอบครัวมีความเจ็บป่วยทางจิต จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ประวัติดุคคล ในครอบครัว เจ็บป่วยทางจิต	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
มี	5	21	11	5	42	6.5240
ไม่มี	324	403	264	108	1,099	P = .088
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18 พบว่า ประวัติดุคคลในครอบครัวของนักเรียนที่มีบุคคลเจ็บป่วยทางจิตและไม่มีบุคคลเจ็บป่วยทางจิต มีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรด้านบรรยากาศในโรงเรียน จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

บรรยากาศใน โรงเรียน	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	7	15	12	-	34	26.6045 P = .000
ปานกลาง	214	329	204	84	831	
ดี	108	80	59	29	276	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 19 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านบรรยากาศในโรงเรียนที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 20 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	3	21	9	3	36	46.8800 P = .000
ปานกลาง	126	235	154	47	562	
ดี	200	168	112	63	543	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 20 พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 21 จำนวนและการเปรียบเทียบตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู จำแนกตามระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู	ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น				จำนวน (คน)	χ^2
	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	สูง		
ไม่ดี	14	37	25	3	79	49.8599 P = .000
ปานกลาง	149	260	168	56	633	
ดี	166	127	82	54	429	
รวม	329	424	275	113	1,141	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 21 พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูที่ต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการทำร้ายตนเองและเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือกระตุ้นให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

การวิเคราะห์นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.1 จำนวนความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความคิดทำร้ายตนเอง สาเหตุสำคัญของการลงมือทำร้ายตนเอง และเหตุการณ์ที่ทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1.1 นำระดับความคิดทำร้ายตนเองมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 จำนวน ร้อยละ ของความคิดทำร้ายตนเอง นักเรียนกระทำถึงขั้นใด

ความคิดและการกระทำ	จำนวน	ร้อยละ
เพียงแต่คิด	624	54.70
คิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ	148	13.00
เคยลงมือกระทำแล้ว	87	7.60
รวมนักเรียนที่คิด	859	75.30
นักเรียนที่ไม่คิด	282	24.70
รวม	1,141	100.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 22 พบว่า นักเรียนที่มีความคิดทำร้ายตนเองมีจำนวนทั้งหมด 859 คน หรือร้อยละ 75.30 ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่เพียงแต่คิด ร้อยละ 54.70 รองลงมาเคยคิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ ร้อยละ 13 และนักเรียนที่เคยลงมือทำร้ายตนเองแล้วมีจำนวน ร้อยละ 7.60

3.1.2 นำสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองมาแจกแจงจำนวนความถี่และหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 จำนวน ร้อยละของสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจกระทำ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการเรียน	44	31.40
ปัญหาความรัก	23	16.40
ปัญหาความเจ็บป่วย	4	2.90
ปัญหากับบิดามารดา	13	9.30
ปัญหาเรื่องเพื่อน	10	7.10
ปัญหาการเงิน	11	7.90
ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	2	1.40
ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	8	5.70
ปัญหาอื่น ๆ	25	17.90
รวม	140	100.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 23 พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองเกิดจากปัญหาการเรียนเป็นส่วนใหญ่มีถึงร้อยละ 31.40 รองลงมาเป็นปัญหาอื่น ๆ ร้อยละ 17.90 และปัญหาความรักร้อยละ 16.40 ปัญหากับบิดา มารดา ร้อยละ 9.30 ปัญหาการเงิน ร้อยละ 7.90 ปัญหาเรื่องเพื่อนร้อยละ 7.10 ตามลำดับ

3.1.3 นำเหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มาก และรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้
มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสาเหตุและเหตุการณ์ที่ทำให้เป็นทุกข์
มาก และรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย

สาเหตุและเหตุการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหากับบิดามารดา (ผู้ปกครอง)		
บิดามารดาหย่าร้าง	2	3.51
ทะเลาะกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	9	15.79
คิดว่าบิดามารดาไม่รัก	2	3.51
บิดามารดาทะเลาะกัน	4	7.02
บิดามารดาไม่เข้าใจ	6	10.52
บิดามารดาดุดำทุบตี	2	3.51
เบียดเบียนที่บิดามารดาบ่นว่าทุกวัน	1	1.75
รวม	26	45.61
ปัญหากับพี่น้อง และสมาชิกในครอบครัว		
ทะเลาะกับน้อง	2	3.51
ทะเลาะกับสมาชิกในครอบครัว	1	1.75
ทะเลาะกับพี่แล้วแม่ว่าเป็นคนผิด	1	1.75
ทะเลาะกับน้องและพ่อเข้าข้างน้อง	1	1.75
สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจ	2	3.51
รวม	7	12.28
ปัญหาความรัก		
อกหัก ผิดหวัง	1	1.75
ถูกคนรักทอดทิ้ง	2	3.51
คนรักบอกลีก	1	1.75
มีความรักแต่ถูกขัดขวาง	1	1.75
รวม	5	8.77

ตาราง 24 (ต่อ)

สาเหตุและเหตุการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาการเรียน		
เรียนไม่ได้อย่างที่ตนเองหวัง	1	1.75
รวม	1	1.75
ปัญหากับเพื่อน		
เพื่อนไม่คุยด้วยรู้สึกว่าเป็นเพื่อนไม่ยากคบ	1	1.75
รวม	1	1.75
ปัญหากับเครือญาติ		
ขัดแย้งกับญาติ	1	1.75
รู้สึกว่าอาเกลียด	1	1.75
ปู่กับย่าไล่ออกจากบ้าน	1	1.75
รวม	3	5.26
ปัญหากับครู – อาจารย์		
อาจารย์ดูว่าอย่างรุนแรงต่อหน้าเพื่อน ๆ	1	1.75
รวม	1	1.75
ปัญหาสุขภาพ		
ป่วยหนักแล้วไม่มีใครสนใจ	1	1.75
รวม	1	1.75
ปัญหาอื่น ๆ		
ความไม่เข้าใจ กลัวความผิด ผิดหวังพ่อแม่	1	1.75
การเรียนไม่ดีขึ้น เงินไม่พอใช้ ปัญหาความรัก	1	1.75
รู้สึกว่าไม่ค่อยมีคนเข้าใจปัญหาและคอยซ้ำเติม	1	1.75
รู้สึกเหงาและมีปัญหาหลายเรื่อง	1	1.75
ความขัดแย้งระหว่างญาติและความรัก	1	1.75
ขาดความอบอุ่นและไม่มีเงินเพียงพอ	1	1.75
รู้สึกเบื่อบรรยากาศรอบข้าง	1	1.75

ตาราง 24 (ต่อ)

สาเหตุและเหตุการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คนรักทิ้งไป เพื่อนไม่เข้าใจ ญาติไม่เข้าใจ	1	1.75
ถูกกล่าวหาว่าขโมยเงิน	1	1.75
ทะเลาะกับญาติ พี่น้อง และบิดามารดา	1	1.75
เกิดตั้งท้องเลยตัดสินใจฆ่าตัวตาย	1	1.75
โดนบังคับในสิ่งที่ไม่ต้องการ ถูกดูด่าต่อว่า	1	1.75
รวม	12	21.05
รวมทั้งหมด	57	100

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 24 พบว่า เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มาก และรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ส่วนใหญ่เกิดจากการมีปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา ร้อยละ 45.61 รองลงมาเป็นปัญหากับพี่น้อง และสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 12.28 ปัญหาความรัก ร้อยละ 8.77 ปัญหากับครูญาติ ร้อยละ 5.26 และปัญหาการเรียน ปัญหากับเพื่อน ปัญหากับครู-อาจารย์ ปัญหาสุขภาพ มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 1.75

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนกับความคิดทำร้ายตนเอง

3.2.1 การวิเคราะห์ในตอนนี้ได้นำระดับความคิดทำร้ายตนเองมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านต่างๆ โดยการหาค่า ไคร้สแควร์ (χ^2) ผลปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของความคิดทำร้ายตนเองกับตัวแปรด้านต่างๆ

ตัวแปร		ความคิดทำร้ายตนเอง			จำนวน (คน)	(χ^2)
ด้านส่วนตัว	ระดับของตัวแปร	เพียงแต่คิด	คิดวางแผน	ลงมือกระทำแล้ว		
เพศ	ชาย	255	57	26	338	3.9096 P = .141
	หญิง	369	91	61	521	
	รวม	624	148	87	859	
อายุ	13-15 ปี	363	87	40	490	4.8559 P = .088
	16 -17 ปี	261	61	47	369	
	รวม	624	148	87	859	
ระดับชั้นที่ กำลังศึกษา	ม.ต้น	348	88	36	472	27.4574 P = .002
	ม.ปลาย	276	60	51	387	
	รวม	624	148	87	859	
ลำดับที่ การเกิด	บุตรคนโต	313	67	42	422	1.2492 P = .869
	บุตรคนกลาง	124	31	18	173	
	บุตรคนเล็ก	187	50	27	264	
	รวม	624	148	87	859	
บุคลิกภาพ	แสดงตัว	2	-	-	2	1.4815 P = .829
	กึ่งแสดงตัว					
	-เก็บตัว	551	133	75	759	
	เก็บตัว	71	15	12	98	
ประวัติการใช้ สารเสพติด	รวม	624	148	87	859	11.3406 P = .003
	เคยใช้	27	12	11	50	
	ไม่เคยใช้	597	136	76	809	
	รวม	624	148	87	859	

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร		ความคิดทำร้ายตนเอง			จำนวน (คน)	(χ^2)
	ระดับของตัวแปร	เพียงแต่คิด	คิดวางแผน	ลงมือกระทำแล้ว		
ปัจจุบันยัง ใช้อยู่	ใช้เสมอๆ	16	7	6	29	15.8918 P = .014
	ไม่เคยใช้	585	134	74	793	
	ใช้นานๆครั้ง	16	7	7	30	
	อื่นๆ	7	-	-	7	
	รวม	624	148	87	859	
ประวัติความ เจ็บป่วยด้าน ร่างกาย	มีโรคประจำตัว	105	27	9	141	2.7742 P = .249
	ไม่มี	519	121	78	718	
	รวม	624	148	87	859	
ประวัติความ เจ็บป่วยทาง ด้านจิตใจ	เคยรับการ รักษา	6	2	6	14	16.8621 P = .000
	ไม่เคย	618	146	81	845	
	รวม	624	148	87	859	
ประวัติความ เจ็บป่วยทาง ด้านร่างกาย และจิตใจ	มี	111	29	13	153	0.8108 P = .666
	ไม่มี	513	119	74	706	
	รวม	624	148	87	859	
เศรษฐกิจของ ครอบครัว (รายได้)	ต่ำกว่า 5,000	173	47	18	238	4.0241 P = .402
	5,000-15,000	363	84	54	501	
	สูงกว่า 15,000	88	17	15	120	
	รวม	624	148	87	859	
ประวัติบุคคล ในครอบครัว มีความเจ็บ ป่วยทางจิต	มี	23	7	5	35	1.0260 P = .598
	ไม่มี	601	141	82	824	
	รวม	624	148	57	859	

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร		ความคิดทำร้ายตนเอง			จำนวน (คน)	(χ^2)
	ระดับของตัวแปร	เพียงแต่คิด	คิดวางแผน	ลงมือกระทำแล้ว		
ความสัมพันธ์ ระหว่างบิดา มารดาหรือ ผู้ปกครอง	ไม่ดี	28	5	1	34	8.8477 P = .065
	ปานกลาง	166	39	35	240	
	ดี	430	104	51	585	
	รวม	624	148	87	859	
ความสัมพันธ์ ระหว่าง นักเรียนกับ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง	ไม่ดี	29	6	3	38	13.2190 P = .010
	ปานกลาง	151	47	36	234	
	ดี	444	95	48	587	
	รวม	624	148	87	859	
ความสัมพันธ์ ระหว่าง นักเรียนกับ พี่น้อง	ไม่ดี	29	7	13	49	31.5420 P = .000
	ปานกลาง	236	71	35	342	
	ดี	359	70	39	468	
	รวม	624	148	87	859	
บรรยากาศใน โรงเรียน	ไม่ดี	18	6	4	28	1.2990 P = .861
	ปานกลาง	445	105	63	613	
	ดี	161	37	20	218	
	รวม	624	148	87	859	
ความสัมพันธ์ ระหว่าง นักเรียนกับ เพื่อน	ไม่ดี	11	7	7	25	15.2861 P = .004
	ปานกลาง	311	80	46	437	
	ดี	302	61	34	397	
	รวม	624	148	87	859	
ความสัมพันธ์ ระหว่าง นักเรียนกับ ครู-อาจารย์	ไม่ดี	47	4	5	56	10.2231 P = .036
	ปานกลาง	330	91	57	478	
	ดี	247	53	25	325	
	รวม	624	148	87	859	

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร		ความคิดทำร้ายตนเอง			จำนวน (คน)	(χ^2)
	ระดับของตัวแปร	เพียงแต่คิด	คิดวางแผน	ลงมือกระทำแล้ว		
ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น	ต่ำ	186	25	9	220	26.4129 P = .000
	ค่อนข้างต่ำ	224	52	39	315	
	ค่อนข้างสูง	148	52	29	229	
	สูง	66	19	10	95	
	รวม	624	148	87	859	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 25 พบว่า ความคิดทำร้ายตนเองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับระดับชั้นที่กำลังศึกษาของนักเรียน ($\chi^2 = 27.4574$) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง ($\chi^2 = 21.5420$) ประวัติความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ ($\chi^2 = 16.8621$) ประวัติการใช้สารเสพติด ($\chi^2 = 15.8918$) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ($\chi^2 = 15.2861$) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา ($\chi^2 = 13.2190$) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูอาจารย์ ($\chi^2 = 10.2231$) และความคิดอยากฆ่าตัวตาย ($\chi^2 = 26.4129$)

3.2.2 การวิเคราะห์สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองโดยวิธีการคำนวณค่าร้อยละการทดสอบไคว์สแควร์

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ซึ่งมีทั้งหมด 9 สาเหตุ โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ลำดับของการเกิด ประวัติการใช้สารเสพติด ความบ่อยครั้งในการใช้สารเสพติดในปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกายและจิตใจ ความเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว ข้อมูลครอบครัว ข้อมูลด้านครอบครัว ซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว ความเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือ

ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู มีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง 26 – 44 ดังนี้

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ลงมือทำร้ายตนเอง และเพศของนักเรียน

เพศ	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ชาย	17 37.78	10 22.22	1 2.22	4 8.89	2 4.44	7 15.56	1 2.22	1 2.22	2 4.44	45 100.00
หญิง	27 28.42	13 13.68	3 3.16	9 9.49	8 8.42	4 4.21	1 1.05	7 7.37	23 24.21	95 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 16.52 \quad df = 8 \quad P = .036$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 26 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนชาย สาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 37.78) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 22.22) ส่วนในกลุ่มนักเรียนหญิง สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 28.42) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 13.68)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และเพศของนักเรียน พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ลงมือทำร้ายตนเอง และอายุของนักเรียน

อายุ	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
13-15 ปี	13 22.41	11 18.97	1 1.72	7 12.07	6 10.34	4 6.90	1 1.72	4 6.90	11 18.97	58 100.00
16-18 ปี	31 37.80	12 14.63	3 3.66	6 7.32	4 4.88	7 8.54	1 1.22	4 1.22	14 17.07	82 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 6.128 \quad df = 8 \quad P = .633$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 27 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีอายุ 13 – 15 ปี สาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 22.41) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.97) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีอายุ 16 – 17 ปี สาเหตุที่ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 37.80) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 14.63)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง และอายุของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับชั้นที่ศึกษาของนักเรียน

ระดับชั้นที่ศึกษา	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	13 24.07	10 18.52	1 1.85	7 12.96	4 7.41	5 9.26	1 1.85	4 7.41	9 16.67	54 100.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	31 34.83	16 17.98	3 3.37	6 6.74	6 6.74	6 6.74	1 1.12	4 4.49	16 17.98	89 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 4.184$ $df = 8$ $P = .840$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 28 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 24.07) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.52) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 34.83) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 17.98)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และระดับชั้นที่ศึกษาของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกันมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และลำดับที่ของการเกิด

ลำดับที่ ของการ เกิด	ปัญหา การ เรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย	ปัญหา กับ บิดา มารดา	ปัญหา เรื่อง เพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย ทาง จิตใจ	ปัญหา ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ญาติ	อื่นๆ	รวม
บุตรคนโต	24 36.92	12 18.46	3 4.62	3 4.62	7 10.77	3 4.62	1 1.54	3 4.62	9 13.85	65 100.00
บุตรคนกลาง	11 40.74	4 14.81	0 0.00	4 14.81	2 7.41	2 7.41	0 0.00	1 3.70	3 11.11	27 100.00
บุตรคน สุดท้อง	9 18.75	7 14.58	1 2.08	6 12.50	1 2.08	6 12.50	1 2.08	4 8.33	13 27.08	48 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 18.77$ $df = 16$ $P = .281$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 29 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่เป็นบุตรคนโต สาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 36.92) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.46) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่เป็นบุตรคนกลาง สาเหตุที่ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 40.74) รองลงมาคือปัญหาความรัก และปัญหากับบิดามารดา (ร้อยละ 14.81)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดและลำดับที่ของการเกิดของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีลำดับที่การเกิดต่างกันมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และประวัติการใช้สารเสพติด

ประวัติการใช้สารเสพติด	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
เคยใช้	7 50.00	3 21.43	1 7.14	0 0.00	1 7.14	2 14.29	0 0.00	0 0.00	0 0.00	14 100.00
ไม่เคยใช้	37 29.37	20 15.87	3 2.38	13 10.32	9 7.41	9 7.41	2 1.59	8 6.35	25 19.84	126 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 9.073$ df = 8 P = .336										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 30 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด สาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 21.43) และปัญหาการเงิน (ร้อยละ 14.29) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้สารเสพติด สาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 29.37) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 15.87) และปัญหากับบิดามารดา (ร้อยละ 10.32)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายและการเคยใช้สารเสพติดของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เคยใช้และไม่เคยใช้สารเสพติด มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความถี่ในการใช้สารเสพติดในปัจจุบัน

การใช้สาร เสพติดใน ปัจจุบัน	ปัญหา การ เรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย	ปัญหา กับ บิดา มารดา	ปัญหา เรื่อง เพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย ทาง จิตใจ	ปัญหา ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ญาติ	อื่นๆ	รวม
ใช้เสมอๆ	2 40.00	2 40.00	0 0.00	1 20.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	5 100.00
ใช้นานๆ ครั้ง	38 30.40	19 15.20	3 2.40	12 9.60	9 7.20	9 7.20	2 1.60	8 6.40	25 20.00	125 100.00
ไม่เคยใช้	4 40.00	2 20.00	1 10.00	0 0.00	1 10.00	2 20.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	10 100.00
รวม	44 41.12	23 21.50	4 3.74	13 12.15	10 9.35	11 10.28	2 1.87	8 7.48	25 23.36	107 100.00
$\chi^2 = 12.87$ df = 16 P = .683										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 31 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติดและใช้เสมอๆ สาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 40.00) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา (ร้อยละ 20.00) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด แต่ใช้นานๆ ครั้ง สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.40) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 15.20) และในกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้สารเสพติด สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก และปัญหาการเงิน (ร้อยละ 20.00)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายและการใช้สารเสพติดในปัจจุบันของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความถี่ในการใช้สารเสพติดต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย

ประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
มีโรคประจำตัว	5	2	0	3	0	3	0	2	2	17
ไม่มีโรคประจำตัว	29.41	11.76	0.00	17.65	0.00	17.65	0.00	11.76	11.76	100.00
ไม่มีโรคประจำตัว	39	21	4	10	10	8	2	6	23	123
	31.71	17.07	3.25	8.13	8.13	6.50	1.63	4.88	18.70	100.00
รวม	44	23	4	13	10	11	2	8	25	140
	31.43	16.43	2.86	9.29	7.14	7.86	1.43	5.71	17.86	100.00
$\chi^2 = 7.902$ $df = 8$ $P = .443$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 32 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีโรคประจำตัว สาเหตุที่ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 29.41) รองลงมาคือปัญหากับบิดามารดาและปัญหาการเงิน (ร้อยละ 17.65) ปัญหาความรัก ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ และปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 11.76) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่มีโรคประจำตัว สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.71) รองลงมาคือปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 18.70) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 17.07)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกายของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ

ประวัติการ เจ็บป่วย ด้านจิตใจ	ปัญหา การ เรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย	ปัญหา กับ บิดา มารดา	ปัญหา เรื่อง เพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย ทาง จิตใจ	ปัญหา ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ญาติ	อื่นๆ	รวม
เคยรับการ รักษาด้าน อารมณ์ และจิตใจ	2 28.57	2 28.57	0 0.00	2 28.57	0 0.00	1 14.29	0 0.00	0 0.00	0 0.00	7 100.00
ไม่เคย	42 31.58	21 15.79	4 3.01	11 8.27	10 7.52	10 7.52	2 1.50	8 6.02	25 18.80	133 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 6.598$ df = 8 P = .581										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 33 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีเคยรับการรักษาด้านอารมณ์ และจิตใจ สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน ปัญหาความรัก และ ปัญหาบิดามารดา(ร้อยละ 28.57) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่รับการรักษาด้านอารมณ์และจิตใจ สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.58) รองลงมาคือ ปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 18.80) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 15.79)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและ ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เคยและไม่เคยรับการรักษาด้าน อารมณ์ และจิตใจ มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความเจ็บป่วยด้านร่างกายและจิตใจ

ความเจ็บป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
มี	6 27.27	4 18.18	0 0.00	5 22.73	0 0.00	3 13.64	0 0.00	2 9.09	2 9.09	22 100.00
ไม่มี	38 32.20	19 16.10	4 3.39	8 6.78	10 8.47	8 6.78	2 1.69	6 5.08	23 19.49	118 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 11.01$ $df = 8$ $P = .201$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 34 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 27.27) รองลงมาคือ ปัญหาบิดามารดา (ร้อยละ 22.73) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.18) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่มีความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 32.20) รองลงมาคือปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 19.49) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 16.10)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีและไม่มี ความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และเศรษฐกิจของครอบครัว

เศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้)	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ต่ำกว่า 5,000 บาท	8 25.00	5 15.63	0 0.00	3 9.38	2 6.25	5 15.63	0 0.00	3 9.38	6 18.75	32 100.00
5,000 - 15,000 บาท	31 36.90	12 14.29	3 3.57	7 8.33	6 7.14	6 7.14	0 0.00	5 5.95	14 16.67	84 100.00
สูงกว่า 15,000 บาท	5 20.83	6 25.00	1 4.17	3 12.50	2 8.33	0 0.00	2 8.33	0 0.00	5 20.83	24 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 23.8$ df = 16 P = .094										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 35 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 25.00) รองลงมาคือ ปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 18.75) ปัญหาความรักและปัญหาการเงิน (ร้อยละ 15.63) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัว 5,000 – 15,000 บาท สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 36.90) รองลงมาคือปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 16.67) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 14.29) สำหรับนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวสูงกว่า 15,000 บาท สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเองส่วนใหญ่มาจากปัญหาความรัก (ร้อยละ 25.00) รองลงมาคือปัญหาการเรียนและปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 20.83)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความเจ็บป่วยทางจิตใจของคนในครอบครัว

ความเจ็บป่วยทางจิตใจของคนในครอบครัว	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
มี	3 42.86	1 14.29	0 0.00	1 14.29	0 0.00	2 28.57	0 0.00	0 0.00	0 0.00	7 100.00
ไม่มี	41 30.83	22 16.54	4 3.01	12 9.02	10 7.52	9 6.77	2 1.50	8 6.02	25 18.80	133 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 7.128$ df = 8 P = .523										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 36 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีคนในครอบครัวเคยมีความเจ็บป่วยทางจิตใจ สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 42.86) รองลงมาคือ ปัญหาการเงิน (ร้อยละ 28.57) ปัญหาความรัก และปัญหาบิดามารดา (ร้อยละ 14.29) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่มีคนในครอบครัวมีความเจ็บป่วยทางจิตใจ สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.83) รองลงมาคือปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 18.80) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 16.54)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความเจ็บป่วยทางจิตใจของคนในครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีและไม่มีคนในครอบครัวเคยมีความเจ็บป่วยทางจิตใจ มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 37 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
กึ่งเก็บตัว/ แสดงตัว	35 30.97	20 17.70	4 3.54	11 9.73	9 7.96	2 1.77	1 0.88	8 7.08	23 20.35	113 100.00
เก็บตัว	9 33.33	3 11.11	0 0.00	2 7.41	1 3.70	9 33.33	1 3.70	0 0.00	2 7.41	27 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 35.51$ $df = 8$ $P = .000$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 38 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพกึ่งเก็บตัว-แสดงตัว สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.97) รองลงมาคือปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 20.35) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 17.70) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียนและปัญหาการเงิน (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 11.11)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและบุคลิกภาพ พบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 38 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและ ผู้ปกครอง	ปัญหา การเรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความเจ็บป่วย	ปัญหา กับบิดามารดา	ปัญหา เรื่องเพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหา ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	0 0.00	1 100.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	1 100.00
ปานกลาง	16 32.00	10 20.00	2 4.00	6 12.00	3 6.00	5 10.00	0 0.00	5 10.00	3 6.00	50 100.00
ดี	28 31.46	12 13.48	2 2.25	7 7.87	7 7.87	6 6.74	2 2.25	3 3.37	22 24.72	89 100.00
รวม	44 41.12	23 21.50	4 3.74	13 12.15	10 9.35	11 10.28	2 1.87	8 7.48	25 23.36	107 100.00
$\chi^2 = 17.35$ df = 16 P = .363										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 38 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองไม่ดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาความรัก (ร้อยละ 100.00) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองในระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 32.00) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 20.00) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.46) รองลงมาคือ ปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 24.72) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 13.48)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 39 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	2 40.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	2 40.00	1 20.00	5 100.00
ปานกลาง	16 31.37	9 17.65	1 1.96	9 17.65	4 7.84	6 11.76	0 0.00	4 7.84	2 3.92	51 100.00
ดี	26 30.95	14 16.67	3 3.57	4 4.76	6 7.14	5 5.95	2 2.38	2 2.38	22 26.19	84 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00

$$\chi^2 = 32.2 \quad df = 16 \quad P = .009$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 39 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในระดับไม่ดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียนและปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ (ร้อยละ 40.00) และปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 20.00) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.37) รองลงมาคือปัญหาความรักและปัญหากับบิดามารดา (ร้อยละ 17.65) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.95) รองลงมาคือ ปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 26.19) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 16.67)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 40 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	5 38.46	4 30.77	0 0.00	2 15.38	1 7.69	1 7.69	0 0.00	0 0.00	0 0.00	13 100.00
ปานกลาง	15 30.00	8 16.00	1 2.00	8 16.00	2 4.00	4 8.00	0 0.00	5 10.00	7 14.00	50 100.00
ดี	24 31.17	11 14.29	3 3.90	3 3.90	7 9.09	6 7.79	2 2.60	3 3.90	18 23.38	77 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 24.66$ $df = 16$ $P = .076$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 40 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวในระดับไม่ดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 38.46) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 30.77) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวในระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.00) รองลงมาคือ ปัญหาความรักและปัญหากับบิดามารดา (ร้อยละ 16.00) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.43) รองลงมาคือ ปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 23.38) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 14.29)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียน

บรรยากาศ ในโรงเรียน	ปัญหา การ เรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย	ปัญหา กับ บิดา มารดา	ปัญหา เรื่อง เพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย ทาง จิตใจ	ปัญหา ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	2 25.00	3 37.50	0 0.00	2 25.00	0 0.00	1 12.50	0 0.00	0 0.00	0 0.00	8 100.00
ปานกลาง	33 32.04	14 13.59	3 2.91	9 8.74	5 4.85	7 6.80	2 1.94	5 4.85	25 24.27	103 100.00
ดี	9 31.03	6 20.69	1 3.45	2 6.90	5 17.24	3 10.34	0 0.00	3 10.34	0 0.00	29 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 23.15$ $df = 16$ $P = .110$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 41 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนระดับไม่ดี สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาความรัก (ร้อยละ 37.50) และปัญหาการเรียนกับปัญหาบิดามารดา (ร้อยละ 25.00) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 32.04) รองลงมาคือ ปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 24.27) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 13.59) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.03) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 20.69) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ร้อยละ 17.24)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองและความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 42 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	4 44.44	1 11.11	1 11.11	1 11.11	2 22.22	0 0.00	0 0.00	0 0.00	0 0.00	9 100.00
ปานกลาง	19 31.67	11 18.33	0 0.00	9 15.00	3 5.00	7 11.67	2 3.33	3 5.00	6 10.00	60 100.00
ดี	21 29.58	11 15.49	3 4.23	3 4.23	5 7.04	4 5.63	0 0.00	5 7.04	19 26.76	71 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 25.12$ $df = 16$ $P = .068$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 42 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับไม่ดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 44.44) และปัญหาเรื่องเพื่อน (ร้อยละ 22.22) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.67) รองลงมาคือปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.33) และปัญหากับบิดามารดา (ร้อยละ 15.00) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 29.58) รองลงมาคือปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 26.76) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 15.49)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนต่างกันมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 43 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู	ปัญหาการเรียน	ปัญหาความรัก	ปัญหาความเจ็บป่วย	ปัญหากับบิดามารดา	ปัญหาเรื่องเพื่อน	ปัญหาการเงิน	ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ	ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ	อื่นๆ	รวม
ไม่ดี	4 30.77	2 15.38	0 0.00	2 15.38	1 7.69	1 7.69	0 0.00	1 7.69	2 15.38	13 100.00
ปานกลาง	29 33.33	13 18.94	1 1.15	10 11.49	5 5.75	7 8.05	1 1.15	5 5.75	16 18.39	87 100.00
ดี	11 27.50	8 20.00	3 7.50	1 2.50	4 10.00	3 7.50	1 2.50	2 5.00	7 17.50	40 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 9.425$ $df = 16$ $P = .895$										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 43 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูในระดับไม่ดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 30.77) และปัญหาความรัก ปัญหาบิดามารดา และปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 15.38) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูในระดับปานกลาง สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 18.39) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 14.94) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูในระดับดี สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 27.50) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 20.00) และปัญหาอื่นๆ (ร้อยละ 17.50)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูต่างกันมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน

ความคิด อยากฆ่า ตัวตายของ นักเรียน	ปัญหา การ เรียน	ปัญหา ความรัก	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย	ปัญหา กับ บิดา มารดา	ปัญหา เรื่อง เพื่อน	ปัญหา การเงิน	ปัญหา ความ เจ็บ ป่วย ทาง จิตใจ	ปัญหา ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ญาติ	อื่นๆ	รวม
ต่ำ	4 21.05	1 5.26	0 0.00	2 10.53	1 5.26	0 0.00	0 0.00	0 0.00	11 57.89	19 100.00
ค่อนข้างต่ำ	18 29.51	8 13.11	2 3.28	5 8.20	7 11.48	4 6.56	1 1.64	5 8.20	11 18.03	61 100.00
ค่อนข้างสูง	14 31.82	11 25.00	0 0.00	4 9.09	2 4.55	6 13.64	1 2.27	3 6.82	3 6.82	44 100.00
สูง	8 50.00	3 18.75	2 12.50	2 12.50	0 0.00	1 6.25	0 0.00	0 0.00	0 0.00	15 100.00
รวม	44 31.43	23 16.43	4 2.86	13 9.29	10 7.14	11 7.86	2 1.43	8 5.71	25 17.86	140 100.00
$\chi^2 = 46.89$ df = 24 P = .000										

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 44 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับต่ำ สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 57.89) รองลงมาคือ ปัญหาการเรียน (ร้อยละ 21.05) และปัญหาบิดามารดา (ร้อยละ 10.53) และในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างต่ำ สาเหตุที่เคยลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 29.51) รองลงมาคือปัญหาอื่น ๆ (ร้อยละ 18.03) และปัญหาความรัก (ร้อยละ 13.11) ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับค่อนข้างสูง สาเหตุที่เคยคิดลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 31.82) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 25.00) และในกลุ่มนักเรียนที่มีความคิดอยาก ฆ่าตัวตายในระดับสูง สาเหตุที่ลงมือทำร้ายตนเอง ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการเรียน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ปัญหาความรัก (ร้อยละ 18.75)

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเอง และความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายต่างกัน มีสาเหตุที่ทำให้เกิดการลงมือทำร้ายตนเองแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน
ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

การวิเคราะห์ส่วนผู้วิจัยนี้ได้นำตัวแปรเกี่ยวกับด้านส่วนตัวของนักเรียน ด้านครอบครัว
และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ผลปรากฏดังตาราง 45 และ 46

ตอนที่ 4

ตาราง 45 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

	SEX	AGE	EDU	NO	TP	DRG	FRQ	HLT	MH	INC	SK	TRF	TRP	TRC	TE ₁	TE ₂	TE ₃
SEX	1.0000**	-.0121	.0416	.0332	.0652	.1195**	-.0974**	-.0420	.0111	-.0435	.0390	.0157	-.0103	-.0617	.0495	.0569	.0297
AGE		1.0000**	.8713**	.0067	.0652	-.0743**	.0880**	.0125	-.0063	.0841*	-.0198	-.0157	-.0103	-.0617	-.1500**	.0539	-.0694*
EDU			1.0000**	-.0102	.0084	-.0839*	.0945**	.0204	-.0366	.0682	-.0129	.0168	-.0344	-.0039	-.1413**	.0706*	-.0711*
NO				1.0000**	-.0509	.0200	.0027	-.0227	.0076	.0239	-.0087	.0139	.0370	-.0137	-.0234	-.0307	-.0001
TP					1.0000**	-.0059	.0111	.0012	.0664	.1355**	.0247	.1724**	.2019**	.1821**	.1218**	.2680**	.0554
DRG						1.0000**	-.4390**	.0451	.0271	-.0233	.0323	.0178	.0465	.0560	.0321	.0042	.0770*
FRQ							1.0000**	-.0377	.0925**	.0020	-.0195	.0362	-.0019	.0102	-.0046	.0373	-.0079
HLT								1.0000**	.0203	0.0585	.0523	.0540	.0811	.0617	-.0084	.0718*	-.0036
MH									1.0000**	-.0607	-.0254	.0841*	.1094**	.0792*	.0625	.0486	.0725*
INC										1.0000**	.0756*	.1490**	.0826	.0745**	-.0812*	.0735*	-.0713*
SK											1.0000**	.1175**	.1493**	.0566	.0253	.0659	.0215
TRF												1.0000**	.6172**	.4883**	.1915**	.3173**	.2201**
TRP													1.0000**	.6160**	.2652**	.3355**	.2855**
TRC														1.0000**	.2944**	.4340**	.3228**
TE ₁															1.0000**	.3493**	.3845**
TE ₂																1.0000**	.3348**
TE ₃																	1.0000**

** p < .01

* p < .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 45 พบว่า ตัวแปรอิสระย่อยมีสหสัมพันธ์ระหว่างกันมีทั้งค่าบวกและค่าลบ มีค่าตั้งแต่ -.4390 ถึง +.8713

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 45 พบว่า

1. ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปร

กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวพบว่ามีตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ เพศ (SEX) อายุ (AGE) ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) ประวัติการใช้สารเสพติด (DRG) การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน (FRQ) มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีเพศ (SEX) กับ การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน (FRQ) สัมพันธ์กันต่ำสุดเท่ากับ -.0974 และอายุ (AGE) กับระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) สัมพันธ์กันสูงสุดเท่ากับ .8713

กลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว พบว่า มีตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว (TRC) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (INC) ประวัติความเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว (SK) มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีประวัติความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว (SK) กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) สัมพันธ์กันต่ำสุดเท่ากับ .1175 และ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) กับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว (TRC) สัมพันธ์กันสูงสุดเท่ากับ .6160

กลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน (TE_1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE_3) ต่างมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE_2) กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE_3) สัมพันธ์กันต่ำสุดเท่ากับ .3348 และบรรยากาศในโรงเรียน (TE_1) กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE_3) สัมพันธ์กันสูงสุดเท่ากับ .3845

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร

กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวกับกลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ บุคลิกภาพ (TP) สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว (TRC) ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) เศรษฐกิจของครอบครัว (INC) เท่ากับ .2019, .1821, .1724, .1355 ตามลำดับ และการเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ (MH) สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) เท่ากับ .1094 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีเพียง 3 ค่า ได้แก่ การเจ็บป่วยด้านจิตใจ (MH) กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง และสมาชิกในครอบครัว (TRP) เท่ากับ .0841 และ .0789 ตามลำดับ อายุ (AGE) สัมพันธ์กับเศรษฐกิจของครอบครัว (INC) เท่ากับ .0841 ที่เหลือนอกจากนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวกับกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน (TE_1) สัมพันธ์กับบุคลิกภาพ (TP) อายุ (AGE) ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) เท่ากับ .1218, -.1500, -.1413 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 6 ค่า ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE_3) สัมพันธ์กับประวัติการใช้สารเสพติด (DRG) ประวัติการเจ็บป่วยด้านจิตใจ (MH) ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) อายุ (AGE) มีความสัมพันธ์เท่ากับ .0770, .0725, -.0711, -.0694 ตามลำดับ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE_2) สัมพันธ์กับประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย (HLT) และระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) เท่ากับ .0718 และ .0706 ตามลำดับ ที่เหลือนอกจากนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวแปร ด้านครอบครัวกับกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด 9 ค่า โดยมีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว (TRC) สัมพันธ์กับบรรยากาศในโรงเรียน (TE_1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE_3) ทุกค่ามีนัยตั้งแต่ .1905 ถึง .4340 โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) กับบรรยากาศในโรงเรียน (TE_1) สัมพันธ์กันต่ำสุดและความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว (TRC) กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE_2) สัมพันธ์กันสูงสุด ส่วนตัว

แปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 3 ค่า ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว (INC) สัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE₂) บรรยากาศในโรงเรียน (TE₁) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE₃) เท่ากับ .0735, -.0812, -.0713 ตามลำดับ ที่เหลือนอกจากนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรย่อยต่างๆ กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี

ตัวแปร	ความคิดอยากฆ่าตัวตาย
<u>ด้านส่วนตัว</u>	
เพศ (SEX)	-.0354
อายุ (AGE)	.1834**
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU)	.1152**
ลำดับที่เกิด (NO)	-.0163
บุคลิกภาพ (TP)	-.1243**
ประวัติการใช้สารเสพติด (DRG)	-.0661
การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน (FRQ)	.0478
ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย (HLT)	-.0086
ประวัติการเจ็บป่วยทางจิต (MH)	-.0392
<u>ด้านครอบครัว</u>	
ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา-มารดา (ผู้ปกครอง) (TRF)	-.0505
ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดา-มารดา (ผู้ปกครอง) (TRP)	-.0981**
ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง (สมาชิกในครอบครัว)(TRC)	-.0656
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (INC)	.0666
ประวัติความเจ็บป่วยทางจิตของคนในครอบครัว (SK)	-.0461
<u>ด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน</u>	
บรรยากาศในโรงเรียน (TE1)	-.0981**
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TH2)	-.1253**
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TH3)	-.1128**

** P < .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 46 พบว่า ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

ตัวแปรด้านส่วนตัว คือ อายุของนักเรียน (AGE) เท่ากับ .1834 ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) เท่ากับ .1152 และบุคลิกภาพของนักเรียน (TP) เท่ากับ -.1243

ตัวแปรด้านครอบครัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) เท่ากับ -.0981

ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE₂) เท่ากับ -.1253 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE₂) -.1128 และด้านบรรยากาศในโรงเรียน เท่ากับ -.0981

ส่วนตัวแปรย่อยที่เหลือนอกจากนี้มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

ตอนที่ 5 การนำเสนอผลการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

5.1 ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ได้นำตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นเป็นตัวเกณฑ์ทำการวิเคราะห์ทีละด้านและวิเคราะห์รวมทั้งหมดปรากฏผลดังแสดงในตาราง 47 – 48 และนำค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (Beta) มาแปลงเป็นค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผล (Relative Contribution) ดังแสดงในตาราง 49

ตาราง 47 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

กลุ่ม	กลุ่มตัวแปรทำนาย	R	R ²	SEest	F	df _{Reg}	df _{Res}
ด้านส่วนตัว	SEX, AGE, EDU, NO, TP, DRG, FRG, HLT, MH	.245	.060	$\pm .665$	8.018	9	1131
ด้านครอบครัว	TRF, TRP, TRC, INC, SK	.129	.017	$\pm .679$	3.864	5	1135
ด้านสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน	TE1, TE2, TE3	.147	.022	$\pm .677$	8.371	3	1137

** .01 F (9,1131) = 2.43

** .01 F (5,1135) = 3.04

** .01 F (3,1137) = 3.80

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 47 พบว่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ($R = .245$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 6 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.665

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านครอบครัวกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ($R = .129$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 1.7 และมีความคาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.679

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ($R = .149$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 2.2 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.677

ตาราง 48 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

กลุ่มตัวแปรทำนาย 17 ตัว	R	R ²	SEest	F	df _{Reg}	df _{Res}
SEX, AGE, EDU, NO, TP, DRG, FRG, HLT, MH, TRF, TRP, TRC, INC, SK, TE1, TE2, TE3	.285	.081	$\pm .605$	5.829	17	1123

** .01 F (17,1123) = 2.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 48 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องทุกตัวกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ($R = .285$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 8.1 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.605

ตาราง 49 คำนวณน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของกลุ่มตัวแปรย่อยด้าน
ส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่น

ตัวแปร	ความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่น		
	Beta	เปอร์เซ็นต์ส่งผล	อันดับสำคัญ
SEX	0.002	0.19	14
AGE	0.320	29.71	1
EDU	-0.171	-15.88	2
NO	-0.026	-2.41	11
TP	-0.095	-8.82	4
DRG	-0.038	-3.53	8
FRG	0.024	2.23	12
HLT	-0.002	-0.19	14
MH	-0.027	-2.51	10
TRF	0.022	2.04	13
TRP	-0.046	-4.27	7
TRC	0.024	2.23	12
INC	0.067	6.22	5
SK	-0.033	-3.06	9
TE1	0.022	2.04	13
TE2	-0.097	-9.01	3
TE3	-0.061	-5.66	6
รวม	1.077	100.00	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 49 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรด้าน
ส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของ
นักเรียนวัยรุ่น โดยที่ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุด คือ อายุ (AGE) ส่งผลร้อยละ 29.71 ส่วนตัวแปร
ที่ส่งผลรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) ส่งผลร้อยละ 15.88 สัม
พันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE₂) ส่งผลร้อยละ 9.01

บุคลิกภาพ (TP) ส่งผลร้อยละ 8.82 เศรษฐกิจของครอบครัว (INC) ส่งผลร้อยละ 6.22 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (TE₃) ส่งผลร้อยละ 5.66 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRP) ส่งผล ร้อยละ 4.27 ประวัติการใช้สารเสพติด (DRG) ส่งผลร้อยละ 3.53 ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตของบุคคลในครอบครัว (SK) ส่งผลร้อยละ 3.06 ประวัติความเจ็บป่วยด้านจิตใจ (MH) ส่งผลร้อยละ 2.51 ลำดับการเกิด (NO) ส่งผลร้อยละ 2.41 การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน (FRQ) และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว (TRC) ส่งผลเท่ากัน ร้อยละ 2.23 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (TRF) และบรรยากาศในโรงเรียน (TE₁) ส่งผลเท่ากัน ร้อยละ 2.04 เพศ (SEX) และประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย (HLT) ส่งผลร้อยละ 0.19

5.2 ผลการวิเคราะห์ค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมากที่สุด

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3 ตัวแปร มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบมีขั้นตอน (Stepwise) เพื่อค้นหาตัวแปรที่ทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุด ดังแสดงในตาราง 50 และนำค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรมาแปลงเป็นค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลดังปรากฏในตาราง 51

ตาราง 50 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุด

กลุ่มตัวแปรทำนาย	R	R ²	SEest	F	df _{Reg}	df _{Res}
AGE, EDU, TP, INC, TE2	.266	.070	± .660	17.216	5	1135

$$** .01 F (5,1135) = 3.04$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 50 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่ทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุดคือ กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ (AGE) ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ (EDU) และบุคลิกภาพ (TP) กลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว (INC) และกลุ่มสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (R = 0.266) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความผันแปรร่วมกันร้อยละ 7 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.660

ตาราง 51 คำนวณน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของกลุ่มตัวแปรบางตัวต่อ
ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

ตัวแปร	ความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่น		
	Beta	เปอร์เซ็นต์ส่งผล	อันดับสำคัญ
AGE	0.320	42.33	1
EDU	-0.160	-21.16	2
TP	-0.093	-12.30	4
INC	0.071	9.39	5
TE2	-0.112	-14.81	3
รวม	0.026	100.00	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 51 พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว คือ อายุ (AGE) ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ (EDU) และบุคลิกภาพ (TP) ตัวแปรด้านครอบครัวคือ เศรษฐกิจครอบครัว (INC) ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE₂) ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น โดยตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดคือ อายุ ส่งผลร้อยละ 42.33 และตัวแปรที่ส่งผลรองลงมาตามลำดับคือ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา (EDU) ส่งผลร้อยละ 21.16 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (TE₂) ส่งผลร้อยละ 14.81 บุคลิกภาพ (TP) ส่งผลร้อยละ 12.30 และเศรษฐกิจของครอบครัว (INC) ส่งผลร้อยละ 9.93

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายในเด็กนักเรียนวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาสาเหตุที่เกี่ยวข้องหรือกระตุ้นให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น
4. เพื่อหาค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรที่มีต่อความคิดอยากฆ่าตัวตาย

สมมติฐานการวิจัย

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย
2. ตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัว มีค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 31,436 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 14,705 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 16,731 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้านความเชื่อมั่น ร้อยละ 97 จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างยามาเน่ (Yamane) พบว่า ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,064 คน
2. จำแนกประชากรแบ่งออกเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ มีโรงเรียนจำนวน 26 โรงเรียน

3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างของอำเภอได้ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในเขตอำเภอ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย อำเภอละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอต่าง ๆ 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนโพธารามเสนา โรงเรียนปากท่อพิทยาคม โรงเรียนสายธรรมจันทร์ แล้วสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มทุกระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนมาระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,141 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่
 - 1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนตัวของนักเรียน
 - 1.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
2. แบบสอบถามด้านครอบครัว ได้แก่
 - 2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว
3. แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
4. แบบสอบถามความคิดความรู้สึกของนักเรียน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเสนอต่อผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการแจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2543 – 26 มกราคม 2544 รวมทั้งสิ้น 1,180 ฉบับ และนำมาคัดเลือก

ฉบับที่สมบูรณ์ได้ 1,141 ฉบับ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามเหล่านี้มาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้การคำนวณ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ (Chi-Square)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์ และสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนโดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบป้อนเข้าทุกตัวแปร (Enter) และแบบขั้นตอน (Stepwise)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ลำดับที่ของการเกิด บุคลิกภาพ ประวัติการใช้สารเสพติด ประวัติการเจ็บป่วยมีลักษณะดังนี้

นักเรียนส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.1 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 37.9 ตามลำดับ มีอายุ 13 – 15 ปี ร้อยละ 55.0 และ 16 – 18 ปี ร้อยละ 45.0 ตามลำดับ ส่วนระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 50.9 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 49.1 ตามลำดับ มีลำดับที่ของการเกิดเป็นบุตรคนโต ร้อยละ 48.6 เป็นบุตรคนสุดท้อง ร้อยละ 32.7 และบุตรคนกลาง ร้อยละ 18.8 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามบุคลิกภาพพบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพกึ่งแสดงตัว-กึ่งเก็บตัว ร้อยละ 88.3 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว ร้อยละ 11.5 และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ร้อยละ 0.2 และเมื่อจำแนกตามประวัติการใช้สารเสพติด พบว่า นักเรียนที่ไม่เคยใช้สารเสพติด มีร้อยละ 94.3 และมีนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด ร้อยละ 5.7 ในจำนวนนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติด ร้อยละ 3.5 ใช้นาน ๆ ร้อยละ 2.19 ใช้นาน ๆ ครั้ง เมื่อจำแนกตามประวัติการเจ็บป่วยพบว่า นักเรียนไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 83.7 และมีโรคประจำตัวร้อยละ 16.3 ไม่เคยรับการรักษาทางอารมณ์และจิตใจ ร้อยละ 98.3 เคยได้รับการรักษาทางด้านอารมณ์และจิตใจ ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

1.2 ข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสัมพันธภาพในครอบครัว เศรษฐกิจของครอบครัว ประวัติบุคคลในครอบครัวเคยมีความเจ็บป่วยทางจิต มีลักษณะดังนี้

นักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มาจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา หรือผู้ปกครอง ดี ร้อยละ 68.8 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครองปานกลาง ร้อยละ 27.6 และความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาหรือผู้ปกครองไม่ดี ร้อยละ 3.6

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 70.3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.8 และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ดี ร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 56.8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับพี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว ปานกลาง ร้อยละ 38.2 และ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเศรษฐกิจครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.3 เศรษฐกิจครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 27.7 และมีเศรษฐกิจครอบครัวอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

นักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีประวัติในครอบครัวไม่เคยมีความเจ็บป่วยทางจิต ถึงร้อยละ 96.3 และครอบครัวที่มีประวัติบุคคลในครอบครัวเคยมีความเจ็บป่วยทางจิต ร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

1.3 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าบรรยากาศในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 72.8 บรรยากาศในโรงเรียนดี ร้อยละ 24.2 บรรยากาศในโรงเรียนไม่ดี ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

นักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 49.3 มีสัมพันธภาพกับครูดี ร้อยละ 47.6 และมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.5 มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ร้อยละ 37.6 และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี ร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความคิดและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ข้อมูลด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.1 ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำมีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 37.20 ไม่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายจนถึงมีความคิดอยากฆ่าตัวตายต่ำ ร้อยละ 28.80 มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง ร้อยละ 24.10 และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง ร้อยละ 9.90 ตามลำดับ

2.2 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลลักษณะส่วนตัว พบว่า อายุ บุคลิกภาพ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ลำดับที่ของการเกิดของนักเรียนที่แตกต่างกันจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนเพศ ประวัติการใช้สารเสพติด และประวัติการเจ็บป่วยของนักเรียน พบว่า จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

2.1 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องของนักเรียนที่แตกต่างกันจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า บรรยากาศในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูที่แตกต่างกันจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุและความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับความคิดทำร้ายตนเอง สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มาก และรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดทำร้ายตนเองกับตัวแปรด้านต่าง ๆ และความคิดอยากฆ่าตัวตาย การเปรียบเทียบสาเหตุสำคัญจากปัญหาต่าง ๆ กับตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3.1 ระดับความคิดอยากทำร้ายตนเองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนวัยรุ่นมีความคิดอยากทำร้ายตนเองเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.30 แบ่งเป็นนักเรียนที่เพิ่งแต่คิด ร้อยละ 54.70 คิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ ร้อยละ 13 เคยลงมือกระทำแล้วร้อยละ 7.60 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยคิดร้อยละ 24.70

3.1.1 สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นลงมือทำร้ายตนเอง พบว่า เกิดจาก ปัญหาการเรียนเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 31.40 ปัญหาอื่น ๆ ร้อยละ 17.90 ปัญหาความรัก ร้อยละ 16.40 ปัญหากับบิดามารดา ร้อยละ 9.30 ปัญหาการเงิน ร้อยละ 7.90 ปัญหาเรื่องเพื่อน ร้อยละ 7.10 ตามลำดับ

3.1.2 เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มาก และรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย จากการที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบว่าเคยลงมือทำร้ายตนเองและระบุ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้เป็นทุกข์มาก และรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการมีปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา ร้อยละ 45.61 ปัญหาเกี่ยวกับพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 12.28 ปัญหาความรัก ร้อยละ 8.77 ปัญหาเกี่ยวกับครู ร้อยละ 5.26 และปัญหาการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ปัญหาเกี่ยวกับครู – อาจารย์ ปัญหาสุขภาพ มีจำนวน เท่ากันร้อยละ 1.75 ตามลำดับ

3.2 ความสัมพันธ์ของระดับความคิดทำร้ายตนเองของนักเรียนที่เคยลงมือทำร้ายตนเองกับตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า

3.2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวกับระดับความคิดทำร้ายตนเอง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ประวัติความเจ็บป่วยทางจิตใจ ประวัติการใช้สารเสพติด

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับที่ของการเกิด บุคลิกภาพ ประวัติความเจ็บป่วยด้านร่างกาย การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน

3.2.2 ตัวแปรด้านครอบครัวกับระดับความคิดทำร้ายตนเอง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

3.2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับระดับความคิดทำร้ายตนเอง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดทำร้ายตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน

3.3 เปรียบเทียบสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองกับตัวแปร ด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า

3.3.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวที่แตกต่างกันมีสาเหตุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ บุคลิกภาพ และที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เพศ

ตัวแปรด้านส่วนตัวที่มีสาเหตุต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ลำดับที่ของการเกิด ประวัติการใช้สารเสพติด ประวัติสุขภาพ รายได้ของครอบครัว และความเจ็บป่วยทางจิตของบุคคลในครอบครัว

3.3.2 ตัวแปรด้านครอบครัวที่แตกต่างกันมีสาเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตัวแปรด้านครอบครัวที่มีสาเหตุต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

3.3.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไม่มีความแตกต่างของสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยด้านต่าง ๆ มีค่าสหสัมพันธ์ ทั้งค่าบวกและค่าลบตั้งแต่ - .4390 ถึง + .8713 และมีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ดังนี้

4.1 ด้านส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา และบุคลิกภาพของนักเรียน

4.2 ตัวแปรด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา

4.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และบรรยากาศในโรงเรียน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักสำคัญสัมพัทธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณของตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
พหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นพบว่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวกับความคิดอยากฆ่า
ตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 6
และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.665

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านครอบครัวกับความคิดอยากฆ่า
ตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 1.7
และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.679

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับ
ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน
ร้อยละ 2.2 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.677

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดอยากฆ่า
ตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 8.1
และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.605

ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัวด้าน
ครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น
โดยตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดคือ อายุ ส่งผลร้อยละ 29.71 ส่วนตัวแปรที่ส่งผลรองลงมาตามลำดับ
ได้แก่ ระดับชั้นที่กำลังศึกษาส่งผลร้อยละ 15.88 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผล
ร้อยละ 9.01 บุคลิกภาพส่งผลร้อยละ 8.82 เศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลร้อยละ 6.22 สัมพันธ
ภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลร้อยละ 5.66 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือ
ผู้ปกครองส่งผลร้อยละ 4.27 ประวัติการใช้สารเสพติด ส่งผลร้อยละ 3.53 ประวัติการเจ็บป่วย
ทางจิตของบุคคลในครอบครัว ส่งผลร้อยละ 3.06 ประวัติความเจ็บป่วยด้านจิตใจ ส่งผลร้อยละ
2.51 ลำดับการเกิด ส่งผลร้อยละ 2.41 การใช้สารเสพติดในปัจจุบัน และความสัมพันธ์ระหว่าง
นักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว ส่งผลเท่ากันร้อยละ 2.23 ความสัมพันธ์ระหว่าง
นักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองและบรรยากาศในโรงเรียน ส่งผลเท่ากันร้อยละ 2.04 เพศ
และประวัติการเจ็บป่วยด้านร่างกาย ส่งผลร้อยละ 0.19

5.2 ผลการวิเคราะห์ค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียน
วัยรุ่นมากที่สุด พบว่า

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่ทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายของ
นักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุดคือ กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

และบุคลิกภาพ กลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัวและกลุ่มสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความผันแปรร่วมกัน ร้อยละ 7 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.660

เมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 3 ด้านแล้ว พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษาและบุคลิกภาพ ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น โดยตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดคือ อายุ ส่งผลร้อยละ 42.33 และตัวแปรที่ส่งผลรองลงมาตามลำดับคือ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ส่งผลร้อยละ 21.16 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลร้อยละ 14.81 บุคลิกภาพ ส่งผลร้อยละ 12.30 และเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลร้อยละ 9.93

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี อภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

1.1 ความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ร้อยละ 37.20 ไม่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายจนถึงมีความคิดอยากฆ่าตัวตายต่ำ ร้อยละ 28.80 มีความคิดอยากฆ่าตัวตายค่อนข้างสูงร้อยละ 24.10 และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายสูง ร้อยละ 9.90 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่เริ่มมีความคิดว่าการฆ่าตัวตายเป็นทางออกหนึ่งของปัญหา เพื่อให้พ้นทุกข์ และเมื่อคิดมากขึ้น มีความเครียดเป็นเวลานานจะพัฒนาไปสู่ความคิดอยากฆ่าตัวตายในระดับค่อนข้างสูงและระดับสูง ซึ่งระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายเป็นระดับความรุนแรงที่บุคคลรู้สึกหรือรับรู้ได้จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มาคุกคาม ภาวะที่กดดัน บีบคั้นทางจิตใจ ก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง เมื่อมีมากขึ้นและบุคคลไม่สามารถหาทางออกได้ จะนำไปสู่การฆ่าตัวตายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมนตรี นามมงคล และคณะ (2540 : 35) พบว่า ความคิดฆ่าตัวตายเป็นกลไกการปรับตัวอย่างหนึ่ง เพื่อให้รู้สึกว่ายังสามารถควบคุมชีวิตตนเองได้ ความคิดฆ่าตัวตาย ช่วยลดความไม่แน่นอนในชีวิตได้ คนเราเกิดความคิดนี้ได้หากต้องตกอยู่ในสภาพที่เต็มไปด้วยปัญหา ความไม่แน่นอน นอกจากนี้ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และจักรกฤษณ์ สุขยิ่ง (2540 : 77 – 87) พบว่า มีการศึกษาค้นคว้าจำนวนไม่น้อยที่แสดงว่า

ความคิดอยากฆ่าตัวตาย การพยายามฆ่าตัวตาย และการฆ่าตัวตายสำเร็จนั้น เป็นความคิดและพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยมีระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการมีเพียงความคิดอยากฆ่าตัวตายไปจนถึงกระทำการฆ่าตัวตาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ พัพเพอร์ และคณะ (Pleffer and others. 1984 : 23 : 416 – 23) พบความคิดอยากฆ่าตัวตาย ในเด็กก่อนวัยรุ่นในโรงเรียนร้อยละ 12 ส่วน สเวนสัน (Swanson and others. 1992 : 31 : 669 – 78) พบเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐเท็กซัส และประเทศเม็กซิโกมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ถึงร้อยละ 23.43

1.2 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลด้านส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า

1.2.1 เพศ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าในวัยรุ่นเป็นช่วงที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อได้รับความกดดัน หรือมีความเครียดต่าง ๆ หรือมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกรุนแรงมากกระทบ อาจทำให้เกิดมีความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ไม่แตกต่างกัน

1.2.2 อายุ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษานี้ทำการศึกษาจากนักเรียนอายุตั้งแต่ 13 – 15 ปี และ 16 – 18 ปี จึงพบว่า อายุที่เริ่มต้นมีความคิดอยากฆ่าตัวตายคือ 13 – 15 ปี และจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น และเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลาง ยังมีการปรับตัวได้ไม่ดีพอ มองปัญหาอย่างสุดซึ้ง และหาทางออกของปัญหาอย่างไม่เหมาะสม เมื่อเกิดความเครียดจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุมพร ตรังคสมบัติ (2536 :37 (2) : 87 - 96) จากการศึกษาผู้ป่วยที่มารับบริการทางจิตเวชในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า เมื่ออายุ 12 ปีขึ้นไป ความคิดและพฤติกรรมฆ่าตัวตายจะสูงขึ้นเป็น 4 เท่า และจากการศึกษาของ พัพเพอร์ และคณะ (Pleffer and others. 1988 : 27 : 34 – 41) พบว่า ภาวะวัยรุ่นเป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตายโดยวัยรุ่นตอนกลางจะมีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายค่อนข้างสูง

1.2.3 บุคลิกภาพจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นจะสูงเมื่อมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและจะลดลงเมื่อมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่คิดฆ่าตัวตายมักมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติ เช่น บุคลิกภาพแบบแยกตัว ซึมเศร้า ต้องการพึ่งพาผู้อื่น รู้สึกผิด หวาดระแวง ไม่สนใจสังคม ก้าวร้าว ซึ่งถ้าไม่ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้มีภาวะซึมเศร้า คิดว่าตนเองไร้ค่า เมื่อเกิดปัญหาอาจหาทางออกด้วยการคิดฆ่าตัวตายได้ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ

เอมอร์ ชินพัฒนพงศ์ (2530 : 18) พบว่า ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายจะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว เงียบ เณย เจ้าอารมณ์ ขี้ใจน้อย

1.2.4 ระดับชั้นที่กำลังศึกษา จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อมีระดับชั้นที่สูงขึ้น จะต้องรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น มีกิจกรรมหลาย ๆ ด้านที่จะต้องทำและตัดสินใจ มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาในชีวิต ทำให้มีความเครียดมากขึ้น ประกอบกับเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านจิตใจ และร่างกาย มีความวิตกกังวล และมีความเครียด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวทนา อารีพรรค (2524 : 527) ที่พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความคิดที่จะฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

1.2.5 ลำดับที่การเกิด จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยลำดับที่ของการเกิดของนักเรียนที่เป็นบุตรคนกลางจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายสูงกว่าบุตรคนโต และบุตรคนสุดท้อง ทั้งนี้เนื่องจาก บุตรคนกลางจะอยู่ระหว่างพี่ ซึ่งมีลักษณะเป็นผู้นำมากกว่า และน้องคนเล็กที่ใครๆ เอาใจใส่ ทำให้บุตรคนกลางต้องพยายามปรับตัวให้เท่าเทียมกับพี่ และในขณะเดียวกันก็ต้องเก็บกดความน้อยใจที่น้องคนเล็กได้รับความรักจากบิดามารดามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปิยะนัทร เนนเลิศ (2524 : 100) ที่พบว่า ผู้พยายามฆ่าตัวตายเป็นบุตรคนกลางจำนวนมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ (2541 : 7) ที่พบว่า ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เป็นบุตรคนกลางร้อยละ 89.90

1.2.6 ประวัติการใช้สารเสพติด จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่เคยใช้และไม่เคยใช้สารเสพติดจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เพิ่งจะเริ่มทดลองใช้สารเสพติด ซึ่งมีจำนวนน้อยและยังไม่รุนแรง จนทำให้มีความแปรปรวนทางจิตใจ จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

1.2.7 ประวัติการเจ็บป่วย จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีประวัติความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากในวัยรุ่นมีปัญหาการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ระดับของความเจ็บป่วยจะยังไม่มากนัก และพบนักเรียนมีโรคประจำตัวจำนวนน้อยและยังไม่รุนแรง จนก่อให้เกิดความทุกข์หรือทำให้จิตใจท้อแท้ได้ ทำให้ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

1.3 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน วัยรุ่นพบว่า

1.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่ในระดับดี นักเรียนจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับต่ำ และจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายสูงมากขึ้น เมื่อความสัมพันธ์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองน้อยลง ทั้งนี้เนื่องมาจากครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิต ถ้าครอบครัวไม่ปกติสุข ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกกันอยู่ ไม่มีความผูกพันรักใคร่จะมีผลกระทบต่อเด็กในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ นีรา พรเดชวงศ์ (2539 : 31 – 33) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วย โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า หากครอบครัวอยู่อย่างไม่มี การช่วยเหลือเกื้อกูลทางจิตใจ ไม่มีความรักใคร่ผูกพัน ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันอยู่ เสมอ ทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น มองโลกในแง่ร้าย เมื่อเกิดการสูญเสียจะเกิดความรู้สึก ผิดหวังอย่างรุนแรง โศกเศร้าอย่างรุนแรง ซึ่งอาจชักนำไปทางจิต โดยรับเอาความรู้สึกที่ไม่ดี เข้ามาไว้ในตนเอง (Introjection) ความรู้สึกโศกเศร้าและไร้ค่าเป็นสาเหตุให้คิดอยากตายและ พยายามฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ นภวัลย์ กัมพลศิริ (2524 : 85) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่น พบว่าผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่นที่เข้ามารับ การรักษาในโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา มีสาเหตุมาจากสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาห่าง เห็นกันมาก มีการทะเลาะเบาะแว้งเป็นประจำ หรือบิดามารดาแยกทางกันอยู่

1.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จากการ ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันดี จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ใน ระดับต่ำ และจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายสูงมากขึ้น เมื่อความสัมพันธ์ของนักเรียนกับ บิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางและไม่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่สมาชิกในครอบ ครวจะมีความสุขกายสุขใจนั้น จะต้องเริ่มต้นจากความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน หากสมาชิกใน ครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เป็นบุตรหากได้รับความรัก ความอบอุ่น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เป็นพื้นฐานก็จะมี ความมั่นคงทางจิตใจ เป็นเด็กที่สุขภาพจิตดีและสามารถปรับตัวเข้ากับสถาน การณ์และสิ่งแวดล้อมได้ดี หากในทางกลับกัน หากเด็กมีสัมพันธภาพกับบิดามารดาหรือผู้ป่ กครองไม่ดีก็จะมีผลเสียต่อภาวะจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2523 : 167) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาสังคมของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม โดยศึกษาเฉพาะกรณีผู้มา รับการรักษา ณ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช พบว่า ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ร้อยละ 36 มีความรักใคร่กับมารดาในระดับปานกลาง ร้อยละ 26 ไม่มีความรักใคร่เลย ร้อยละ 24

มีความรักใคร่กับมารดา และร้อยละ 14 มีความรักใคร่กับบิดามารดา และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮัทโทรี (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ. 2541 : 9 ; อ้างอิงจาก Hattori. 1995 : 49 (1) : 43 – 80) ซึ่งพบว่า อัตราการพยายามฆ่าตัวตายในเด็กและวัยรุ่น ร้อยละ 40 เป็นผู้หญิง ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นนักเรียนนักศึกษาคือร้อยละ 40.2 หรือมีการศึกษาจบชั้นมัธยม ร้อยละ 58.2 เหตุผลเพราะขัดแย้งกับญาติ โดยเฉพาะกับบิดามารดา

1.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวต่างกัน จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับดี จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับต่ำ และจะมีระดับสูงขึ้น เมื่อระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับไม่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากสัมพันธภาพระหว่างพี่น้องและสมาชิกในครอบครัวมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2523 : 167) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม พบว่าผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ร้อยละ 46.67 มีความรักใคร่สนิทสนมในพี่น้องในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.55 มีความรักใคร่ในระดับน้อย ร้อยละ 11.11 ไม่มีความรักใคร่กันเลยและร้อยละ 6.67 มีความรักใคร่ในระหว่างพี่น้องมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของดวงเดือน พันธมนาวิน และงามตา วณิชานนท์ (2536 : 249) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และการป้องกัน พบว่าแม้ว่าเด็กจะอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่พร้อม แต่ถ้าสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันเสมอ พี่น้องขาดความเข้าใจกัน เด็กที่อยู่ในครอบครัวก็จะเกิดความเครียด และเกิดปัญหาทางพฤติกรรมได้ไม่น้อยไปกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยก

1.4 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นพบว่า

1.4.1 บรรยากาศในโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศในโรงเรียนต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบรรยากาศในโรงเรียนอยู่ในระดับดี จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับต่ำ บรรยากาศในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และไม่ดีจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายสูงขึ้น

ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากว่าบรรยากาศในโรงเรียนประกอบไปด้วยบรรยากาศในการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมทั่วไปในโรงเรียน ซึ่งสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้เรียนได้ปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม หาก

เป็นไปในทางดี ตั้งแต่อาคารสถานที่บริเวณ ความงาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเป็นกันเอง จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดี มีความสุขสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณญา รุกขมธุร์ (2536 : 100 – 105) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก และสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 2 กลุ่มมีความต้องการส่วนตัวที่เหมือนกันคือ มีความต้องการในการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนสูงเป็นอันดับหนึ่ง และด้านการเรียนการสอนเป็นอันดับรองลงมา ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะนักเรียนในวัยนี้ต้องการการเอาใจดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะสภาพแวดล้อมที่สับสนในสังคม อาจก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 195 – 196) ซึ่งกล่าวในเรื่องขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนไว้ว่าสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและในโรงเรียน ชั้นเรียนใด โรงเรียนใดมีนักเรียนมากเกินไป สถานที่คับแคบแออัดอากาศถ่ายเทได้ไม่สะดวก ฯลฯ ล้วนมีผลต่อสุขภาพทางกายและทางจิตของนักเรียน

1.4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนต่างกัน จะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกัน โดยที่เมื่อระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับต่ำ และจะสูงขึ้นเมื่อระดับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากในวัยเรียนเด็กต้องการกลุ่มเพื่อน ต้องการการยอมรับการรวมกลุ่ม การรวมกลุ่มกับเพื่อนทำให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เมื่อไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ วัยรุ่นจะเกิดความรู้สึกวิตกกังวล ไม่มั่นคงทางจิตใจ ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านจิตใจและพฤติกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา สุภาพ (วรารัณญา แสงวิภาค. 2542 : 54 ; อ้างอิงจาก สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. 2525 : 48) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความหมายต่อวัยรุ่นมาก ส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งขาดมิได้ ในการทำกิจกรรมทุกอย่าง ต้องอาศัยเพื่อนมีอะไรจะเล่าให้เพื่อนฟัง เพื่อขอความคิดเห็น คำปรึกษาและปรึกษาปรึกษาหากจะหันไปหาบิดามารดา เพราะวัยรุ่นมักรู้สึกว่าบิดามารดาไม่เข้าใจตนเองพอ และยังสอดคล้องกับอุมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 245) พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ไม่ดีกับเพื่อนฝูง ไม่มีเพื่อนสนิท เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะรู้สึกโดดเดี่ยวหาทางออกไม่ได้ นอกจากนี้ เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย มักเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกเสียหน้า ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เช่น ทะเลาะกับเพื่อน

1.4.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับครูต่างกันจะมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับดี นักเรียนจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับต่ำ และจะมีระดับสูงขึ้น เมื่อระดับความสัมพันธ์กับครูอยู่ในระดับปานกลางและไม่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากครูเปรียบเหมือนพ่อแม่คนที่สองจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตของทั้งสองฝ่าย ครูใช้วิธีการสอนที่ดี มีความเป็นกันเอง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนคิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ จะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนอยากตอบสนองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนมีความสุขในการมาโรงเรียนสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 195 – 196) สรุปไว้ว่า ครูเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลของนักเรียนโดยตรง ปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนอาจจะเกิดจากครูและสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร เลาสถิตย์ (2525 : 10) พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน และต้องคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์นั้นเพื่อนกับนักเรียน นอกจากนั้นครูจะต้องไม่รู้สึกว่าตนอยู่เหนือนักเรียน ต้องไม่ดูถูกและไม่มีท่าทีขำเย้ยกับนักเรียน เมื่อครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อนักเรียน ครูก็สามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ และความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความคิดอยากฆ่าตัวตาย จำแนกตามระดับความคิดทำร้ายตนเอง สาเหตุที่ทำให้นักเรียนลงมือทำร้ายตนเอง เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มากและรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ความสัมพันธ์ของระดับความคิดทำร้ายตนเองกับตัวแปรด้านต่าง ๆ และความคิดอยากฆ่าตัวตาย ความสัมพันธ์ของสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนลงมือทำร้ายตนเองกับตัวแปรต่าง ๆ

2.1 ระดับความคิดทำร้ายตนเองของนักเรียนวัยรุ่น ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเคยมีความคิดทำร้ายตนเองเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.30 แบ่งเป็นนักเรียนที่เพียงแต่คิด ร้อยละ 54.70 คิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ ร้อยละ 13.0 และเคยลงมือกระทำแล้วร้อยละ 7.60 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยคิดมีร้อยละ 24.70 ทั้งนี้เนื่องจากความคิดทำร้ายตนเองอาจเกิดได้กับบุคคลทั่วไปที่มีความเครียด โดยเฉพาะในวัยรุ่นที่มักจะแก้ปัญหาของตนเองด้วยวิธีการที่รุนแรง มีการตัดสินใจเร็ว วู่วาม เมื่อเกิดความเครียดในที่สุด คิดทำร้ายตนเองและอาจนำไปสู่การวางแผนและลงมือกระทำในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเพทิสัน และคาฮาน (Pattison and Kahan. 1983 : 870) ได้แบ่งระดับความคิดทำร้ายตนเองไว้ 3 ระดับคือ 1) การคิดหรือพูดถึงการทำร้ายตนเอง (Repetition) 2) การทำร้ายตนเองโดยวิธีที่ไม่รุนแรง (Directness) และ 3) การทำร้ายตนเองอย่างรุนแรงจนสามารถทำให้ตนเองจบชีวิตได้

ผู้วิจัยทำการศึกษาระดับความคิดทำร้ายตนเอง เพื่อให้เห็นชัดเจนถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างความคิดทำร้ายตนเองกับความคิดอยากฆ่าตัวตายจะมีแนวโน้มที่ชัดเจน จากการลงมือทำร้ายตนเอง ซึ่ง ฟาลาซซา (Farazza. 1998 : 263) เคยอธิบายว่าการทำร้ายตนเองหมายถึง คนที่พยายามฆ่าตัวตาย และจะใช้วิธีทำร้ายตนเองด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งมีผลนำไปสู่ความตาย การกระทำทั้งสองอย่างจึงมีความเกี่ยวข้องกันรวมถึงแรงจูงใจและความรู้สึกของการกระทำทั้งสองอย่างจะเหมือนกัน จึงเป็นการยากที่จะแบ่งแยกระหว่างการทำร้ายตนเองและการคิดฆ่าตัวตาย

2.2 สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นลงมือทำร้ายตนเอง จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการที่นักเรียนลงมือทำร้ายตนเองเกิดจากปัญหาการเรียน ปัญหาความรัก ปัญหากับบิดามารดา ตามลำดับ

2.2.1 ปัญหาการเรียน เป็นสาเหตุของการที่นักเรียนตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเอง อันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาด้านการเรียน มักเกิดจากระดับเชาวน์ปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความวิตกกังวลการไม่ประสบความสำเร็จด้านการเรียน ทำให้เกิดความเครียดขึ้นในจิตใจ ประกอบกับนักเรียนกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ดังที่ รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 181) กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งการปรับตัว วัยแห่งปัญหา มีความเครียดทางอารมณ์ มีอารมณ์ความรู้สึกรวดเร็ว ดังนั้นเมื่อประสบปัญหามักจะตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างผิดๆ จากผลการศึกษาสอดคล้องกับอุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ (2536) ที่พบว่า ส่วนใหญ่สาเหตุที่กระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดความคิดฆ่าตัวตาย คือ การถูกล่วงโทษ ปัญหาการเรียน

2.2.2 ปัญหาความรัก เป็นสาเหตุของการลงมือทำร้ายตนเองอันดับสองของนักเรียนวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีความต้องการความรัก นอกจากความรักจากครอบครัวและกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันแล้ว วัยรุ่นซึ่งกำลังมีการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ยังต้องการความรักจากเพื่อนต่างเพศ มีความสนใจเพศตรงข้าม เมื่อมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความรัก ไม่เป็นที่ต้องการของใคร มีความผิดหวัง มีความสูญเสีย ขาดการประทับประคอง และการช่วยเหลือทางด้านจิตใจจากบุคคลใกล้ชิด วัยรุ่นที่เครียด และมีปัญหาทางอารมณ์ จะมีความรู้สึกที่รุนแรง วู่วาม ตัดสินใจเร็ว อาจตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองได้ สอดคล้องกับ ศรี เกศมณี (2521 : 61) ที่ได้ศึกษาจากคนไข้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 40 ราย โดยวิธีสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานของโรงพยาบาล ผลการศึกษาปรากฏว่า สาเหตุที่นำไปสู่การกระทำอัตวินิบาตกรรม คือ เป็นโรคจิต คับแคบใจในความเป็นอยู่ ผิดหวังในความรัก แก้ปัญหาไม่ตก และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮอตตัน และคนอื่นๆ (Howton and others. 1982 : 118 –123) ที่ได้ศึกษาผู้พยายามฆ่าตัวตาย โดยการกินยาเกินขนาดในกลุ่มอายุ 13 – 18 ปี ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90 สาเหตุกระตุ้น ได้แก่ ปัญหาบิดามารดา ปัญหาความรัก

2.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา เป็นสาเหตุของการลงมือทำร้ายตนเองของนักเรียนวัยรุ่น อันดับสาม เนื่องจากสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัว หากสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งกัน มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน ทำให้เกิดปัญหาในด้านสภาพจิตใจและการปรับตัว เมื่อเด็กไม่สามารถปรับตัวได้ และเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาซ้ำ ๆ รู้สึกว่าไม่มีใครรัก อาจทำให้แสดงออกด้วยพฤติกรรมที่รุนแรง และตัดสินใจทำร้ายตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุมาพร ตรังคสมบัติ และอรรพรรณ หนูแก้ว (2541 : 33) พบว่า ปัจจัยกระตุ้นของผู้ป่วยวัยรุ่นที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่พบบ่อยที่สุด คือการถูกตำหนิ ลงโทษจากพ่อแม่ และจากการศึกษาของประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ (2541 : 10) พบว่า เหตุผลของการคิดฆ่าตัวตาย อันดับแรกของวัยรุ่นที่มารักษาตัวในโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์คือขัดแย้งกับญาติโดยเฉพาะกับบิดามารดา

2.3 เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาเป็นทุกข์มากและรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย จากการศึกษาพบว่า

2.3.1 เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มากส่วนใหญ่เกิดจากการมีปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีความต้องการเป็นอิสระ อยากเป็นตัวของตัวเอง ต้องการหลุดพ้นจากการควบคุมบังคับของผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงมักปฏิเสธการแก้ไขปัญหามาจากคนอื่น เพราะคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ ทำให้มีความไม่เข้าใจกันระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่น เมื่อปัญหารุนแรงมากขึ้น วัยรุ่นมักใช้วิธีแก้ไขปัญหาวัยรุ่นด้วยการรุนแรง หนีเล่นเพลิน โดยคิดฆ่าตัวตาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย จักรพันธ์ และคณะ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า สิ่งกระตุ้นให้ลงมือฆ่าตัวตายคือการทะเลาะวิวาท มีการใช้คำพูดรุนแรง เป็นคำพูดที่นึกไม่ถึงว่าจะได้ยินจากคนใกล้ชิดและจากการศึกษาของ ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2539 : 174 – 183) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมฆ่าตัวตายในเด็กเป็นการศึกษาในผู้ป่วยนอกแผนกกุมารเวชศาสตร์ โดยศึกษาในเด็กอายุ 10 – 15 ปี จำนวน 92 ราย ที่มารับการตรวจที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า ผู้ป่วยมีประวัติของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย จำนวน 35 ราย คิดเป็นความชุกของพฤติกรรมฆ่าตัวตายเป็นร้อยละ 38 ลักษณะของพฤติกรรม แบ่งเป็น ความคิดจะฆ่าตัวตาย ร้อยละ 91.4 การขู่จะฆ่าตัวตายเป็นร้อยละ 2.9 และการพยายามฆ่าตัวตายเป็นร้อยละ 5.7 และเหตุการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตายเป็นบ่อยที่สุดคือ การถูกบิดามารดาลงโทษ

2.3.2 ปัญหาเกี่ยวกับพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มากและรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย เป็นอันดับที่สอง จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อสภาพจิตใจของสมาชิกภายในครอบครัว เมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว สมาชิกขาดความใกล้ชิดกันเช่นแต่ก่อน บางครั้งนำไปสู่ความไม่เข้าใจกันระหว่างสมาชิกใน

ครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาคับข้องใจ เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นจะเกิดความเครียด สมาชิกวัยรุ่นจะใช้วิธีการที่รุนแรงในการตัดสินใจและหาทางออกของปัญหาโดยการคิดฆ่าตัวตาย

ซึ่งในเรื่องนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามดา วรินทร์านนท์ (2536 : 249) พบว่า แม้เด็กจะอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่พร้อม แต่ถ้าสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันเสมอ พี่น้องขาดความเข้าใจกัน เด็กที่อยู่ในครอบครัวนั้นจะเกิดความเครียดและเกิดปัญหาทางพฤติกรรมได้ไม่น้อยไปกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยกและสอดคล้องกับการศึกษาของปิยะนัฏร เนนเลิศ (2524 : 55) ได้ศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 30 เกิดความรู้สึกว่าครอบครัวไม่มีความสุข ร้อยละ 32 รู้สึกว่าครอบครัวมีความสุขน้อย ส่วนด้านความสนิทสนม พบว่าคนเหล่านี้ไม่สนิทสนมกันเลยระหว่างญาติพี่น้อง

2.3.3 ปัญหาความรัก เป็นเหตุการณ์หนึ่งที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มากและรู้สึกรุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตายเป็นอันดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีความต้องการทางจิตใจนอกจากต้องการความรักจากครอบครัว เพื่อนเพศเดียวกัน ยังต้องการความรักจากเพื่อนต่างเพศ ความรักเป็นสภาพทางอารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้และเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับความรักในวัยรุ่นจะต่างไปจากความรักในวัยเด็กเพราะในวัยเด็กจะมีความรักกับบุคคลในครอบครัว แต่วัยรุ่นนั้นจะเปลี่ยนความรักมาสู่กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ เช่น ดาราวัยรุ่น หรือนักกีฬาที่ตนเองชื่นชอบ นอกจากนี้ยังสนใจ เพศตรงข้าม ความสนใจ ในเพศตรงข้ามนี้จะก้าวไปสู่การมีคู่รักและคู่ครอง เมื่อรู้สึกไม่ได้รับการยอมรับ มีความผิดหวังหรือรู้สึกว่าไม่มีใครรัก เกิดการสูญเสีย วัยรุ่นที่เครียดและไม่สามารถแก้ปัญหาได้จะมีความรู้สึกรุนแรง จนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฮอตตัน และคนอื่น ๆ (Hawton and others. 1982 : 118 – 123) ที่ได้ศึกษาผู้พยายามฆ่าตัวตายโดยการกินยาเกินขนาดในกลุ่มอายุ 13-18 ปีที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90 สาเหตุกระตุ้นได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา และปัญหาความรักนอกจากนี้ สมชาย จักรพันธ์ และคณะ (2540 : 33) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมฆ่าตัวตายด้านกระตุ้น (Precipitating) ได้แก่ การใช้ยาหรือดื่มสุรามาก ทะเลาะกับคนใกล้ชิด มีเหตุยุ่งยากในชีวิตเจ็บป่วย ล้มเหลว ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม

2.4 ความสัมพันธ์ของระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายกับระดับความคิดทำร้ายตนเองของนักเรียนวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย เป็นขั้นของความคิดว่าตนเองมีความทุกข์มาก และมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย บุคคลเหล่านี้จะคิดว่าทำร้ายตนเองด้วยวิธีใด และตัดสินใจลงมือทำร้ายตนเองในที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ถึงความเกี่ยวข้องกัน ระหว่างความคิดอยากฆ่า

ตัวตายและความคิดทำร้ายตนเอง ดังเช่น เวทเซล (Wetzel. 1975 : 878 – 885) ซึ่งให้เห็นถึงความต่อเนื่องระหว่างผู้ที่คิดฆ่าตัวตายกับผู้ที่ยพยายามฆ่าตัวตาย ผลการศึกษาของเวทเซลสนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ว่าความคิดทำร้ายตนเอง มีแนวโน้มชัดเจนว่าเป็นความคิดและปรารถนาจะฆ่าตัวตาย สอดคล้องกับวินเชล และสแตนเลย์ (Winchel and Stanley. 1991 : 306 – 315) อธิบายว่า การทำร้ายตนเอง หมายถึง การกระทำร้ายร่างกายของบุคคล โดยบุคคลนั้นกระทำด้วยตนเองไม่มีผู้อื่นร่วมกระทำ ซึ่งมักกระทำด้วยการตัดสินใจจากจิตใต้สำนึก มักเป็นแนวโน้มของการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ โซโลมอน และฟาร์เรนด (Solomon and Farrand. 1996 : 112 - 113) อธิบายว่า การทำร้ายตนเอง หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ในการฆ่าตัวตาย ซึ่งแพทย์และนักจิตวิทยามักจะวินิจฉัยว่าเป็นการพยายามฆ่าตัวตาย

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย

3.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษาและบุคลิกภาพของนักเรียน

อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งการปรับตัว และมักมีปัญหาเกิดขึ้น มีความเครียดทางอารมณ์ มีอารมณ์วู่วาม ตัดสินใจรวดเร็ว จึงทำให้มีปัญหาด้านจิตใจและคิดอยากฆ่าตัวตายในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เรณู ปทุมมณี (2523 : 47 – 49) ศึกษาผู้พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการที่โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสมเด็จพระยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 96 ราย พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และอยู่ในช่วงอายุ 10 – 24 ปี และสอดคล้องกับ โฮลลิงเจอร์ (Holinger. 1978 : 754 – 756) ที่ได้ศึกษาการฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในอเมริกา ตั้งแต่ ค.ศ.1961 – 1975 พบว่า วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15 – 24 ปี มีการฆ่าตัวตาย เป็นสาเหตุอันดับที่ 3

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนต้นถึงวัยรุ่นตอนกลางยังมีการปรับตัวที่ไม่ดีพอ เมื่อประสบกับปัญหา จึงใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างไม่เหมาะสม มีความคิดวู่วาม หุนหันพลันแล่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพิมล จันทราพร (2540 : 2) พบว่า เมื่อนักเรียนวัยรุ่น มีความคับข้องใจแล้ว อาจแสดงออกมาในลักษณะก้าวร้าวบางประเภท อาจมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ มากเกินไป จนเกิดอาการผิดปกติทางกาย บางรายมีอาการซึมเศร้าสิ้นหวังและฆ่าตัวตายในที่สุด

บุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ทั้งนี้เนื่องจาก บุคลิกภาพของนักเรียนมีผลต่อความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ หากมีบุคลิกภาพที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิต เมื่อเกิดความวิตกกังวล มีความขัดแย้งในใจ อาจมี

ลักษณะแยกตัว ซึมเศร้า รู้สึกอ้างว้าง รู้สึกผิด ไม่ค่อยสนใจสังคม บุคลิกภาพดังกล่าว ถ้าไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ส่งผลให้มีภาวะซึมเศร้า เมื่อประสบปัญหาชีวิต รู้สึกขาดที่พึ่ง อาจเกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของเอมอร์ ชินพัฒนะพงศา (2530 : 74) ที่พบว่า ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เจ็บแค้น เก็บตัว นอกจากนี้ อุมพร ตรังคสมบัติ (2540 : 245) ยังพบว่า ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จมักเป็นคนสมบูรณ์แบบ มีนิสัย แยกตัว มีความภูมิใจในตนเองต่ำ เป็นเด็กกว่าวัย อดทนต่อความคับข้องใจได้น้อย มีความก้าวร้าวสูง ขาดการยับยั้งชั่งใจและควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้

3.2 ตัวแปรด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายในทางลบ ทั้งนี้เนื่องจาก ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับบิดามารดาเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายได้บ่อย โดยเฉพาะในวัยรุ่น พ่อแม่ไม่ยืดหยุ่น ระเบียบให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความต้องการตามวัยของลูก เด็กขาดทักษะในการแก้ปัญหา มีผลกระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับ ศรี เกศมณี (2521 : 62) ที่พบว่าสาเหตุที่นำไปสู่การกระทำการฆ่าตัวตายที่มากที่สุดคือ การถูกพ่อแม่ดูต่ำหรือเจ้านายดูว่า และสอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ (2540 : 245) ที่พบว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตายมักขาดการประคับประคองจากผู้อื่น เช่น มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับพ่อแม่ หรือเพื่อนฝูง

3.3 ตัวแปรสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความคิดอยากฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และบรรยากาศในโรงเรียน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นจะยึดเอากลุ่มเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ความต้องการของวัยรุ่นจะเป็นความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะในโรงเรียน เด็กต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นเดียวกัน ดังนั้นในวัยรุ่นจึงต้องการการยอมรับของกลุ่มเป็นอย่างยิ่ง หากวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน และไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ทำให้มีปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ วัยรุ่นจะเกิดความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ เกิดความเครียด และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 196 – 197) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการป่วยทางจิตใจของนักเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนที่มารับบริการตรวจรักษาในโรงพยาบาลศรีธัญญา ปี พ.ศ.2523 ปรากฏว่า นักเรียนชายป่วยเป็นโรคทางจิตมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งอาจเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และการคบเพื่อน นอกจากนี้ อุมพร ตรังคสมบัติ (2540 : 245) พบว่า วัยรุ่นที่มีความ

สัมพันธ์ไม่ดีกับเพื่อนฝูง ไม่มีเพื่อนสนิท ไม่รู้สึกว่าคุณและผู้อื่นจะเข้าใจและผูกพันกันได้อย่างแท้จริง เมื่อมีปัญหาเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว และหาทางออกไม่ได้ นอกจากนี้เหตุการณ์ที่กระตุ้นให้ตัดสินใจฆ่าตัวตายมักเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกเสียหน้า หรือไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เช่น ทะเลาะกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลของนักเรียนโดยตรง ปัญหาทางด้านจิตใจของนักเรียนอาจจะเกิดจากครูได้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน หากเป็นไปได้ด้วยดีบรรยากาศในการเรียนก็จะดี นักเรียนจะมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน มีสภาพจิตใจที่มีความสุข หากความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปในทางไม่ดี ครูลำเอียง ดูโดยไม่มีเหตุผล ชอบเผด็จการ มีนิสัยข่มขู่ จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ เมื่อมีความขัดแย้งในจิตใจเกิดขึ้น มีความเครียด ทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตาย สอดคล้องกับ ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 90 – 91) ที่พบว่า ครูเปรียบเสมือนผู้ปกครองของวัยรุ่นในโรงเรียน แต่ครูบางคนไม่เข้าใจนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งมีจิตใจเต็มไปด้วยความกังวล ทำทางเกะกะ บางครั้งก็แสดงกริยากระด้าง กระเดื่อง จึงทำให้นักเรียนรุนแรง เช่น การเขียนดี จับกรรไกรทิ้งให้ยาย ดุด่า ประจานแรง ๆ เมื่อทำการบ้านหรือแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ไม่ได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรง อาจทำให้นักเรียนเป็นทุกข์หนักขึ้น

บรรยากาศในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากบรรยากาศในโรงเรียนจะเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของนักเรียน ดังเช่น โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วรางคณา แสงวิภาค. 2542 : 53 ; อ้างอิงมาจาก Oberteuffer. School Mental Education. 1954 : 296 – 297) ได้ศึกษาสภาพจิตใจเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดี จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีและสมบูรณ์ เสียใจ (2521 : 267 – 277) พบว่า ถ้าบรรยากาศในโรงเรียนไม่ดีจะทำให้เกิดความเครียดความวิตกกังวลกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว ทำให้มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ

ตอนที่ 4 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 เมื่อพิจารณาตามตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า

ตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียน ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งสามารถอธิบายความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ร้อยละ 6 ได้แก่ อายุ บุคลิกภาพและระดับชั้นที่กำลังศึกษา โดยแยกอภิปรายได้ดังนี้

อายุ ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมากที่สุด จากการศึกษาพบว่า เมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงอายุที่ต่างกัน เด็กจะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ปัญหาที่พบมีความรุนแรงแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมพร โอตระกูล และคนอื่นๆ (2521 : 2) ที่พบว่า ปัญหาด้านสุขภาพจิตในกลุ่มอายุต่าง ๆ มีดังนี้ กลุ่มอายุ 0 – 3 ปี มีปัญหาร้อยละ 29.8 กลุ่มอายุ 4 – 7 ปี มีปัญหาร้อยละ 29 กลุ่มอายุ 7 – 16 ปี มีปัญหาร้อยละ 37.9 กลุ่มอายุ 16 ปีขึ้นไป มีปัญหาร้อยละ 48.7 แสดงให้เห็นว่าอายุมีอิทธิพลต่อปัญหาสุขภาพจิต และสอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ และอรรณพ หนูแก้ว (2541 : 32) ที่ได้ศึกษาจิตพยาธิสภาพของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย พบอายุน้อยที่สุดที่เริ่มต้นมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายคือ 9 ปี และพฤติกรรมดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง และจะลดลงในวัยรุ่นตอนปลาย

บุคลิกภาพ ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมากขึ้นจะมีความคิดอยากฆ่าตัวตายน้อยลง ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาพฤติกรรมฆ่าตัวตายมักพบว่า ผู้ที่มีแนวโน้มคิดฆ่าตัวตายจะมีบุคลิกภาพที่เฉยเมยไม่คบค้าสมาคมกับใคร ซึ่งสอดคล้องกับ เอมอร์ ซินพัฒนาพงศ์ (2530 : 74) พบว่า ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เงียบเฉย เก็บตัว

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่า เมื่อมีระดับชั้นสูงขึ้นนักเรียนมีระดับความคิดอยากฆ่าตัวตายน้อยลงได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อระดับชั้นสูงขึ้น หากมีการปรับตัวที่ดีขึ้น รู้จักยับยั้งชั่งใจให้เหตุผลในการพิจารณา รู้จักวิธีการลดหรือคลายความเครียด มีวิธีการแก้ปัญหาที่ดีก็จะช่วยให้มีระดับความเครียดน้อยลง มีความคิดอยากฆ่าตัวตายน้อยลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เอมอร์ ซินนะพงศ์ (2530 : 17 – 20) ที่พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่พบในผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และสอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ (2541 : 28) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการฆ่าตัวตายในเด็กพบว่า อายุของเด็กที่เริ่มต้นมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายครั้งแรกส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง และจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น

ตัวแปรด้านครอบครัวของนักเรียน ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งสามารถอธิบายความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ร้อยละ 1.7 ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อภิปรายได้ดังนี้

ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่า เมื่อฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น นักเรียนมีแนวโน้มของความคิดอยากฆ่าตัวตายน้อยลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันในด้านเศรษฐกิจ สมาชิกในครอบครัวมุ่งเน้นการหารายได้เพื่อเพิ่มฐานะการเงินให้กับครอบครัว จนลืมใน

เรื่องความรัก ความอบอุ่นและการเอาใจใส่ครอบครัว เกิดความไม่เข้าใจกัน ทำให้มีความเครียดมากขึ้น ซึ่งการศึกษานี้ขัดแย้งกับ (อัมพร โอตระกูล. 2521 : 144 – 155) ซึ่งได้ศึกษาเด็กที่มารับบริการที่ศูนย์สุขวิทยาจิตพบว่า เด็กที่มารับบริการด้านสุขภาพจิตนั้น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งสามารถอธิบายความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ ร้อยละ 2.2 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อภิปรายได้ดังนี้

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีอิทธิพลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่นจากการศึกษาพบว่า เมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเพิ่มขึ้น มีผลทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตายน้อยลง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในวัยรุ่นผู้ที่มิอิทธิพลต่อตัววัยรุ่นจะเปลี่ยนจากครอบครัว บิดามารดา มาเป็นกลุ่มเพื่อน การมีสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อน มีการทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มีความเข้มแข็งทางจิตใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย วัฒนกุล (2526 : 100 – 101) ที่กล่าวว่า การรวมกลุ่มทำให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

เมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 3 ด้าน พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัวส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและด้านครอบครัว ตามลำดับ และจะพบได้ว่า อายุของนักเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมกันสามารถทำนายความคิดอยากฆ่าตัวตายได้ถึง ร้อยละ 7.0 ซึ่งอภิปรายไว้แล้วเบื้องต้นในตัวแปรส่งผลแยกรายด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ดังนั้น ควรมีการร่วมมือกันระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการวางแผนป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและอาจมีผลทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตาย โดยจัดในรูปของการประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน ฯลฯ

นอกจากนี้ อาจจัดให้มีการให้ความรู้เรื่องการช่วยเหลือและป้องกันการฆ่าตัวตายแก่ครู-อาจารย์ และผู้ปกครอง เพื่อให้ตระหนักและเอาใจใส่นักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต

2. ควรมีการให้ความรู้ด้านการรักษาอารมณ์และสุขภาพจิต ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมแก่นักเรียนวัยรุ่น โดยควรเริ่มตั้งแต่ระยะที่เด็กกำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น

โดยเฉพาะหากพบว่า นักเรียนมีแนวความคิดอยากฆ่าตัวตาย แม้จะมีความคิดอยู่ในระดับต่ำ ก็ควรให้ความสนใจและเฝ้าระวัง เพราะมีปัจจัยต่าง ๆ สามารถกระตุ้นให้ลงมือทำร้ายตนเองได้ โดยอาจให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรม นันทนาการ หรือค่ายเยาวชนต่าง ๆ

3. จากการศึกษาพบนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง เป็นกลุ่มที่มีความคิดอยากฆ่าตัวตายอยู่ในระดับสูง ดังนั้นควรให้ความสนใจโดยมีการตรวจสอบประเมินความคิดความรู้สึก และให้คำปรึกษากับนักเรียนในทันทีที่พบแนวโน้มของการมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย เพื่อป้องกันความต่อเนื่องของความคิดอยากฆ่าตัวตายไปจนถึงการพยายามฆ่าตัวตายในอนาคต

4. งานให้คำปรึกษาและแนะแนว ในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันปัญหาและส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น ครูแนะแนวควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการสังเกต ตรวจสอบ นักเรียนที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งมีการวางแผนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต ร่วมกับหน่วยงานทางจิตเวชต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล คลินิกด้านสุขภาพจิต จิตแพทย์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายในเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิด
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งอาจส่งผลต่อความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น เช่น ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู อาชีพของผู้ปกครอง
3. ควรมีการศึกษาให้ชัดเจนในเรื่องของสาเหตุของความคิดอยากฆ่าตัวตาย เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีส่วนทำให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตายในช่วงวัยรุ่น
4. ควรมีการศึกษาตัวแปรความคิดอยากฆ่าตัวตาย ให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยอาจเก็บข้อมูลโดยใช้หลายวิธีร่วมกัน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับแบบสอบถาม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ สุขะตุงคะ, โกวิทย์ บุรณสัมฤทธิ์. (2520, เมษายน). "ทัศนคติของชาวบ้านต่อการฆ่าตัวตาย," วารสารจิตวิทยาคลินิก. 8(1) : 36 - 43
- ไกรเลิศ พึ่งบุญ ณ อยุธยา. (2543, 21 มกราคม). "นักเรียน นักศึกษา ฆ่าตัวตาย ปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข," หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. 18362 : 2
- กัลยา วาณิชบัญชา. (2542). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวและการปรับตัว. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ (2541). สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งานส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาล (2540). ข้อมูลการฆ่าตัวตายจังหวัดราชบุรี ปี 2540 และความรู้ด้านสุขภาพจิต. ราชบุรี : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี.
- เจริญ แจ่มแจ้ง และคนอื่น ๆ. (2540, มกราคม - มิถุนายน). "การสำรวจภาวะการฆ่าตัวตายของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพยาบาลจิตเวช," วารสารจิตวิทยาคลินิก. 28(1) : 1 - 16.
- จิรังกูร ณัฐรังสี. (2542, กรกฎาคม). "เด็กฆ่าตัวตายเป็นด้วยหรือ," ข่าวสารกรมสุขภาพจิต. 6(7) : 6.
- จรรยา ทองถาวร. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. (2523). จิตวิทยาปกติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์.
- ชนนุช บุญสิทธิ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชวราวมติวิทย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- ชวณีย์ พงศาพิชณ์. (2542, มกราคม - มีนาคม). "การฆ่าตัวตาย : ปัญหาในยุคสังคมวิกฤต," วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 11(29) : 24 - 29.
- ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์. (2527). พัฒนาการและการอบรม. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาการและการอบรม นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ดวงตา ไกรภัสสรพงษ์. (ม.ป.ป.). เอกสารการประชุมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี
การช่วยเหลือผู้ที่ฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเอง. ราชบุรี : สำนักงาน.
- ดวงใจ กสานติกุล. (ม.ป.ป.). เอกสารเผยแพร่การรักษาโรคซึมเศร้า. จากตำราจิตเวชศาสตร์
สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, งามตา วณินทานนท์ และคนอื่น ๆ. (2536). ลักษณะทางจิตและ
พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน.
รายงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- เดโช สวานนท์. (2514). จิตวิทยาสำหรับครู – ผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ. โอเดียนสโตร์.
- ทีมข่าวสาธารณสุข. (2542, สิงหาคม). “ปัญหา ฆ่าตัวตาย ผลพวงของความ
เปลี่ยนแปลงก่อก่อนสังคมไทย. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ,” 50(15925) : 31.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่น ๆ. (2540, เมษายน-มิถุนายน). “ความคิดอยากฆ่าตัวตายใน
ประชาชนเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร : รายงานเบื้องต้น,” วารสารสมาคม
จิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 42(2) : 77 – 87.
- นภวัลย์ กัมพลศิริ. (2524). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- นیرา พรเดชวง. (2539). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วย โรงพยาบาล
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2541, มกราคม) “การสำรวจภาวะสุขภาพจิตของประชาชนใน
ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ,” วารสารกรมสุขภาพจิต. 5(1) : 1-12 .
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2521). พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพร์พิตยา.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ. (2541, มกราคม – มีนาคม). “รายงานผู้ป่วยพยายามฆ่า
ตัวตาย 45 คน ของโรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่รายประชาชนเคราะห์,” วารสารจิตแพทย์
แห่งประเทศไทย. 43(1) : 2 – 13.
- ปิยะฉัตร เนนเลิศ. (2524). การศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม
ศึกษากรณีผู้มารับการรักษา ณ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อัดสำเนา.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). *สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ:บัณฑิตการพิมพ์.
- พิมลศรี จันทราพร (2540). *สุขภาพจิตของครูและนักเรียนชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิมศักดิ์ บุญเจียร. (2541). *การพยายามฆ่าตัวตาย : กรณีศึกษาที่จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- “ม.3 เครียด” (2544, 30 มีนาคม). *เดลินิวส์*. (18796) : 1,14,18.
- มณีรัตน์ เฟื่องวุฒิราญ. (2526, กันยายน). “อัตวินิบาตกรรม,” *ใกล้หมอ*. 7(9) : 70 – 71.
- มนตรี นามมงคล. (2540). *ความคิดอยากฆ่าตัวตายและความคิดอยากฆ่าผู้อื่นของข้าราชการ ในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่:ศูนย์สุขภาพจิต 2 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- มานิช หล่อตระกูล. (2541, มกราคม - มีนาคม). “แนวโน้มการฆ่าตัวตายในประเทศ : แง่มุม ทางเพศและช่วงวัย,” *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 43(1) : 67 - 82.
- ยิ่งยง ยุทธศักดิ์. (2539). *พฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่มีลักษณะครอบครัวและสัมพันธภาพ ในครอบครัวต่างกัน*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , อัดสำเนา.
- เรณู ปทุมมณี (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะวิกฤตในชีวิตกับการประกอบอัตวินิบาต กรรม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, อัดสำเนา.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2526). *การมัธยมศึกษา*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิจารณ์ วิชัยยะ (2533). *Management of Suicide*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อาร์ ดี พี.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). “คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,” 18(3) : 8 – 11.
- วัชรภรณ์ อภิวัชรกุล. (2535). *การศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- วรางคณา แสงวิภาค. (2542). การศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดชัยภูมิ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- ศรี เกศมณี. (2521). "การศึกษาผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม," วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อัดสำเนา.
- ศิริชัย ดาริกานนท์. (2541, มิถุนายน - กันยายน). "การสำรวจคุณภาพชีวิตและความคิดอยากฆ่าตัวตายของผู้ติดเชื้อ HIV," วารสารกรมสุขภาพจิต. 5(3) : 25 – 54.
- ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ และคนอื่น ๆ. (2541). "การพยายามฆ่าตัวตายและความคิดอยากตายในผู้ป่วยสูงอายุ," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 43(1) : 39 - 55.
- สุกมล วิภาวิพลกุล. (2541). คู่มือ Counsellor เรื่องการช่วยเหลือผู้มีแนวโน้มฆ่าตัวตาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เสีี่ยม สารบัณฑิตสกุล, วรางรัตน์ ทะมั่งกลาง และคนอื่น ๆ (2539). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาการฆ่าตัวตาย 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น : สำนักงาน.
- สุดสบาย จุลทัฬหะ. (2536, เมษายน). "การสำรวจภาวะการฆ่าตัวตายในประเทศไทย. 2533 ; วารสารศิริราช. 45(4) 246 – 254.
- สุนทร ชมนันดี. (2525, พฤษภาคม). "การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตาย," เชียงใหม่เวชสาร. 21(3) : 241 – 249.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- สมชาย จักรพันธ์ และคนอื่น ๆ. (2540). คู่มือการฝึกอบรมเพื่อป้องกันปัญหาการฆ่าตัวตายสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต.
- สมชาย ธีรธนกุล. (2526). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิษณุโลก เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมัญญา เสียงใส. (2521). ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพร์พิตยา.

- สุพัตรา สุภาพ. (2533). ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : แผนกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา. (2531). รายงานการวิเคราะห์สถานภาพปัญหาสุขภาพจิต เรื่องฆ่าตัวตาย การถูกฆ่าตาย อุบัติบนถนน การเสพยาและปัญหาเกี่ยวเนื่อง การติดยาและสารเสพติด และภาวะทางสมอง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตเอกสารโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- สุภาพร เลาสถิตย์. (2525). การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อุดลำนเา.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2524). ตำราครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์.
- สุวัทนา อารีพรรค. (2524). ความผิดปกติทางจิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- สานิต รัตตัญญู. (2533). การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อุดลำนเา.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี. (2540). บันทึกการประชุม ครั้งที่ 3 พิจารณาข้อมูล การฆ่าตัวตาย. ราชบุรี : สำนักงานฯ.
- _____. (2539). ข้อมูลการฆ่าตัวตายของจังหวัดราชบุรี. ราชบุรี : สำนักงานฯ.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี. (2542). ผลการสำรวจสภาวะพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่ม ประชาชนและนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี. สำนักงานฯ.
- สำนักงานจังหวัดราชบุรี. (2543) จังหวัดราชบุรีโดยสังเขป : ฝ่ายข้อมูลและติดตามประเมินผล ราชบุรี : สำนักงานฯ.
- สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2541). ข้อมูลระบาดวิทยา พ.ศ.2541. กรุงเทพฯ : กระทรวง สาธารณสุข.
- สาโรช คำรัตน์. (2522). สุขภาพจิตของผู้อยู่ในวัยเรียน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- เอมอร ชินพัฒนพงศ์. (2530). การศึกษากระบาดวิทยาของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาต กรรมในกลุ่มอายุ 15 - 30 ปี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, อุดลำนเา.

- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2539, กรกฎาคม - กันยายน). "ภาวะซึมเศร้าในเด็กมัธยมต้น,"
วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 41(3) : 162 - 173.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ และดุสิต ลิขนะพิชิตกุล. (2539, กรกฎาคม - กันยายน). "พฤติกรรมฆ่าตัวตายในเด็ก," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 41(3) : 162 - 173.
- _____. (2539, กรกฎาคม - กันยายน). "พฤติกรรมฆ่าตัวตายในเด็ก," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 41(3) : 174 - 183.
- _____. (2539, ตุลาคม - ธันวาคม). "อาการซึมเศร้าในเด็ก," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 41(4) : 222 - 234.
- _____. (2541, มกราคม - มีนาคม). "จิตพยาธิสภาพของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 43(1) : 22 - 37.
- _____. (2540). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษารอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเฟื่องฟ้า พรินติ้ง จำกัด.
- อินทรา พัวสกุล. (2541, มกราคม - ธันวาคม). "การใช้เวลาว่างสร้างพลังครอบครัว," วารสารศูนย์สุขวิทยาจิต. 2(2) : 1 - 3.
- อรนุช กันสิทธิ์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- อรุณี (นามแฝง). (2527, กันยายน). "ค่านิยม : ปัญหาและธรรมชาติของวัยรุ่น," มิตรครู. (17) : 46 - 49.
- อรัญญา รุกขมธุร์. (2526). สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาพคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. (2541). การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต : แนวทางการปฏิบัติตามพยาธิสภาพ. กรุงเทพฯ : วี.เจ.พรินติ้ง.
- Aaron T.B and Maria Korracs. (1979). "Assessment of Suicidal Intention : The Scale for Suicide Idention," *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 47(2) : 343 - 352.

- Andrews, J.A., and Lewinsohn, R.R. (1992). "Suicidal Attempts among Older Adolescents : prevalence and Co-occurrence with psychiatric Disorders," *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*. 1992 ; 31(4) 31 : 655 - 662.
- Beck.A. T., Davis, J.H., Frederick, C.J., Perlin S. Pokorny, A.D., Schulman, R.E., Seiden, R.H., & Wittlin, B.J. *Classification and nomenclature*. In H. L.P. Resnik & B.C. Hathorne (Eds). (1972). Suicide Prevention in the 70's. (Dhew Publication No. HSM : 72 – 9054
- Carntor. P. (1976, October). Frequency of Suicidal thought and self destructive behavior Among Females," *Suicide and Life-Threatening Behavior*. 1976 (6) : 92 – 100.
- Eferakeya, A.E. (1984). Drugs and Suicide Attempted in Benin city, Nigeria," *British Journal of Psychiatry*. 145 (3) : 70 – 73.
- Emile, D. (1966, June). *Suicide*. New York : The Free Press.
- Farberow, N. (1979). *The Many Faces of Suicide*. New York : McGraw-Hill.
- Farrvazza, A.R. (1998, May). "The Coming of age of self – mutilation," *Journal of Nervous and Mental Disease*. 186 (5) : 259 – 268.
- Friedman, J.M.H. and others. (1987, September). "Prevalence of Specific Suicidal Behaviors in a High School Sample," *American Journal of Psychiatry*. 144 (5) : 1203 - 1206.
- George, A.C., and Terri, L.W. (1997, July). "Diagnostic Morbidity and its Relationship to Sererity of Ideation for a Nonpsychiatric Sample of Chronic and Severe Suicide," *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*. 19 (3) : 191 - 206.
- Iran W.M and William H.N (1986, June). "The Modified Scale for Suicidal Ideation : Reliability and Validity," *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 54 (4) : 724 - 725.
- Hawton. K and others. (1982, April). "Adolescents who take Oreadoses : Their Characteristics Problems and Contacts With Helping Agencies," *British Journal of Psychiatry*. 140 (2) : 118 – 123).
- Holinger, P.C. (1978, August). "A dolescent Suicide : An Epidemiological Study of Recent Trends," *American Journal of Psychiatry*. 135 (12) : 754 - 756.

- Nancy, C. (1991, February). "Social Support Systems of Suicidal High School Adolescents," *Journal of Psychosocial Nursing*. 29 : (3) : 15 - 19.
- Kahan, J & Pattison, E.M. (1983. July). "The Deliberate Self-Harm Syndrome American Journal of Psychiatry," 140 (7) : 867 – 872.
- Linda L. Walkup. (1972, August). "A Concept of Crisis," *Nursing of Families in Crisis*, ed by Joanne E. Hall Barbra R. Wearer, (Philadelphia : J B. Lippincott Company. 1972 (2) : 151 – 157.
- Pfeffer CR. Linkins R. Plutchik R. Mizruchi M. (1988, May). "Normal Children at risk for suicidal Behavior : two year follow-up study," *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 27 (6) : 34- 41.
- Ronald, W. M. (1982). "The Immediate Surround of the Suicide Attempt : The Myth Of the Multiple Attempter," *The Immediate Surround of the Suicide Attempt*. London : Congress Cataloging Published.
- Solomon, Y & Farrand, J. (1996, February). "Why don't you do it properly," Young Woman who self-injure," *Journal of Adolescence*. 19(2) : 111 – 119.
- Stengel, E. (1977). *Suicide and Attempted Suicide*. 8th ed. New Zealand : Penguin Book. Inc.
- Swanson J.W, Linskey so, Quintero-Salinas R, American Holzer CE, (1992). A Binational School Survey of Depressive Symptoms, drug use, and Suicidal ideation," *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 31 (8) : 66 – 78.
- Winchel, R.M. & Stanley, M. (1991, March). "Self - Injurious behavior : A Review of the Behavior and biology of self- mutilation," *American Journal of Psychiatry*. 148(3) : 306 – 315.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics : an Introductory Analysis*. 2nd New York : Harper And Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. ๕๓๒๖, ๕๖๔๖

ที่ ทม ๑๐๑๒/๓๕๐๖

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางกลอยใจ ทองลิ่ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาคำความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์นันทา สุรักษา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาคำความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางกลอยใจ ทองลิ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม ๑๐๑๒/๕๑๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑ ธันวาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางกลอยใจ ทองลุ่ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ ๑ - ๖ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนสายธรรมจันทร์ โรงเรียนโพธารณานาเสนี โรงเรียนปากท่อพิทยาคม และโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน สำนัศึกษาจังหวัดราชบุรี ตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดอยากฆ่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่น ในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๔๓ - มกราคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางกลอยใจ ทองลุ่ม ได้เก็บ
ข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และจะกรณามีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

2
Bell av. NOLA. 82.

မိမိတို့အားလုံးက အတည်အကျ လုပ်ဆောင်ကြပါမည်။

1005 S. 10th.

Signal
(सिग्नल डिमिटर)

ขอแสดงความนับถือ

[Handwritten signature]

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

At 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 115, 120, 125, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180, 185, 190, 195, 200, 205, 210, 215, 220, 225, 230, 235, 240, 245, 250, 255, 260, 265, 270, 275, 280, 285, 290, 295, 300, 305, 310, 315, 320, 325, 330, 335, 340, 345, 350, 355, 360, 365, 370, 375, 380, 385, 390, 395, 400, 405, 410, 415, 420, 425, 430, 435, 440, 445, 450, 455, 460, 465, 470, 475, 480, 485, 490, 495, 500, 505, 510, 515, 520, 525, 530, 535, 540, 545, 550, 555, 560, 565, 570, 575, 580, 585, 590, 595, 600, 605, 610, 615, 620, 625, 630, 635, 640, 645, 650, 655, 660, 665, 670, 675, 680, 685, 690, 695, 700, 705, 710, 715, 720, 725, 730, 735, 740, 745, 750, 755, 760, 765, 770, 775, 780, 785, 790, 795, 800, 805, 810, 815, 820, 825, 830, 835, 840, 845, 850, 855, 860, 865, 870, 875, 880, 885, 890, 895, 900, 905, 910, 915, 920, 925, 930, 935, 940, 945, 950, 955, 960, 965, 970, 975, 980, 985, 990, 995, 1000, 1005, 1010, 1015, 1020, 1025, 1030, 1035, 1040, 1045, 1050, 1055, 1060, 1065, 1070, 1075, 1080, 1085, 1090, 1095, 1100, 1105, 1110, 1115, 1120, 1125, 1130, 1135, 1140, 1145, 1150, 1155, 1160, 1165, 1170, 1175, 1180, 1185, 1190, 1195, 1200, 1205, 1210, 1215, 1220, 1225, 1230, 1235, 1240, 1245, 1250, 1255, 1260, 1265, 1270, 1275, 1280, 1285, 1290, 1295, 1300, 1305, 1310, 1315, 1320, 1325, 1330, 1335, 1340, 1345, 1350, 1355, 1360, 1365, 1370, 1375, 1380, 1385, 1390, 1395, 1400, 1405, 1410, 1415, 1420, 1425, 1430, 1435, 1440, 1445, 1450, 1455, 1460, 1465, 1470, 1475, 1480, 1485, 1490, 1495, 1500, 1505, 1510, 1515, 1520, 1525, 1530, 1535, 1540, 1545, 1550, 1555, 1560, 1565, 1570, 1575, 1580, 1585, 1590, 1595, 1600, 1605, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1645, 1650, 1655, 1660, 1665, 1670, 1675, 1680, 1685, 1690, 1695, 1700, 1705, 1710, 1715, 1720, 1725, 1730, 1735, 1740, 1745, 1750, 1755, 1760, 1765, 1770, 1775, 1780, 1785, 1790, 1795, 1800, 1805, 1810, 1815, 1820, 1825, 1830, 1835, 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1865, 1870, 1875, 1880, 1885, 1890, 1895, 1900, 1905, 1910, 1915, 1920, 1925, 1930, 1935, 1940, 1945, 1950, 1955, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050, 2055, 2060, 2065, 2070, 2075, 2080, 2085, 2090, 2095, 2100, 2105, 2110, 2115, 2120, 2125, 2130, 2135, 2140, 2145, 2150, 2155, 2160, 2165, 2170, 2175, 2180, 2185, 2190, 2195, 2200, 2205, 2210, 2215, 2220, 2225, 2230, 2235, 2240, 2245, 2250, 2255, 2260, 2265, 2270, 2275, 2280, 2285, 2290, 2295, 2300, 2305, 2310, 2315, 2320, 2325, 2330, 2335, 2340, 2345, 2350, 2355, 2360, 2365, 2370, 2375, 2380, 2385, 2390, 2395, 2400, 2405, 2410, 2415, 2420, 2425, 2430, 2435, 2440, 2445, 2450, 2455, 2460, 2465, 2470, 2475, 2480, 2485, 2490, 2495, 2500, 2505, 2510, 2515, 2520, 2525, 2530, 2535, 2540, 2545, 2550, 2555, 2560, 2565, 2570, 2575, 2580, 2585, 2590, 2595, 2600, 2605, 2610, 2615, 2620, 2625, 2630, 2635, 2640, 2645, 2650, 2655, 2660, 2665, 2670, 2675, 2680, 2685, 2690, 2695, 2700, 2705, 2710, 2715, 2720, 2725, 2730, 2735, 2740, 2745, 2750, 2755, 2760, 2765, 2770, 2775, 2780, 2785, 2790, 2795, 2800, 2805, 2810, 2815, 2820, 2825, 2830, 2835, 2840, 2845, 2850, 2855, 2860, 2865, 2870, 2875, 2880, 2885, 2890, 2895, 2900, 2905, 2910, 2915, 2920, 2925, 2930, 2935, 2940, 2945, 2950, 2955, 2960, 2965, 2970, 2975, 2980, 2985, 2990, 2995, 3000, 3005, 3010, 3015, 3020, 3025, 3030, 3035, 3040, 3045, 3050, 3055, 3060, 3065, 3070, 3075, 3080, 3085, 3090, 3095, 3100, 3105, 3110, 3115, 3120, 3125, 3130, 3135, 3140, 3145, 3150, 3155, 3160, 3165, 3170, 3175, 3180, 3185, 3190, 3195, 3200, 3205, 3210, 3215, 3220, 3225, 3230, 3235, 3240, 3245, 3250, 3255, 3260, 3265, 3270, 3275, 3280, 3285, 3290, 3295, 3300, 3305, 3310, 3315, 3320, 3325, 3330, 3335, 3340, 3345, 3350, 3355, 3360, 3365, 3370, 3375, 3380, 3385, 3390, 3395, 3400, 3405, 3410, 3415, 3420, 3425, 3430, 3435, 3440, 3445, 3450, 3455, 3460, 3465, 3470, 3475, 3480, 3485, 3490, 3495, 3500, 3505, 3510, 3515, 3520, 3525, 3530, 3535, 3540, 3545, 3550, 3555, 3560, 3565, 3570, 3575, 3580, 3585, 3590, 3595, 3600, 36

20 89.43

20/2/2013

Abenay

London (En.)

20 B.O. 43

ภาคผนวก ข.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ คำตอบของนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้ และจะเก็บไว้เป็นความลับ ขอให้นักเรียนตอบคำถามด้วยความสบายใจและตรงกับความเป็นจริง

ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำที่เกิดขึ้นทุกครั้ง
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำที่เกิดขึ้นบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำไม่ค่อยเกิดขึ้น
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำที่ไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เมื่อพบเพื่อนใหม่ นักเรียนจะเป็นฝ่ายทำความรู้จักก่อน					
2.	นักเรียนรู้สึกว่าง่ายในการคบเพื่อนใหม่					
3.	นักเรียนสามารถเข้ากับเพื่อนทุกคนได้ดี					
4.	นักเรียนชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ					
5.	นักเรียนชอบสนุกสนานกับเพื่อนในงานรื่นเริง					
6.	เมื่ออยู่ในกลุ่มคนมาก ๆ นักเรียนรู้สึกวิตกกังวลในการพูดคุยกับคนเหล่านั้น					
7.	นักเรียนชอบพูดแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน					
8.	นักเรียนไม่ชอบไปงานสังสรรค์หรืองานเลี้ยงในหมู่เพื่อน					
9.	เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนนักเรียนชอบแสดงความคิดเห็น					
10.	เมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ นักเรียนชอบแสดงความสามารถบนเวที					
11.	นักเรียนพร้อมที่จะร่วมทำงานกับผู้อื่น					

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12.	นักเรียนชอบทำงานที่มีการวางแผนล่วงหน้าด้วยความระมัดระวัง					
13.	นักเรียนรู้สึกลำบากใจเมื่อครูให้ออกไปทำกิจกรรมหน้าห้องเรียน					
14.	เมื่อมีอุปสรรคในการทำงาน นักเรียนมักจะขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือ					
15.	เมื่อโกรธกับเพื่อนนักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ไว้ได้โดยไม่แสดงอารมณ์วู่วาม					
16.	นักเรียนมักจะถามเพื่อนหรือคนอื่น ๆ เมื่อมีข้อสงสัย					
17.	นักเรียนชอบทำอะไรอย่างมีระเบียบแบบแผน					
18.	เมื่อมีปัญหาในการทำงาน นักเรียนมักจะคิดวิธีแก้ปัญหาดตามลำพัง					
19.	นักเรียนไม่ชอบร่วมกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้น					
20.	นักเรียนมีความสุขที่จะอ่านหนังสือหรือทำงานตามลำพัง					
21.	นักเรียนชอบทำอะไรที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำซาก					
22.	นักเรียนรู้สึกลำบากใจที่จะกล่าวทักทายบุคคลอื่นเมื่อพบกัน					
23.	นักเรียนเป็นคนที่ชอบเก็บความรู้สึก...					
24.	เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ใหม่ ๆ นักเรียนรู้สึกว่าไม่มีความสุข					
25.	นักเรียนมักไปร่วมงานกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนๆ					
26.	เมื่อนักเรียนเดินเข้าไปในงานอะไรก็ตามนักเรียนทักทายเพื่อนๆ ที่ได้พบในงานด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส					

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ในแต่ละตอนจะมีข้อคำถาม 10 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว

ให้นักเรียนนึกถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวว่ามีลักษณะอย่างไร ตามสภาพความเป็นจริง หลังจากนั้นให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับของการกระทำที่แท้จริงของนักเรียน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองและพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันรักใคร่ กลมเกลียวกันดี						
2	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันสามารถ ฟังพากันได้						
3	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันไม่ค่อยได้ พบหน้า						
4	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันไม่มีโอกาส ได้พูดคุยกันมากนัก						
5	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมัก หลบหลีกไม่ยากพบหน้ากัน						
6	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมักจะทำให้ กำลังใจกันเสมอ						
7	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมักมีเรื่อง กลุ่มใจเกี่ยวกับจากความประพฤติของ กันและกัน						
8	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมักทะเลาะ กันบ่อยครั้ง						
9	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันมีความสุข เมื่ออยู่ด้วยกัน						
10	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉันต่าง เอาใจใส่ทุกข์สุขของกันและกัน						

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1	ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อหรือคุณแม่หรือผู้ปกครอง ที่เข้าใจฉัน						
2	ฉันมักมีเรื่องขัดแย้งกับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง						
3	ฉันมักหลบหลีก ไม่อยากพบปะพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง						
4	ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองค่อนข้างตึงเครียด						
5	ฉันไม่ค่อยได้พบหน้าและพูดคุยกับ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง						
6	ฉันมักมีเรื่องกลุ้มใจเกี่ยวกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง						
7	ฉันรู้สึกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองกับฉัน เข้าใจกันดี						
8	ฉันรับประทานอาหารเย็นตามลำพัง โดยไม่มีพ่อหรือแม่หรือผู้ปกครอง						
9	ฉันรู้สึกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่เห็นใจฉัน						
10	ฉันจะรู้สึกโล่งใจมาก ถ้าฉันไม่ต้องพบ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง						

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1	ฉันดีใจที่มีพี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว เช่นที่ฉันมีอยู่						
2	ฉันมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับพี่หรือน้องหรือสมาชิกในบ้านบ่อยๆ ..						
3	ฉันมักโดนพี่หรือน้องหรือบุคคลอื่นๆในครอบครัวรังแก						
4	ฉันสามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับพี่น้องหรือสมาชิกในบ้านของฉันได้ ...						
5	พี่น้องบางคนหรือสมาชิกในครอบครัวของฉันแย่งความรักของพ่อแม่ไปจากฉัน						
6	บ่อยครั้งที่ฉันมีเรื่องขัดแย้งไม่ลงรอยกับพี่หรือน้องหรือสมาชิกบางคนในบ้าน						
7	ฉันรู้สึกว้าพี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว หวังดีต่อฉัน						
8	ฉันจะรู้สึกโล่งใจ ถ้าพี่น้องหรือสมาชิกในบ้านของฉันไม่อยู่บ้าน						
9	ฉันจะมีอารมณ์เสียเมื่ออยู่ใกล้พี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวบางคน						
10	ฉันมีพี่หรือน้องหรือสมาชิกในครอบครัวที่ฉันรักมาก						

ชุดที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ทีละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

มากที่สุด ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเลือก

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
	ด้านบรรยากาศในโรงเรียน					
1	นักเรียนรู้สึกว่าได้เรียนอย่างสนุกสนานในชั้นเรียน					
2	เวลาเรียน นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสแสดงความคิดเห็น					
3	บริเวณโรงเรียนสวยงามสะอาดร่มรื่น					
4	กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้น น่าสนใจ					
5	สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
6	ห้องน้ำนักเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล					
	ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน					
7	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นแก่ตัว					
8	เพื่อน ๆ ต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
9	นักเรียนรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ทำงาน กลุ่มกับเพื่อน ๑					
10	นักเรียนมีความสามัคคีกันระหว่างเพื่อน เพื่อน ๑ ไม่เข้าใจนักเรียน					
11	เพื่อน ๑ ในห้องเรียนจะมีเรื่องโต้เถียง ทะเลาะกันเสมอ					
12	ด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครู					
13	อาจารย์มีอารมณ์ขันและเป็นกันเองกับ นักเรียน					
14	อาจารย์ตำหนินักเรียนเสมอ เมื่อ ทำอะไรไม่เป็นที่พอใจ					
15	เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนสามารถ ปรึกษากับอาจารย์ได้					
16	อาจารย์ดุจนทำให้นักเรียนไม่กล้าถาม เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน					
17	นักเรียนรู้สึกว่าอาจารย์ลงโทษรุนแรง เกินไป ทั้งๆที่นักเรียนผิดเพียงเล็กน้อย					
18	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทุกคน					

ชุดที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน

ตอนที่ 1

- ☐ ให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นความรู้สึกของตนเองที่ผ่านมาจากข้อคำถามในแต่ละข้อว่านักเรียนมีความคิด ความรู้สึก เหมือนกับนักเรียนในกลุ่มด้านซ้ายมือหรือด้านขวามือ **ต่อจากนั้น** ให้พิจารณาว่านักเรียนมีความคิดตรงหรือใกล้เคียง แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องทางด้านของกลุ่มนักเรียนที่เลือก เพียงช่องเดียวเท่านั้น
- ☐ คำตอบของนักเรียนไม่มีผิดหรือถูก กรุณาตอบให้ตรงตามความคิดและรู้สึกที่แท้จริง เพื่อประโยชน์ของนักเรียนเอง คำตอบของนักเรียนจะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ

ตัวอย่าง

ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า	ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ข้อคำถาม		ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า
	✓	0 นักเรียนบางคน รู้สึกสนุกสนาน กับการทำกิจกรรม ต่าง ๆ ในแต่ละวัน	นักเรียนบางคนรู้สึกเบื่อ กับการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวัน อยากอยู่ เฉย ๆ คนเดียวเงียบ ๆ		
		00 นักเรียนบางคนรู้สึก เหมือนอยู่คนเดียวในโลก แม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูง	นักเรียนบางคนรู้สึก มีความสุข สนุกสนาน เมื่ออยู่ท่ามกลาง เพื่อนฝูง		✓

ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า	ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ข้อคำถาม		ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า
		1. นักเรียนบางคนคิด และรู้สึกว่าโลกนี้มีแต่สิ่ง สวยงามน่าอยู่	นักเรียนบางคนคิด แต่ และรู้สึกว่าโลกนี้มีแต่ปัญหา ยุ่งยากไม่น่าอยู่		
		2. นักเรียนบางคนคิด และรู้สึกว่าชีวิตต้องเป็นไป ตามยถากรรมไม่มีอะไรทำ ให้ดีขึ้นกว่านี้อีกแล้ว	นักเรียนบางคนพยายาม ต่อสู้ แม้จะพบกับปัญหา อุปสรรคและความอยาก ลำบากในชีวิต		
		3. นักเรียนบางคนเมื่อมี ความทุกข์จะหาทางปรึกษา กับคนใกล้ชิด หรือไว้ วางใจได้	นักเรียนบางคนเมื่อมี ความทุกข์จะเก็บไว้ คนเดียวเพราะไม่ เห็นว่ามีใครช่วยอะไรได้		
		4. นักเรียนบางคนรู้สึกอับ อู่และมีความสุข เมื่ออยู่กับครอบครัว	นักเรียนบางคนรู้สึกว่า ไม่ได้รับความอบอุ่นและ ไม่มีความสุขในครอบครัว จนอยากหนีไปให้พ้น		
		5. นักเรียนบางคนรู้สึกว่า มีความสุข สนุกสนาน เมื่ออยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูง	นักเรียนบางคนรู้สึกว่า เหมือนอยู่คนเดียว ในโลก ไม่มีความสุข แม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูง		
		6. นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีอะไรดี และไม่เป็น ที่ต้องการของใครๆ	นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า มีประโยชน์ เป็นที่ต้องการ ของใคร ๆ		

ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า	ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ข้อความ		ความคิด ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	ความคิด ตรงกับ ข้าพเจ้า
		7. นักเรียนบางคนรู้สึกว่ามี ความสุขที่ได้เกิดมา และปรารถนาจะมีชีวิต อยู่เพื่อดูความเจริญ ของโลก	แต่ นักเรียนบางคนรู้สึกว่า ไม่มีความสุขที่ได้เกิดมา และไม่ปรารถนาอยู่ในโลก ที่เต็มไปด้วยปัญหา		
		8. นักเรียนบางคนเมื่อ สูญเสียคนหรือสิ่งที่ ตนรักจะโศกเศร้า สิ้นหวังและไม่มี กำลังใจที่จะอยู่ต่อไป	แต่ นักเรียนบางคนเมื่อสูญเสีย คนหรือสิ่งที่ตนรักไป ก็จะยอมรับความจริง และสร้างกำลังใจให้ตนเอง เพื่อมีชีวิตอยู่ต่อไป		
		9. นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าเมื่อมีชีวิตก็ต้อง พยายามนำพาชีวิตไปสู่ อนาคตที่ดีแม้จะพบ อุปสรรคหรือปัญหาในชีวิตบ้าง	แต่ นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าไม่รู้จักต่อสู้ ดิ้นรนไปเพื่ออะไร ควรปล่อยให้เป็นไป ตามยถากรรม		
		10. นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกอยากฆ่าตัวตาย เพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหา ที่รุมเร้า	แต่ นักเรียนบางคนคิดและ รู้สึกว่าการฆ่าตัวตาย ไม่ใช่ทางออกของปัญหา		
		11. นักเรียนบางคนคิด พิจารณาไตร่ตรองถึง เหตุและผลในการมี ชีวิตอยู่เพื่อคนที่เรารัก	แต่ นักเรียนบางคนคิดและ พยายามที่จะวางแผน หาวิธีที่จะทำร้ายตนเอง เพื่อให้คนอื่นเจ็บปวดเสียใจ		
		12. นักเรียนบางคนคิด อยากฆ่าตัวตายและ เคยลงมือทำร้าย ตนเองมาแล้ว	แต่ นักเรียนบางคน รู้จักยับยั้งชั่งใจได้ ด้วยเหตุผลและ การพิจารณาไตร่ตรอง		

ตอนที่ 2

แบบสอบถามตอนนี้ ทำเฉพาะนักเรียนที่เคยคิดทำร้ายตนเองโดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่อง [] หน้าข้อความตามความจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1. ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา นักเรียนเคยคิดทำร้ายตนเอง นักเรียนกระทำถึงขั้นใด

[] เพียงแต่คิด (ไม่ต้องทำต่อ)

[] คิดวางแผนแต่ยังไม่เคยลงมือกระทำ (ไม่ต้องทำต่อ)

[] เคยลงมือกระทำแล้ว (ทำข้อต่อไป)

2. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจกระทำ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] ปัญหาการเรียน [] ปัญหาเรื่องเพื่อน

[] ปัญหาความรัก [] ปัญหาการเงิน

[] ปัญหาความเจ็บป่วย [] ปัญหาความเจ็บป่วยทางจิตใจ

[] ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา [] ปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติ

[] อื่น ๆ (ระบุ)

3. เหตุการณ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์มากและรู้สึกว่ารุนแรงจนทำให้มีความคิดอยากฆ่าตัวตายในครั้งนั้น

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 52 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.389	14	2.640
2	2.970	15	2.000
3	3.837	16	3.348
4	2.930	17	2.493
5	5.458	18	2.322
6	5.094	19	2.963
7	2.494	20	3.311
8	5.316	21	5.942
9	3.113	22	4.522
10	4.982	23	5.404
11	5.299	24	4.542
12	3.476	25	4.389
13	2.889	26	5.984

ค่าความเชื่อมั่น = 0.8177

ตาราง 53 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	7.623
2	7.130
3	9.249
4	7.348
5	8.832
6	7.801
7	6.921
8	8.835
9	8.015
10	7.254

ค่าความเชื่อมั่น = 0.872

ตาราง 54 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.205
2	6.488
3	6.152
4	7.619
5	7.425
6	7.766
7	6.520
8	8.556
9	10.113
10	7.981

ค่าความเชื่อมั่น = 0.848

ตาราง 55 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	13.785
2	7.740
3	8.904
4	11.026
5	8.566
6	11.088
7	10.375
8	10.419
9	10.311
10	7.376

ค่าความเชื่อมั่น = 0.908

ตาราง 56 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.063	11	7.053
2	6.576	12	5.511
3	5.103	13	4.700
4	4.475	14	4.674
5	4.010	15	4.358
6	4.226	16	6.799
7	6.647	17	7.091
8	3.319	18	3.462
9	4.265	19	
10	4.968	20	

ค่าความเชื่อมั่น = 0.8417

ตาราง 57 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.812
2	6.200
3	5.208
4	6.341
5	4.677
6	5.226
7	4.293
8	5.667
9	8.328
10	7.474
11	5.839
12	3.198

ค่าความเชื่อมั่น = 0.732

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางกลอยใจ ทองลิ่ม
 วันเดือนปีเกิด 22 มีนาคม 2506
 สถานที่เกิด อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 8 หมู่ 3 ต.วังเย็น อ.บางแพ จ.ราชบุรี 70160
 ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ 2 ระดับ 6
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2523 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี
 พ.ศ.2527 วท.บ.(จิตวิทยา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 พ.ศ.2544 กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ